

DEBRECZENI UJSÁG

MAJDUFÖLD

Felolós szerkesztő
Vitéz KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Előfizetési ára egy hóra 240 P. Negyedévre 7 P
Félévre 14 P. Egész évre 26 P. Egyrés szám ára
hétköznapi 10, vasárnap 20 fillér

Szerkesztőség és nyomda József kir. herceg utca 16
Telefon 3-49. Kiadóhivatal: Kossuth utca 3 szám
Telefon: 1-41.

Ru'e Britannia!

„Britannia uralkodik a vizek fölött”, így kezdődik a híres angol ének, mely oly maradéktalanul fejezi ki az angol imperializmust a tengerék fölött. Ezt a dalt énekeltek az angol flotta tengerészei a nagy hadgyakorlatok után és nem egyszer a világháború alatt, mikor megsemmisítették az egyes német egységeket, melyeken már nem volt idejük hazatérni a kontinensek körüli utjaikról. Ha Franciaország büszke a hadseregére, az angol még teljesebb önrizzel gondol a „kék jukra”, ahogyan a matrózokat nevezik. A flotta és a font sterling éppen olyan bálványai a brit öntudatnak, mint az amerikaiak a dollár és a gép.

Most azonban a font-tal is és a flottával is baj van. Ismeretes, hogy az angol pénz értéke és tekintélye megingott. S nyomában súlyos tölenségek voltak észlelhetők a tengeri véderő viselkedésében, mert annak egy nem jelentéktelen része a szolgálat beszüntetésével fenyegette meg a kormányt arra az esetre, ha zsoldjukat leszállítják.

Nagyon gyorsan intézkedtek a zsoldlásra kész matrózok dolgát. Azonnal kihirdették, hogy a zsoldleszállítást nem fogják foganatosítani. A hadbírósi eljárást azonban egészen csendben és titokban folytatnia tartják. De mindenesetre elérték azt a célt, hogy az ügy gyorsan lekerüljön a nyilvánosság napirendjéről és néhány nap alatt már nem esett hangos szó a „lázas” témája körül.

Akik azonban csak valamennyire is ismerik az angol nemzet nagy balmának mélységét a „kék jukra”, azok könnyen elképzelhetik az iktozatos esalódást, melyet ez a rendkívüli esemény okozott. A tény megdöbbentő erővel hatott Anglián minden felelős vezető személyiségre és hatóságára, kezdve a királytól, a kormányon keresztül az utolsó rendőrőrszemig. S egészen bizonyos, hogy ez a tény sokkal erősebben hatja meg az angol kormányt a langulatát, mint a font sterling megszűnése. Ebben a tényben az angol nemzetet fenyegető veszedelem egész ijesztő mértékben megnyilvánkozott. MacDonald tökéletesen tisztába jutott a feladatával: megmenekíteni a font sterlinget és így Anglián pénzügyi intaktségával rendbe hozni Anglián biztonságát is, mely nélkülözhetetlen alapja annak a világpolitikának, mely ma már nem hangzott a Rule Britannia jelszavát.

Abban, hogy Angliában ilyen súlyos fordulat a dolgok, igen nagy részt Franciaország a tettes. Amelyik pillanatban kiderült, hogy Anglián német-szolgált politikára határozta magát, a Francia Bank nyomban kiadta a rövidlejáratú angol kölcsönöket. S párhuzamosan a német és angol férfakkal folytatott tanácskozásokkal, naponta vonta vissza a kölcsönadott aranytömegeket az Angol Bankból. Ezt Anglián nem igen fogja elleleiteni Franciaországnak, igaz, hogy a francia politika tulaj-

donképpen a munkáspárti kormányt buktatta meg, mely nem tudott megbirkózni a pénzügyi nehézségekkel s mely kétségtelenül jóval kevesebb barátsággal viseltetik Franciaország mánt, mint a konzervatívok pártja. Most ugyan a konzervatívok oly döntő győzelmet arattak, fel lehet tételezni, hogy Anglián németbarátságot mutató politikája újra mérseklődik.

De semmiképpen sem mérséklődik annyira, hogy Franciaország egy háborús konfliktus esetét angol hadi-

segítségére számíthasson. A mostani kormány, melynek továbbra is MacDonald a feje, legfeljebb egy nem is nagyon barátságos semlegességbe vinné a birodalmat. Ez pedig nem sok segítség. S bizonyos, hogy Amerika sem avatkoznék bele egy újabb konfliktációba, mely csak pénzügyi jelentene számára, remélhető anyagi ellenérték nélkül.

Az európai politikai helyzet horizontján tehát fenyegető felhők vonulnak fel, de a vihar kitörésétől nem kell okvetlenül tartani. Egy

feltételezhető konfliktus, mely Német- és Franciaország a kisántántra támaszkodnék. Németország az oroszok s valószínűleg az olaszok támogatására számíthatna. Mindenképpen kockázatos vállalkozás volna Franciaországra nézve egy ilyen háborúnak a felidézése. A kétségtelenül rendezésre szoruló kontinentális helyzet a hatalmak erőviszonyának új elosztását követeli. Ebben a törekvésben Magyarországnak is nagyon alaposan meg kell fontolnia követendő szerepét.

Pénzügyi és valutáris kérdésekben tanácsadó bizottság szervezését ajánlotta a kormánynak a 33-as bizottság

Letárgyalta a bizottság a külföldi fizetési eszközök forgalmának ellenőrzéséről és a külföldi tartozások rendezéséről szóló rendeleteket

Budapest, november 21.

A 33-as országos bizottság szombaton Juhász Andor elnöklésével ülést tartott, amelyen a kormány részéről Károlyi Gyula gróf miniszterelnök és Vargha Imre pénzügyi államtitkár vettek részt.

Temesváry Imre előadó ismertette a külfölddel való fizetési forgalom ellenőrzéséről és szabályozásáról szóló rendelet kiegészítésére és módosítására vonatkozó rendelettervezetet. A rendelettervezet lényege az, hogy az előző alaprendelettel szemben, amely kimondta, hogy 300 pengő értékhatárt meg nem haladó exportáru, vagy értékek után nem kötelező az export valuta beszoigálatása, az új rendelet kimondja, hogy a jövőben a 300 pengős értékhatáron belüli export áru és értékek után be kell szolgáltatni az exportvalutát. Természetesen a nem üzleti jellegű kivétel esetében továbbra is megmarad az alaprendeletnek az az intézkedése, hogy az exportvaluta beszoigálatása alól a Nemzeti Bank felmentést adhat. További intézkedés az, hogyha az exportőr az előre megállapított határidőn belül az exportvalutát be nem szolgáltatja, akkor az export áru pengő értékének 50 százalékát kitevő kötbért tartozik fizetni. A kötbér befizetése azonban még nem mentesíti az exportőrt az exportvaluta beszoigálatása alól, sőt e tekintetben a büntető szankciók is fennállanak. Ha aggályosnak látszik az exportáru helyes értékének bevallása, akkor az exportőr kötelezhető arra, hogyha kivételre számít árut, vagy értékeket, az általa bejelentett megfelelő pengőérték ellenében az államkincstárnak átengedje a Nemzeti Banknak joga lesz az exportőröktől mindenféle felvilágosítást, sőt könyvvizsgálat megengedését is követelni, hogy exportügyleteikről teljesen tiszta képet nyerhessen.

Vita a rendelettervezetről

Báró Szerényi József hangoztatta, hogy a legkomolyabb aggodalmak vannak a devizahelyzet tekint-

etében, mert úgy látja, hogy a kibontakozás helyett mindig erősebben komplikálódik a helyzet. Ilyen intézkedésekhez nem hajlandó hozzájárulni, ezért a javaslatot nem fogadja el.

Biró Pál felvilágosítást kért a jugoszláv viszonylatban beállott változás okairól.

Rassay Károly felhívta a kormány figyelmét a valutakérdés általános megvizsgálásának szükségességére. Képtelennek tartja azt az intézkedést is, hogyha a Nemzeti Banknak a külföldre eladott áru vételárával szemben kételyei vannak, akkor a vételárat és annak idegenváltásában kifejezett ellenértékét, kinevezett szakértőjével fogja megállapítani és a megállapított összeg befizetésére kötelezni az export céget. A rendelettervezet nem fogadja el.

Tomcsányi Vilmos Pál szintén aggályosnak tartja a javaslatot.

Szerényi József báró újabb felszólalásában kijelentette, hogy a külfölddel folytatott clearing tárgyalások és a nyersanyag beszerzése tekintetében azok a felvilágosítások, amelyeket a külügyminiszteről közben kapott, teljesen megnyugtatók. Továbbra is kifogásolja azt, hogy a kormány kiadta kezéből a rendelkezésre álló devizák feletti közvetlen intézkedési jogot.

Függőben tartják a devizarendelet tárgyalását

Nagy Emil nem fogadja el a rendelettervezetet.

Örfly Imre. Kozma Jenő után Rassay Károly kérte, hogy a devizarendelet tárgyalását a kormány tartsa függőben addig, míg a devizahelyzetről és gazdálkodásról tájékoztatást nem ad a bizottságnak.

Az ülés Károlyi Gyula gróf miniszterelnök hozzájárulása után ebben az értelemben határozott.

Rassay Károly indítványt tett, — küldjön ki a kormány ad hoc bizottságot, amely a pénzügyi kor-

mányzás és a valutáris helyzet tekintetében szakvéleményeivel támaszkodhatna a kormányt. A bizottságnak nem volna állandó jellege és csak a jelenlegi helyzetben felmerülő nehézségek kiküszöböléséig állanak fenn. A bizottságot a legkiválóbb szakférfiakból kellene összeállítani.

Ezután Károlyi Gyula gróf miniszterelnök bejelentette, hogy a kormány a bizottság összeállítására a 33-as bizottság legközelebbi ülésén javaslatot fog tenni.

Ezután a bizottság Rassay Károly indítványát elfogadta. Ma délután a külföldi hitelezőkkel szemben fennálló tartozások rendezése tárgyában kiadandó rendeletek tárgyalására.

A külföldi tartozások rendezése

Temesváry Imre előadó ismertette a rendelettervezetet, amelynek lényege az, hogy a külföldi viszonylatban fennálló rövid- és középlejratu hiteleknek lehetőleg egységes elvek szerint történő rendezése tetséssék lehet'övé. A célt leghatályosabban országos bizottság létesítésével lehet elérni. A rendelet intézkedései egyelőre csak a vármegyék, városok, községek, állami, városi, vagy községi üzemek, továbbá az állam, városok, vagy községek részére fenntartott jogi személyiségekkel bíró intézmények és bank-és üzlethelyekkel foglalkozó egyéb bejegyzett cégek és külföldi hitelezőkkel fennálló hitelügyletekből eredő rövid- vagy középlejratu tartozásainak rendezésére terjednek ki.

A bizottság a javaslatot változtatás nélkül elfogadta.

Több felszólalás után az ülés véget ért.

A lap ára 20 fillér

A debreceni képszalon

A SZEFEHE ismerkedési estélye

A debreceni Szeffe szombaton este az Ujságíró Club különtermében kitűnően sikerült tört rendezett, amelyen a jelenvolt előkelő közönség a késő éjszakai órákig maradt együtt a legkitűnőbb hangulatban. Az összejövetelen résztvettek a Szeffe-hugok közül: Bálint Emma, Kupay Eszter, Takatos Gizella, Dants Ica és Szikszay Mária. A tor keretében — melynek pompás sikeréért főleg Karácsonyi Agoston elnököt illeti a dicséret, — a Szeffe tagjai magas színvonalu műsorral szórakoztatták a közönséget.

Ma van a Szinpartoló Egyesület matinéja

A Debreceni Szinpartoló Egyesület nagyszabásu matinéját ma délután 11 órakor tartja a városi zeneiskola hangversenytermében.

1. Piribauer vonósnégyes. Közreműködnek: Piribauer Ferenc primhegedű, Jakucs István másodhegedű, dr. Sestényén Lipót viola és dr. Szenes Zsigmond gordonka. Előadásra kerül: a) Händel: Martucci. Szvit. (Minnettó, Musetta, Gavotta.) b) Csajkovszky: Andante, a) Mozart: Ária Figaró házasságából. b) Del'Acqua: Feckedal. Előadja Bányászné Wolff Gitta urnó. a) Moszkovszki: Valse E-dúr. b) Schüff: Etude mignonne. Zongorán előadja vitéz Siposs Árpádné urnó. 4. Wagner: Tannhäuser. Erzsébet helyőpöje. Előadja vitéz Kolosváryné Voith Ilona operaénekesnő. 5. Duett: Florenci dal a „Boccaccio” c. nagyoperettből. Előadják: Bányászné Wolff Gitta urnó (szoprán) és vitéz Kolosváryné Voith Ilona operaénekesnő (alt). 6. Háromszög. Játék egy felvonásban. Magyar szinpadra átdolgozta Göth Sándor. Szereplők: Pálóss István — Kemény László II. a felesége — Könyves Géza. Történik Pálóssék lakásán. Zongorán kísér: Török Emil.

Az elnökség ezúton kéri a közönséget, hogy a matiné gazdag műsorára tekintettel az előadásra helyeket pontosan elfoglalni méltóztassanak.

Jegyek a hangverseny előtt a pénztárnál válthatók.

Boros Andor debreceni rendőrfelügyelő nyerte az országos rendőrtisztí kardvívóbajnokságot

Budapest, november 21.
A nyolcadik országos rendőrtisztí kardvívóverseny első napját ma benyújtották le a budapesti kerületi főkapitányság tisztitermében. A csapatversenyek részletes eredményei a következők:

Bajnok a budapesti vidéki főkapitányság 8 ponttal, győzött Budapest ellen 5:4, Szeged ellen 9:0, Debrecen ellen 9:0 és Szombathely ellen 8:1 arányban. 2. A budapesti főkapitányság 6 ponttal. 3. A szombathelyi kerületi főkapitányság csapata 4 ponttal. 4. A debreceni főkapitányság csapata (vitéz Boskó, Urbáncsik és Boross), 2 ponttal győzött Szeged ellen. 5. A szegedi főkapitányság csapata 0 ponttal.

Az országos rendőrtisztí kizárásos kardvívóversenyben csak azok indulhattak, akik az országos rendőrtisztí kardvívóbajnokság döntőjében eddig még nem szerepeltek. A versenyt erős küzdelem után Boros Andor debreceni rendőrfelügyelő nyerte 6 győzelemmel.

nagyszabásu képiállítását a püspöki palota Hatvan-utca-ra néző helyiségében nyitotta meg. A kiállításon képviselve vannak hazánk számos nagy mesterei, azonkívül óriási szentkép osztály, az összes kiállított képek azon célból, hogy a képszalon jelenlegi raktárát kiárusítja, 40 százalékos áreszállítással adatnak el. Az olaj-, valamint szentképek késznőzért vagy hosszabb részletre megvásárolhatóak. — A kiállítás megtekintése díjtalan, egész nap nyitva. A kiállítást véteknyszer nélkül bárki megtekintheti.

Szallitunk minden mennyiségben porosz szén pótlására salgótarjáni darabos kályhaszenet

Schuschitzky János és Tsa. Plac-u. 49. Telefon: 12-48
a Salgótarjáni Köszénhánya Rt. vezérképviselője. Telefon: 12-62

December huszadikán választja meg új elnökségét a debreceni ügyvédi kamara

Szombaton este jeles értekezlet volt a Kamarában, amelyen Kölcsey Sándor dr. és a régi tisztikar jelölése mellett foglaltak állást

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

December 20-án újalakul a debreceni ügyvédi kamara vezetősége, amelynek man látuma három évre szól. Az ügyvédi kar előreláthatóan azt a régi gárdát állítja ismét a kamara élére, amely Kölcsey Sándor dr. elnök és Hegedüs Jenő dr. elnökhelyettes vezetésével általános megelégedésre vezette az elmúlt három éves ciklus alatt a kamara ügyeit és minden lehető elkövetett az iránt, hogy a debreceni és környékbeli ügyvédek képesek legyenek megküzdeni az általános gazdasági helyzet leromlása folytán reájuk nehezedő súlyos viszonyokkal. Ma este ugyanis mintegy hetven főnyi tekintélyes csoportja az ügyvédeknek tunyogi Szücs Géza dr. kormányfőtanácsos elnöklésével értekezletre gyűlt össze, hogy a tisztikar és a választmány tagjaira nézve megejtse a jelölés és az alkalommal lelkes felszólalások keretében mértatták a mostani vezetőségnek azt a tevékenységét, melyet az ügyvédi kar érdekében kifejtett.

Általános elismerés fogadta tunyogi Szücs Géza dr. elnöknek

azt a bejelentését, hogy a kamara vezetőségének sikerült 25 százalékkal csökkenteni a költségvetésben előirányzott kiadásokat és hogy rövid idő alatt további megtakarítások remélhetők.

A jelölés eredménye a következő:

Elnök: Kölcsey Sándor dr.
Elnökhelyettes: Hegedüs Jenő dr.
Titkár: Maigner Arthur dr.
Ügyész: Thury László dr.
Pénztáros: Szöllös Dezső dr.

Választmányi rendes tagok: Böszörményi Béla dr., Csáthy Dezső dr., Debreczeni Barna dr., Fráter Pál dr., Gábor Jenő dr., Gorove Lajos dr., Kertész Endre dr., Nagy János dr., Nyíri Ernő dr., Schwarcz Arthur dr., Borsy Imre dr., (Berettyóújfalun), Uzonyi György dr. (Hajduböszörmény). Pótagok: Aczél Jenő dr., Fényes Endr dr., Kovács Béla dr., Ménes Lajos dr., Payer Dezső dr., Székely Jenő dr.

A tisztújító közgyűlés december 20-án kezdődik. A debreceni ügyvédek személyesen kötelesek leadni szavazataikat, a vidéki ügyvédek azonban az ügyvédi rendtartásban előirt szabályok betartása mellett lepecsételt borítékban is beküldhetik a szavazólapokat.

Kitűnően sikerült a piarista reál-gimnázium s a Szent Erzsébet-Nőegylet Árpádházi Szent-Erzsébet emlékűnnepélye

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A debreceni kegyestanítórendi Calasanzii Szent József reál-gimnázium s a Szent Erzsébet-Nőegylet szombaton délután rendezték nagyszerű Árpádházi Szent Erzsébet-űnnepélyüket a piarista reál-gimnázium dísztermében, melyet a katolikus társadalom tagjai színtől megöltözttek, élükön dr. Lindenberger János apostoli kormányzóval és dr. Karl János házifőnök-igazgatóval. A magas színvonalu műsort, amelynek minden száma felejtethetetlen élményt szerzett a közönségnek, a reál-gimnázium énekkara nyitotta meg Beethoven: „Isten dicsősége” kezdetű

himmuszával. A kifogástalanul interpretált énekszám után Bertha István III. osztályos tanuló szavalt meglepő készséggel Székely László Szent Erzsébet-ódáját. Ezután Schumann „Konok” című operájának indulóját adta elő az intézeti kamarazenekar megkapó finomsággal. A reál-gimnázium énekkarának szép énekszámát Liszka György VII. osztályos tanuló kiforrott szavazata követte.

Az űnnepség középpontjában dr. Milleker Rezső egyetemi tanár, a Szent Erzsébet Nőegylet ügyvezető-igazgatójának lélekbe-markoló szónoklata állott, amely

Porosz szén helyett ma mindenféle hazai szén nagy választékban igen jó minőségben és

olcsó árban **Gabányi Sándor utóda**

LANG MIKLÓS Debrecen legregibb cégénél
Csapó-utca 28. szám. Telefon 4-49.

ben költői szépségű szavakkal festette meg Árpádházi Szent Erzsébet egyéniségét. „Szent Erzsébet — mondotta — nem országalkotó egyéniség, nem mártír, hanem csendesen tűrő Erzsébet. A világtörténet legkimagaslóbb, igazi női ideálja.”

Milleker professzor nagy tetszéssel fogadott beszéde után T. Timár Ila adta elő a tőle megszokott s elragadó erejű művészetével a „Mosoly országa” több áriáját. Sikerében méltán osztozott Szabó Emil zeneiskolai tanár, aki mesteri stílusérzékkel a zongorakíséretet látta el. Rex Kiss Béla Dudle: „Souvenir”-jét közvetítette a legteljesebb művészi átélés hangján. Zongorán Hornung Annus kísérte nagy tudással és finom alkalmazkodással.

A minden tekintetben kitűnően sikerült előadásnak frapárs befeljezése volt dr. Tatay Zoltánné nagyszerű ének-zongora száma. Előadásában szebbnél-szebb magyar dalok csendültek fel azzal a tökéletes technikájú és magyar érzésben utólérhetetlenül gazdag művészetével, mely a magyar muzsika szépségeit hiánytalanul tudja közvetíteni. A megjelent közönség úgy őt, mint a többi szereplőket is szűnni nem akaró ovációban részesítette.

Háboru utáni magyar költői nemzelek bemutatkozása Debrecenben

Impozáns irodalmi űnnepély az Ady-Társaságban

November 29-én, a Déri muzeum dísztermében tartja első idej irodalmi űnnepét a debreceni Ady-társaság. Ez az űnnepély egészen különös helyet foglal el a debreceni irodalmi előadások sorában, szinte azt mondhatnók, hogy irodalomtörténeti esemény lesz.

Az Ady-társaság ez alkalomra meghívta ugyanis a háboru után fellépett magyar írói generáció legjelesebbjeit, azokat az írókat és költőket, akiket tehetségük és eddigi munkásságuk máris a legkiválóbbak sorába emel. Ennek az írói generációnak már új kritikusa is van: Németh László, a nagytehetségű esztétikai író, aki nemrégiben a Nyugatban megjelent, nagy feltűnést keltő cikksorozatában rajzolta meg az új írók egyéni arcképet és közös vonásait.

Németh Lászlóval együtt érkeznek Debrecenbe Erdélyi József, Kodolányi János, Illyés Gyula és Szabó Lőrinc, akik mind java alkotásaikból fognak izelítőt adni Debrecen irodalmi közönségének. Ennek az írógenerációnak első ilyen együttes, reprezentatív bemutatkozása lesz a debreceni űnnepély: egy új korszak íróinak találkozás egy új korszak olvasó közönségével, tehát valóban irodalomtörténeti esemény.

Ma, vasárnap az Arany Bikában

délután öt óraker és este hangverseny után

tánc az üvegteremben.

Vörös Feri jazz zenekara muzsikál.

Megnyitották és átadták rendeltetésének a Horthy Miklós kórházat

Dr. Szily Kálmán államtitkár, Dr. Neuber Ederektor és Dr. Vásáry István polgármester méltatták az új népjóléti intézmény megteremtésének jelentőségét

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Szombaton délelőtt ünnepélyes keretek között avatták fel az új Horthy Miklós kórházat, a melynek megnyitási ünnepségén képviseltette magát a magyar kormány is. A kultuszminiszter képviselőjében dr. Szily Kálmán államtitkár jelent meg az ünnepségen, melyen részt vett Haász Aladár miniszteri tanácsos az egyetemi ügyosztály főnöke is. Az ünnepségre, amely a kórház sebészeti osztályának nagy kórtermében folyt le hivatalosak voltak az egyházak, a város, vármegye, általában a katonai és polgári hatóságok képviselői. Teljes számban jelent meg az egyetemi tanács és az egyetem tanári kara.

Neuber Ede rektor megnyitó beszéde

Az ünnepség délelőtt 11 óraker kezdődött a zsuffolt tereben, ahol először a Kollégiumi Kántus énekelt el a Nemzeti Hisszek egyet, majd dr. Neuber Ede egyetemi rektor, a kórház igazgatója kezdte meg nagy határu megnyitó beszédét. Rámutatott arra, hogy az 1930 évi XI. törvények, amely vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó 10 éves országlásának jubileumáról intézkedik, rendelte el, hogy a debreceni kórház is a Kormányzó nevével viselje.

Nagy öröm és boldogság számunkra, — mondotta — hogy ennek a fényes nemzetvédő és nemzetmentő Magyarországi Kormányzójának áldott nevéhez fűződő programunk egyik pontjának megvalósításában részt vehettünk és a mai napon ünnepélyesen átadjuk rendeltetésének a debreceni Horthy Miklós állami kórházat, mely a szegény és beteg emberek gyógyítására és megmentésére szolgál. Különösen nagy örömmel és büszkeséggel tölt el, hogy a Horthy Miklós állami kórház részéről mint annak igazgatója, a debreceni orvosi fakultás részéről mint a Klinikai Bizottság elnöke, végül a m. kir. debreceni Tisza István Tudományegyetem részéről, mint e. i. Rectora mutathatom be az immár teljesen elkészült kórházunkat. E kórház ezidáig 250 ágyval rendelkezik: belgyógyászati, tuberculosos, sebészeti, gyermekgyógyászati, közrendészeti, ideg-elme osztálya és prosecturája van. Gazdasági életünk fellendítésével a kórház osztályai még kiegészí-

Hirdessen a Debreceni Ujságban

tést várnak, amit a kultuszkormány már programba is vett.

A debreceni kórház helyekérésének története

A rektor ezután szíves szavakkal üdvözölte a megjelenteket, majd ismertette a kórház történetét és rámutatott arra, hogy ennek szárai visszanyulnak a reformáció idejéig, amikor is a Szent Ferendi-rendi szerzetesek kolostorát kórházzá alakították át. Tulajdonképpen kórház csak 1831-ben a nagy kolera járvány idején létesült, mikor a Nagyváradi utcában állították fel 12 ágyas kórházat. Innen csak 1893 március 29-én költözött a kórház jelenlegi helyére, ahol dr. Ujfalussy József főorvos vezetésével kezdte meg működését. 1921 októberében az egyetem négy klinikája nyert elhelyezést a kórház épületében, amelyben csak 1931 áprilisában nyitották meg újra a kórházat a kultuszminisztérium fenntartása alatt.

A rektor hangoztatta ezután, hogy a kórháznak az egyetemmel való kapcsolata mindenképpen a legszerekesebb megoldások közé tartozik. Végül köszönetet mondott Debrecen városának és dr. Vásáry István polgármesternek azért, hogy felismerve a város, az egyetem és a betegek érdekeit, lehetővé tették, hogy a kórház a kultuszminisztérium fenntartása alatt nyitassák meg.

Az egyetemi rektor lelkesen fogadott beszéde után zúgó tapsvihartól kísérve dr. Szily Kálmán államtitkár emelkedett szólásra és mondott rendkívül mélyen járó, sűrű tetszés nyilvánítástól kísért beszédet

Szily Kálmán államtitkár beszéde

Szily államtitkár beszéde elején hangoztatta, hogy az ünnep valódi jelentőségénél fogva az üdvönek, vagyis az abszolút jónak a napja és senki nem vonhatja két-

ségbe, hogy egy kórháznak a megnyitása, vagyis a szenvedő emberiségen való segítségnek az első napja önmagában véve az üdvönek, a jónak a napja. Kiemelte annak jelentőségét, hogy a kórház működését az egyetem orvosi karával kapcsolatban tökéletesen sikerült megoldani, amit igazol a gyakorlat is.

Sulyos, nagyon sulyos idöket élünk, — folytatta ezután az államtitkár. Szüved az ország és szüved minden s mindenki, az ország életének részese, szüved minden közület, szüved minden egyén, de ez az általános nagy szüvedés Isten segítségével és saját erőnköböl okvetlenül el fog mulni. A lelkek fel fognak szabadulni a ránehezödő gondjának nyomása alól, országrészek fel fognak szabadulni a megszálló idegen ellenségek nyomása alól, a magyar kétségkivül újra virulni, boldogulni fog ösi földjén; van azonban egy szüvedés, amit megszüntetni nem lehet s ez a betegeknek a szüvedése. Ennek a mindig megvolt és megleendő szüvedésnek az enyhítésére szolgál az a megújult, megújult intézmény, ennek hivatása az, hogy embertársaink szüvedéseit enyhítse, a szenvedő betegeket a tudománytalan az erejével, az ápolásnak a szeretetével, ha meg lehet, meggyógyítsa. Ez a hivatása a Horthy Miklós kórháznak eltart addig, amíg Debrecen van, amíg Debrecenben beteg van, vagyis emberi számítás szerint ez a hivatás örökre szól.

A Horthy Miklós kórházat a mai újjászületési ünnepéven, amikor az a nagy tisztesség is éi, hogy elnevezésében Horthy Miklós Kormányzó ur ötméltósága 10 éves országlásának emléke is meg van örökítve, a m. kir. kormány nevében és különösen a vallás- és közoktatásügyi és népjóléti miniszter urnak a nevében a legmelegelben üd-

Modern ACÉL BUTOR Neubaueréni Magoss György-tér.

vözlöm és áldásos működéséhez az Egek Urának áldását kerem. (Élénk éljenzés és taps.)

Vásáry István Klebelsberg védelmében

Szily Kálmán viharos tapsal fogadott beszéde után dr. Vásáry István polgármester mondott beszédet, melyben az egykori kultuszminisztert igyekezett védelmezni.

— En nem vagyok hivatva arra, hogy a kultuszminisztériumnak legyek a védője, azonban lelkiismereti kényszert érzek a pillanatban, hogy azokkal a fel-fogásokkal szemben, amelyek éppen a kultuszminisztérium elmúlt évtizedbeli alkotásait illetőleg nem egyszer kifejezést nyerne, a magam részéről tiltakozást jelentsek be. (Élénk helyeslés és taps.) Lehet látszólag felesleges egyik vagy másik kiadás, ami a közoktatásügyi tárca keretében történt, azonban nem lehet felesleges akkor, ha azt vesszük figyelembe, hogy ezek a kiadások egyrészt a szellemi értékek növelése érdekében, másrészt, mint jelen intézménnyel kapcsolatosan az emberanyag konzerválása és jövő fejlődése biztosítása érdekében történt. (Ugy van, ugy van.) Tőlünk elvehettek, elvettek mindent s ha az életünk megmaradt, akkor szükségünk van arra, hogy azt az életet magában hordozó emberi testet igyekezzünk megtartani munkára képes állapotban és ha elvettek mindent, ami értéket jelent nálunk, de megmaradt az életünk és mi ezt az életet ép testben tudjuk megtartani, akkor kötelességünk a nemzetek nagy versenyében a hennünk levő, Istentől nekünk adott szellemi értékeket megtartani és fejleszteni. (Ugy van, ugy van, nagy taps.) Akkor, amikor egy ilyen intézmény megnyitása alkalmával tartunk ünnepélyt, akkor mi ezzel nemcsak példát szolgáltatunk és ezzel a nemzetben levő már már kialakuló öntudatot, hanem a jövőbe vetett bizalmat is erősítjük.

Végül Szily államtitkárnak mondott köszönetet a kórház létrehozásáért és meleg szavakkal emlékezett meg dr. Neuber Ede professzor működéséről.

Ezután Neuber Ede rektor tartotta meg záróbeszédét. Indítványára a megjelentek egyhangú lelkesedéssel elhatározták, hogy táviratilag üdvözlik vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzót, azonkívül a jelenlegi és volt kultuszminisztert, dr. Ernst Sándort és gróf Klebelsberg Kunót, a volt miniszterelnököt, gróf Bethlen Istvánt és a jelenlegi miniszterelnököt, gróf Károlyi Gyulát.

Az ünnepély végén a Kollégiumi Kántus énekelt el a Himnusz, majd a megjelentek végigjárták az új kórház modernül berendezett, gyönyörű és tiszta pavillonjait, amelyekben mindent a legnagyobb rend, tisztaság uralkodik. Mindenki nagy elismeréssel emlékezett meg Neuber Ede igazgató főorvos, Loessel János igazgató és Balogh Gyula

Megmestertek!.....

HOGY VAN IFT ALKOTÓ ERŐ!
BIZONYÍTEK ERRE A 2 LAMPÁS 7029-ES ES AZ
5 LAMPÁS 7050-ES ORION RADIO.
ORION EGYEDÁRUSÍTÁS PIAC-UTCA 70. SZ.
TAKÁCS LAJOS ES TARSÁ CEGNÉL.

klinikai igazgató lelkes munkájáról, mely áldásos bélyegét rányomta az egész intézményre. A szemle után az ünnepség résztvevőit kitűnő villásreggelin látta vendégül az egyetem.

Bankett a Biháron

Szily Kálmán államtitkár tiszteletére szombaton este az Arany Bika szálloda kistermében egyetemi fakultás-közi bankett volt, amelyen a résztvevők a késő éjszakai órákig voltak együtt. A társasvacsorán megjelentek: dr. Neuber Edéné, dr. Erdős Károlyné, dr. Tóth Lajosné, dr. Milleker Rezsóné, dr. Hankiss Jánosné, Csánky Benjáminné, dr. Bacsó Dezsóné, dr. Haendel Vilmosné, dr. Huzella Tivadarné, dr. Kreiker Aladárné, dr. Forneth Béláné, dr. Kovács Ferencné, dr. Keller Ferencné, dr. Probstner Arthurné, dr. Hüttl Tivadarné, dr. Pap Károlyné, dr. Darkó Jenőné, dr. Tankó Béláné, dr. Huss Richárdné, dr. Telegdy-Róth Károlyné, dr. Bókay Jánosné, dr. Soó Rezsóné a hölgyek sorában, — dr. Szily Kálmán államtitkár, dr. Neuber Ede rector magnificus, dr. vitéz Haász Aladár kultuszminiszteri tanácsos, dr. Sz. Kun Béla prorektor, dr. Erdős Károly, dr. Tóth Lajos, dr. Milleker Rezső, dr. Kállay Kálmán, dr. Bodnár János dékánok, dr. Belák Sándor, dr. Hankiss János, dr. Lencz Géza, Csánky Benjámin, Csikész Sándor, dr. Bacsó Jenő, dr. Haendel Vilmos, dr. Bozóky Ferenc, dr. Baranyav Béla, dr. Orsós Ferenc, dr. Huzella Tivadar, dr. Hüttl Tivadar, dr. Bókay János, dr. Kreiker Aladár, dr. Forneth Béla, dr. Verzár Gyula, dr. Kovács Ferenc, dr. Láng Nándor, dr. Pap Károly, dr. Darkó Jenő, dr. R. Kiss István, dr. Huss Richárd, dr. Mitrovics Gyula, dr. Hankó Béla, dr. Telegdy-Róth Károly, dr. Soó Rezső, dr. Wodetzky József egyetemi ny. r. tanárok, dr. Loessl János egyetemi tanár, közkórházi főorvos, dr. Preininger Tamás, dr. Probstner Arthur, dr. Fazakas Sándor, dr. Keller Ferenc, dr. Schmidt Lajos, dr. Zih Sándor, dr. Nyireő István magántanárok, dr. Kiss Zsigmond tudományegyetemi tanácsjegyző és Csánky István ügyvéd.

Aktív volt Magyarország októberi külkereskedelmi mérés

A központi statisztikai hivatal közlése szerint októberben a behozatal értéke 40.3 millió, a kivitel értéke pedig 62.4 millió pengő tett ki. Az október havi mérleg tehát 22.1 millió pengő kiviteli többlettel zárult. Az 1930. évi október havi forgalomhoz viszonyítva a behozatal értéke 32.4 millió pengővel esett vissza, a kivitel értéke pedig 24.2 millió pengővel kisebbedett.

Egy halálos végű balesettel kapcsolatosan ötven pengőre ítélték egy gondatlan anyát

Őry Jánosné halápi asszony három esztendő Julianna nevű kisleánya magára rántott egy forró vízzel telt bográcsot. A forróvíz a kisleány testét annyira összeégette, hogy seibe belehalt. A szerencsétlenül járt leányka édesanyját gondatlanságból okozott emberölés címén tegnap vonta felelősségre a debreceni kir. törvényszék. A bizonyítási eljárás után a törvényszék megállapította, hogy a halálos kimenetelű baleset Őryné gondatlansága miatt következett be és ezért a vád szerint 50 pengő pénzbüntetésre ítélté. Az ítélet jogerős.

TESTEDZÉS

Elsimították ideiglenesen a Bocskay pénzügyi válságát

Társadalmi akció indul a Club teljes szanálása érdekében

A Bocskay F. C. választmányja szombaton este népes ülést tartott, amelyen az anyagi válságba jutott Bocskay helyzetét vitatta meg. A tanácskozás eredményéről egyelőre nem adtak ki hivatalos kommunikét, azonban kiszivárgott hírek szerint az ülésen egy olyan bejelentés történt, amely egyelőre elodázta a klub komolyabb válságát, amennyiben egy debreceni közéleti férfi nagyobb összeget bocsátott a szanálás céljaira. A club vezetője ugyan ennek ellenére sem látja még a helyzetét tisztázottnak, de azon a meggyőződésen van, hogy ez a felajánlás alapját képezheti egy nagyobb társadalmi megmozdulásnak, amely vég-eredményben a Bocskay teljes talpra állításához fog vezetni. Ennek a társadalmi akciónak terveit egy szűkebbkörű bizottság dolgozza ki.

A kedvező fordulat hatása alatt a club elnökségének minden ellenkező híresztelés dacára mégis sikerült leszerződtenni dr. Fejér hátvédét, aki ma már szerepelni is fog a Bocskay budapesti mérkőzésén. Ugyancsak sikerült a Remmer körül támadt pénzügyi zavarokat is kiküszöbölni. A Bocskay közgyűlését két hét múlva tartják meg s remélik, hogy addig a válság minden részében megoldást nyer.

III. ker. FC—Bocskay

Dr. Fejér Rud'val megerősítve a legkomplettebb csapatával játézik ma a Bocskay

A mai futballesemények súlypontja a fővárosba terelődött, főleg azért, hogy ma bonyolítják le az őszi forduló nagy derbijét a vezető helyekért a Ferencváros és Ujpest csapatát között.

Ugyancsak Budapesten játszik ma a Bocskay is, hol a III. ker. FC-vel kerül össze. A mérkőzés érdekessége, mondhatni szenzációja az, hogy Fejér dr. is elfoglalta régi helyét a Bocskayban s így mintegy önbizalmát visszaadva a csapatnak, jó eredményt várunk tőle.

A két csapat összeállítása a következő:

III. ker. FC: Biri — Werner, Biri — Beretvás, Lutz, Magyar — Fenyvesi, Héjas, Zilahy, Lenzyel, Dömötör.

Bocskay: Budai — Dr. Fejér, Remmer — Palotás, Mooré, Keviczky — Markos, Teleki, Opató, Mátéfi, Vincze.

Ez az összeállítás mint kísérlet nem mutatkozik rossznak, ha a meccs folyamán a helyzet megkívánja, visszaforgatják a csapatot eredeti összeállításába.

Amatőrök Debrecenben

A Bocskay távollétében csekély programot bonyolít le a debreceni alszövetség. Mindössze két mérkőzés kerül lebonyolításra a Vasutas-pályán, éspedig Textilvár—Villany-

gyár és Börös—DVSC csapatai között.

Nemzeti—Kispest 4:0 (3:0)

I. osztályú liga bajnoki mérkőzés, Üllői-uti pálya, bíró Denhoffer.

Budapest, november 21.

A két csapat alig néhány százfőnyi közönség előtt kiválóan méltóságot mutatott, amelyből az első félidőben mutatott jó játékával a Nemzeti került ki győztesként. A Nemzeti az I. félidőben határozottan jobb volt, mint a Kispest s ez alatt az idő alatt sikerült megszereznie a 3 gólt. A II. félidőben már a Kispest volt fölényben, a Nemzeti alig tört át a félvonalon.

Az első gólt Bihámi fejelte a 14. percben. A 34. percben a kapu előtt nagy kavargás támadt, miközben Bihámi belőtte a 2. gólt. Alig 2 percre rá ismét új gólt kapott a Kispest. A 4-et pedig a befejezés előtt 5 perccel Kautzky lötte nagy védelmi hiba következtében az üres kapuba. A kispesti csatárok gólképtelenek voltak.

Orvostanhallgatók és bölcsészhallgatók futballmérkőzése az egyetemi bajnokságról. Ma, vasárnap délután 2 órakor az egyetemi sporttelepen tartják meg a fakultások közötti futballbajnokság egyik legérdekesebb mérkőzését. Az orvostanhallgatók bajnokságra

törő együttese játézik a bölcsészhallgatók erősen feljavult csapatával. A mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. Belépődíj nincs.

Hadjárat a gépek ellen

Cereira Emanuel lisszaboni bíró patriárka legutóbbi körlevélében, melyet egyházmegyéje híveivel intézett, a portugáliai középirtókosok és kisirtókosok időszerű útjásáról emlékezik meg.

Ezek a földirtókosok ugyanis megindították a hadjáratot a gépek imádása ellen s ezzel a felszagos gyűlöletnek adtak Portugáliában kegyelemadókat.

A portugálok belátták, hogy a nagy köznyomorúságnak legfőbb oka a gép. A gépek ugyanis tekintet nélkül a köz-szükségletre, derűre-borúra gyártották a gépeket s ezzel kihasználva a kisipart, amely pedig annyi nemes polgárt nevelt és oly méltányosan osztotta el - kenyeret a szegény emberek között. A gépek és a gépek által létrehozott tömeges felhalmozódások és fölöslegesség tették az emberi munkának nagy részét, úgy, hogy a szegény emberek lassan munkanélküli voltak kénytelenek szembenézni a megélhetés súlyos kérdésével. Nőttön-nőtt a munkanélküliek száma s ezzel tűz gyanánt harapódzott szét az országban az életszedetlenség, ami mind inkább a méltóságos népszűrésű, forradalmak felgyújtója volt.

A népeknek a leggyakorlatiasabban gondolkozó és legőzönnyesebb része a földműves és birtokos osztály Portugáliában is. Ezek rájöttek arra, hogy hiába gyűlnek össze nyaralni és telelni enyhén: hiába fizetik szörnyű adóikkal a népszövetségi hivatalnok urakat: egyetlen lépéssel sem bírják előre vinni a népek ügyét és mind mélyebb pontra süllyed az emberi boldogulás. Gondolták ezért és elhatározták a következőket:

1. Mindazokat a gépeket, amelyeknek munkája a rendes emberi erővel elvégezhető, leállítják. Tehát traktorokat és egyéb motoros szántóvető szerkeszmákat nem használnak a gazdálkodásban.

2. Bojkottálják a gyárilag készült ruhaneműeket. Tehát nem vesznek cipőüzletekből cipőt és csizmát, hanem rendes cipőműhelyekből látják el magukat lábbalival. Nem vesznek gyárilag készült alsó és felső ruhát, hanem vagy otthon készíttik el családias és ösöktől örökölt módon, vagy pedig kisiparosoktól szerzik be.

3. Nem engedik gyermekeiket gyári munkásoknak, hanem iparosműhelyekben képeztetik ki őket és kiképzés után saját falvaikban, vagy városaikban nyitnak számukra műhelyt: úgy, mint régen.

A portugál nép az idei őszi munkálatokon már ezzel a módszerrel művelte meg a földet s a szegény emberek százait juttatta ahhoz a kenyérhez, amelyet tőle elvett volna a benzinlelkű traktor, vetőgép.

A lisszaboni patriárka utjai melegséggel hívja föl a többi birtokosok figyelmét is erre a nagyvessző szociális gondolatra és kívánja, hogy legyen Portugáliának egyetlen szegény embere sem, akinek komolyan ne adna a portugál föld, szőlő, erdő, kiskereskedelem és kisipar.

Nagy lecke Genfnek! Milyen sok a kapitalizmusnak és a vole ikertevő állam kapitalizmusnak: a bolsevizmusnak.

Allást keres?

tegye közé hirdetését 2 napilapban, 10 szót 50 fillérért. Hirdetését feladhatja Kossuth-utca 3. szám.

ZOKON NE ESSEK...

Politikai Muzeum

Országászati Műkincsek Gyűjteménye

Lelkesedéssel olvastam ama szenzációs, sőt szívbemarkoló kommünikét, hogy minden ember, ki politikai emléktárgyakat bírál, járuljon hozzá a parlamenti múzeum anyagához. E felhívás kapcsán, mint nagylelkű adakozó, egy komplett gyűjteményt ajánlok fel a kulturtörténet céljaira.

I. terem. Rekvizitumok tára.

A praehisztérikus idők csodás emlékeinek foglalatja. Az első szekrényben őskori kövek. A primitív ember, ki szabadon választotta a követ, már politikai jogokkal rendelkezett és így gondoskodott jövőjéről. T. i. a követ-választás útján. Egy falba mélyesztett üregből elélnke táru a szigorított temetkezés, mint a takarékosági irányzat őse. A szemközti vitrinben őskori szerszámok találhatók kövedrek, csuprok és urnák, melyek egykor a barlangi körzetek szavazatszedő helyiségeit díszítették. Egy másik szekrény az ásatásokból kikerült baltákat, kőeszközöket, állkapcsokat és koponya-alapi törmelékeket tartalmazza. Ezek a tárgyak — bár csiszolatlan, — de fejlett korteszékről tanuszkodnak.

Az őskori művészetet egy hatalmas kődarab képviseli. Felírása: „Te saxa loquuntur”... arról tanuskodik, hogy már a népvándorlás előtt, tehát a zavarokat megelőző korban is akadtak egy-némely pantheonok. E saxától balra egy vöröses óvszidián-kő (magyarul: Rothenstein) fekszik. Ez az őskorszak „saxapil”-je.

II. terem. Orientális emlékek.

A felületes szemlélő könnyen átsétál rajta. Pedig e teremben körtörténeti emlékek találhatók. A helyes orientáció emlékei. A százkaru bálvány, mely mindegyik kezével az egyedüli irányra mutat. Köröskörül a falakat tarka szőnyegek borítják, rajtuk a kérdéssel, amely most épen a szőnyegen forog. Jobbról a lejtés, balról az ellenmondások gyűjteménye.

Egy hatalmas szekrényben keleti furcsaságokat látunk: Rothenstein akcentusát, mely egyedül áll a világon. Sándor Pál fringiját, mely korának egyik legrettegettebb szabálya volt, majd kis-édebb egy fület. Ez „cimpa orientalis” néven a baloldali politikáját jellemezte, de egy esetben a jobboldali irányával is kezelt fogott. A keleti emlékeket pár kakaóhombor, egy sadagóriai tyukszem s a szélsőbaloldali vezéreinek egy-egy hajfűrtje egészíti ki. Utóbbiak a keleti gyűjtemény műtincsei.

III. terem. Egyptológia.

E gyűjtemény legdrágább kincsei a mumia-kollekciók, melyek

politikai életünk egy-egy oázisának sírjaiból, a szópíramisok feltáráásával kerültek elő. A murgokat ugyanis megválasztásuk után azonnal bebalzsamozták s ennek köszönhető, hogy szótlantul, mezdulatlanul, ki nem téve az enye-

zet veszedelmének, örökidőkre megmaradtak a maguk kijelölt helyén.

Itt látható a Memnon-szobor, mely kőbefaragott mungó. Ez néma ajkakkal figyelt s csak akkor nyílt meg a szája, ha ráragyogott a kormányelnöki nicsoly. Ilyenkor így szólt: „Kitűnő színben vagy. — excellenciás uram!”... A mungókon kívül még nagy számmal láthatók gemmák, dilemmák s filigrán lész-szobrok. Ezekről kisült, hogy le van törve a szélük és eredetileg „Krizisz”-nek nevezték őket. Az „lész”-rejtélyt így sikerült megoldani. A „Krizisz-t azonban nea-

Gondoskodtam

Karácsonyra, hogy mindenki a mai viszonyokhoz mértén kevés pénzért szép meglepetéssel készülhessen. — **Árúmat egyes cikkeken mérsékeltem, a model darab árait 30-40 százalékkal leszállítottam.**

Pikó J. kézimunka szaküzlete

Kossuth-utca 2. Városház-épület.

IV. terem. Néprajzi osztály

Itt látható a politikai népélet, úgy amint kifejlődött a nomád önjelöltségtől napjainkig. Egyik sarokban primitív halász-eszközök. Hogyan fogják a vaksot? Mint kell a hálókat egyes kerületekben kivetni? Baloldalon a szilaj ádzkodások gyűjteménye. Jobboldalon egy népies kigazdaszoba. Suttal, dunnyával, kiűsttel. Háttérben agrármotívum, bubos fütötest, földhöz juttatott igény. Középen butorzat: székek kunapék, Ház-asztala. Felül, a gerendán bolettafűzér.

Érdekesek az őstermelésnek kellékei. A lillafüredi furó, melyvel már ősidők óta turják a földet. Egy ázó-kapa, mely a kigazdacsoportot egységesésként elválasztja. Ha balra megyünk, a furók és fűrészek között a szalmacséplésnek legkülönbözőbb fázisai. De valamennyi közt legnagyobb egy egészen egyszerű prés. A mai kor embere előtt szinte hihetetlenül hangzik, hogy volt idő, amikor adókat préselték vele...

V. terem Politikai képtár.

Ha kijutottunk a présből, egy monumentális tárlat-terembe lépünk. Elfogódunk az áhitattól, mely dobogó szívünket összeszorítja. Antik és modern festmények száza sorakoznak fel egy-

másutánban. — Szébbnél-szebb perspektívák. A mai helyzet, úgy, ahogyan a vezérszónokok lelestezték. Egy gyönyörű szoborinú: „Minerva”... (A leállított tárgyakhoz nyulni szigorúan tilos.) A falakon színompás képek: „A kibontakozás útja” (plein-air), „Otthon, a kerületben” (interieur), „Külpolitikai köruton” (exterieur), „Likvidálás az emigrációban” (akvarell), „Tavaszi beszámoló” (önarckép). Vannak még történelmi képek: Rassay Eároly megszavazza a numerus clausust, Buchinger kirohanása, nemkülönben egy tus-rajz, mely a szélsőbaloldali prágai megnyilatkozásait ábrázolja (Lrösen tusolva.)

Végeztül egy óriási kép táru a szemünk elé. Elkápráztató tömegjelenet. Címe: „A szónoklat számosan üdvözlök”. Ehhez képest Rembrandt és Munkácsy festményei csak rosszul sikerült csendéletek.

Politikai muzeumom még korántsem teljes. Így például a klótlámpa is hiányzik belőle, ezenkívül a több millió kötetnyi könyvtár, mely az elhargzott szónoklatokat tartalmazza. Kezdve a legrégebbi közbeszólástól egészen Dréhr Imre tegnapi beszédjéig.

Ezt az osztályt — szójáték kedvéért — *Dréhr Múzeumnak* is nevezhetném.

LISZTIUS.

Tóbler János keresztényszocialista képviselő mentelmi jogát nem függesztették fel a Schneeweisz-féle sajtóperben, mert zaklatást látott benne a Ház

(A Debreceni Újság tudósítójától) Emlékeztet még az a nagy port felkavart sajtó rágalmozási ügy, amelynek hőse Schneeweisz Ferenc az egyik debreceni textil gyár üvezezője volt, aki feljelentést tett Marschalkó Lajos szerkesztő ellen, mert az leleplezte Schneeweisz bünyös üzemeit. A sajtóper Marschalkó Lajos nyerte meg, mert állításait oly mértékben sikerült bizonyítani, hogy

Schneeweisz az utolsó főtárgyaláson már megjelenni sem mert és így a törvényszék Marschalkót felmentette a vád alól. Nem sokkal később Schneeweisz Ferencet kiharították az ország területéről. Most zajlott le ennek az érdekes pörnek utolsó fejezete. Schneeweisz Ferenc ugyanis még az ügy kezdeti stádiumában rágalmozási per indított Tobler János, a kitűnő ker. szocialista országgyű-

Modern FEMBUTOR Neubauerndl
Megoss György-tér.

lési képviselő ellen is, aki átvette Marschalkó Lajos ckkét a ker. szocialista párt hivatalos lapjába.

Mint most Budapestről jelentik Tóbler János kaidását az országgyűléstől kérte a törvényszék, mert egy hetilapban Csehek eszik a magyar tisztviselők és munkás kenyerét című cikkében a következőket írta: „Az egyik debreceni textilüzemben Schneeweisz nevű cseh a gyárban három ágyat rendeztetett be magának, ahová munkáközben berendelte a fiatal munkáslányokat. A lányok rémes dolgokat meséltek. Irították, de sajnos, a kenyér, amely után odahaza remeg a szülő, a testvér és a gyermek. S a végén Schneeweisz kijelentette, hogy a magyar nők mind prostituáltak. Ez az ember nyolc évig garázdálkodott Debrecenben”.

A mentelmi bizottság megállapítása szerint itt zaklatás esete forog fenn, mert hasonló tartalmu cikk miatt a debreceni törvényszék az egyik hírlapíró ellen is indított eljárást, amely azért szűnt meg, mert a sértett a folytatólagos tárgyaláson nem jelent meg, ami valószínűvé teszi, hogy a vádat fenntartani és így az eljárást folytatni nem akarta. Ilven indoklással Tobler kiadatását nem javasolták.

Szerelmi bánatában lenyeit egy marék F-betűt a csalódott Kohn

Budapest, nov. 21.

Kohn Pál 18 éves nyomdászinas egyik kisebb pesti nyomdában dolgozik. Tegnap délután hirtelen rosszul lett és összeesett. Kihívták a mentőket, akik azonban nem tudták megállapítani, hogy mi baja. A fiu nem válaszolt a hozzá intézett kérdésekre, majd később elvesztette eszméletét. Esméletlenül került a Rókus kórházba. Csak szombaton délelőtt tért magához, amikor a dektívek kihallgatták.

Most már elmondotta, hogy öngyilkos akart lenni. Nagyon szerelmes volt a nyomdában dolgozó egyik fiatal hajtogatolányba, aki azonban nem viszonzta érzéseit. Ezért rettenetes bánatában belemarkolt az egyik betűfiókba és egy marék F betűt lenyeit. Azért válaszolta ezt a betűt, mert a leányt Franciskának hívták.

Az Országos Temetkezési Pénztáregyesítő

Képviselétét átvette a Debreceni Népszövetségi Hitelszövetkezet, Szent Anna-utca 10-12. sz. Városi bérpalota. Telefon 11-32, automata telefon: 31.32.

CÉLIA: a tag elhalálása esetén azonnal temetkezési segélyt folyósít a hátramaradottaknak.

TAGSÁG: Mindenki beléphet 18-65 évesig.

SEGÉLYÖSSZEG: havi kettő pengő tagdíj fizetésért, 920, 830, 730, 630, 540, 450, 320, 260 vagy 160 aranypengő. Kétszeres vagy többszörös tagdíj fizetés esetén a segélyösszeg is kétszeres vagy többszörös, a tag belépési életkora szerint. Felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgálunk.

Váltson mielőbb tagkönyvet!

A Debreceni Népszövetségi Hitelszövetkezet képviselése.

Rothermere irodalomdíj

Az egyik magyar író Londonba utazott, hogy külföldön is előkészítse a Pen Club jövő év tavaszán Budapesten tartandó nemzetközi írói világkongresszust. Londonban felkereste Rothermere Lordot, mert beszélni akart a világra kitűnő férfival, aki idegen létezőre száz percentig magáévá tette a magyarok ügyét és hatalmas sajtójának rendkívüli erejével belekürtölte a világba, felrúzsa a hamisak és tudatlanok lelkiismeretét: Igazságot Magyarországnak!

Mindenről beszéltek a kitűnő magyar költő és a hatalmas angol újságfjedelem, ami ma két gondolkodó, az emberiség jövőjéről sorsán töprengő embernek témája lehet, de gondolataik háttere és lényege a magyar tragédia volt. A világ válságos gazdaságos helyzeténél kezdtek és logikusan a trianoni békediktátumon végeztek, mint amelyik egyik fő előidézője volt a mai tarthatatlan európai állapotoknak. Szóba került a magyar irodalom is, amikor a Lord a trianoni Magyarország iróinak sorsáról érdeklődött. Mit lehetett csak azt, hogy a mai magyar író a legnagyobb gondok között tengeti életét s hogy sok izmos magyar tehetség pusztul el a mindennapi kenyér után való már-már reménytelen harcban, hogy a magyar író, aki a háború előtt husz millió magyarnak írta könyveit, most nyolc millió magyarnak próbálja kiadni kéziratait. A magyar kiadó is az üzleti nyereség minden reménye nélkül szinte rajongó módjára adja ki könyveit a hajdani tíz-huszezer példányszámos kiadások helyett egy-két ezer példányban. A legkitűnőbb magyar regényírói listáját sem emelkedhetik a trianoni Magyarországon egy közepes külföldi író honoráriumának tíz százaléka fölé s így tízszor annyit kell dolgoznia a magyar íróknak, mint bármelyik külföldi kollégájának, ha kenyeret akar szerezni családjának. Trianon nyomorúsága az utódállamok cenzúra határvámjai, amelyek céltudatos rosszakarattal megakadályozzák, hogy elszakított magyar véreink magyar író munkáját olvashassák, a külföldi kiadók közönsége már-már kifűti a magyar író kezéből a tollat és megrendíti a tehetségébe és érvényesülésébe vetett hitet, — mert kimondhatatlanul fanatikus hit, kimondhatatlanul kitartás kell ahhoz, hogy valaki ehben a galádul megsonkított országban a magyar szó és gondolat művészetének apostola legyen. Pedig a magyar író lángese fényesen állja a nagy nemzetközi versenyt, sőt győzedelmeskedik a versenyekben, ahol egyáltalában versenyre hagyják állni. Példa rá a szinpad irodalmunk, amely a színházi világ nemzetközi voltánál fogva évtizedeken át hirdeti világszerte a magyar írói géniusz fölényét. De a regényíró, a költő hermetikusan bezárva a fullasztóan szűk trianoni határok közé. Szava a magyar nyelv testvértelen eredetiségénél fogva érthetetlen a külföldi olvasónak, a külföldi kiadók pedig manapság még nehezebben vállalkoznak az ismeretlen magyar regényírók kiadására, mint valamikor boldo-

gabb időkben. Rothermere Lord ismeri a magyar írók nehéz kálváriáját s önként elhatározásából segítségükre sietett. Ezer angol fontot ajánlott fel a Magyar Pen Clubnak, hogy ez a magyar irodalmat a külföldön propagáló magyar írói egyesület két éven keresztül ötszáz-ötszáz fonttal jutalmazzon egy újonnan megjelent kiváló magyar szépirodalmi művet. Rothermere lord jóvoltából tizenkétezer magyar pengőt fog egy magyar író kapni a két elkövetkező évben. Ez a nagy összegű irodalmi díj alkalmasint új alkotásra fogja ösztökélni a kiletá-talanságba már-már belecsüggött izmos tehetségű magyar írói gárdát és két nagyszerű magyar író fog hosszú időre tehermentesíteni az anyagi gondoktól. De Rothermere Lord nem elégedett

meg azzal, hogy nagylelkű adományával két magyar író könnyítsen, hanem azt is megígérte, hogy lehetővé teszi minden tehetséges magyar íróknak, hogy műveivel az angol könyvpiacra is megjelenhessenek. És ha Rothermere lord a szavát mindig keményen megtartó kiváló államférfi, az angol újságfjedelem sok angol nyomdávalat szuverén ura ezt megígérte, ugy ez rövidesen megtörténik és az új magyar írói nemzedék büszkén hirdetheti angol nyelven a világ összes népeinek a magyar írói kultúra fölényét, történelmi erejét. Sok magyar író jut majd a Lord baráti segítségével kenyérhez, de ami még ennél is fontosabb, végre a nemzetközi könyvpiacra is hangot kap a magyar irodalom.

Kihallgatta a vizsgálóbíró a szélhámós „Dady“ Kozma Lajost

Kihirdette előtte az előzetes letartóztatásról szóló végzést

(A Debreceni Újság tudósítójától) Részletesen beszámoltunk már arról, hogy a debreceni rendőrség a múlt nap különböző csalások miatt letartóztatta „Dady“ Kozma Lajost állásnéküli debreceni fiatalembert, aki a gyanu szerint jogtalanul használt bizonyos predikátumokat és doktori címet s ilyenformán több rendbeli csalásokat követett el Debrecen ur körében, ahová biztos fellépésével furakodhatott. Kozma Lajos a rendőrségen beismerő vallomást tett és azt alá is írta. A múlt nap kísérték át a királyi ügyészség fogházába és dr Csáky János vizsgálóbíró szombaton délelőtt hallgatta ki Kozmát, aki azonban ekkor már mindent tagadott. Kijelentette, hogy állításait bizonyítani tudja és tanukat, valamint tárgyi bizonyítékokat nevezett meg állításainak igazolására. Elmondotta, hogy a feljelentéseket irigyel és haragosai tették ellene. A vizsgálóbíró kérdésére, hogy miért ismert be hát ak-

kor mindent a rendőrségi kihallgatás alkalmával, kijelentette, hogy ő semmiféle beismerő vallomást nem tett soha sem és a jegyzőkönyvben levő aláírás sem az ő kezétől ered.

Kozma Lajos, — mint ismeretes, — azt bírte mindenfelé, hogy ő a doktori diplomáját Londonban szerezte és hosszú ideig tartózkodott Japánban.

— Tud-e ön angolul? — kérdezte tőle dr Csáky vizsgálóbíró.

— Amikor Londonban a diplomámat megszereztem, akkor még tudtam valamiképp, de azóta minden szót elfelejtettem. — válaszolta Kozma Lajos.

A kihallgatás után, amely több órát vett igénybe, a vizsgálóbíró kihirdette Kozma Lajos előtt a vizsgálóbírói fogságot elrendelő végzést, amit Kozma megfeleltetett a törvénytörés vádnamására. Pár napon belül a vádnamás is határozni fog az ügyben.

Gondatlanságból okozott emberöléssel vádolnak egy földesi orvost és egy szülésznőt

Az orvosszakértők ellentétes véleménye miatt az igazságügyi orvosi tanácshoz terjesztik fel az ügyet

Dr Weber Gyula földesi községi orvos és Plavics Györgyné földesi szülésznő gondatlanságból okozott emberölés vétségével vádoltan állottak most a debreceni törvénytörésben a dr. Rózsa Lencz büntetőtanácsa előtt. Szabó István földesi asszony ugyanis a múlt évben szülés közben eivért, mert a vádirat szerint a szülésznő későn értesítette az orvost a szerencsétlen asszony súlyos állapotáról. Viszont Weber Gyula, amikor megérkezett a beteghez, aléyett, hogy azonnal hozzáfűt volna az orvosi beavatkozáshoz, előbb hazament és otthon műszereit sterilizálni kezdte. Ezáltal annyi idő eltelt, hogy amikor ismét elment a beteghez, az már ekkorára elvérzett.

A főtárgyaláson Plavics Györgyné előadta, hogy ő idejében értesítette az orvost Szabóné súlyos állapotáról, dr Weber Gyula pedig azt vallotta, hogy azonnal a beteghez sietett, de nem tudta, milyen súlyos a helyzet és ezért nem vitte magával a műszereit. Amikor pedig azt látta, hogy Szabóné állapota rendkívül súlyos, hazasietett a műszereket sterilizálni. Visszaérkezve, olyan nagy volt a vérvesztés, hogy ekkor már nem lehetett segíteni az asszonyon. Az elhunyt férje azt vallotta, hogy a szülésznő csak későn küldött orvosért.

Ezután dr Orsós Ferenc egyetemi tanár, orvosszakértő terjesztette elő véleményét, amelyben az orvost is és a szülésznőt is felelőssé teszi az asszony halála miatt.

Dr Horváth Arthur törvénytörési orvos lényegében az előbbivel meg- egyező véleményt terjesztette elő, míg dr Görgey Márton vármegyei írszi főorvos, ellenőrző szakértő szerint dr Weber semmi felelősség nem terheli, mert sterilizálatlan műszerekkel orvosi beavatkozást eszközölni nem szabad, másrészt pedig az orvos nem tudhatta előre, hogy előrehaladott stádiumban van az elhunyt állapota.

A törvénytörés ezután magáévá tette dr Kádár István királyi ügyész indítványát és ennek megfelelően a három orvosi szakvéleményt felterjesztik az igazságügyi orvosi tanács- hoz és ennek döntése után fognak ítéletet hozni az érdekes perben.

Leírását, sokszorosítást

olcsón vállal érettségizett urileány IPARKAMARA Irógépüzletben

Magyar nyelvoktatás Párisban

Párisban összel különösen megnövekedett az élet a Quartier Latinban. Október végén diákok serege lepi el a boulevard Saint-Michel-t s a Sorbonne iratózó helyiségeiben ezrével tolonganak a világ minden részéről Párisba került diákok minden beiratkozhatóságnak. Nincs itt nagy tortúra, nem rémítik el a diákokat a caestura szörnyűségével. Minden egyszerűen megy, de még így is hosszú idő eltelik, míg a 30 ezer diák beiratkozik az egyetemre, aki mind tudományt akar magával vinni Párisból. A hallgatóság egyharmada idegen. Tehát körülbelül 10 ezer külföldi nemzetiességi (a lehető legveszesebb) fiúk akariák Párisban s tovább művelni magukat, de azért saját nyelvüket sem akariák teljesen elfelejteni. Aztán vannak ambiciózus idegen francia fiúk, akik a legkeletibb nyelveket a legkitartóbb szorgalommal tanulmányozzák. Hiszen a francia mindig nagyon szerette a különlegest, a fureszt s a keleti nyelvekben találhat épen élvezet.

A Párisba szakadt idegen diákok helyzetén akar könnyíteni a híres „Keleti nyelvek iskolája“ (Ecole Nationale des Langues Orientales Vivantes) s ugyanitt állanak a tanulni szándékozó franciáknak kiváló tudósok segítségére munkájukban. Az elmúlt években a legkülönbözőbb nyelveket tanították itt: arabot, berbent, perzsat, törököt, szudánit, kínait, japánt, görögöt, arméniait, szumirt, oront, lengyelt, cesult, szerbet stb. Igen nagy közkedveltségnek örvendett s tudományos szempontból is sok érdekeset produkáltak.

Ez év őszén nagy dolog történt. Egy új nyelvet iktattak be a keleti nyelvek közé: s ez a magyar volt. Sikerült professzorul megnyerni a magyarul szépen beszélő A. Sauvageot, aki hosszú ideig élt Budapesten s az Eötvös Kollégiumban francia nyelvet tanított. Különböző finnugor nyelvész, most egy nagy francia-magyar szótáron dolgozik s nemrég fordította le franciára Babits Mihály: *Timár Virgíl Ila* című regényét. A tudós, fiatal professzor a legelőkelőbb szakkereséssel tanítja a magyar nyelvet s a szakértelmével magyarított szöveget a hallgatóság fordítja át franciára. Most épen Babits Mihály „Halditai“ c. regényének szép részletét explikálja nagy alaposággal. A Párisban élő magyar diákok, főként az általa ösztöndíjasok nagy kedvvel látogatják a magyarbarát tudós francia órát és igen hasznos dolgokat tanulnak a két nyelv közti különbség sokszor áthidalhatatlan voltáról.

A néhány magyarul tanulni akaró francia diák között ott van Chailancux is, akinek kedves kapcsolata van Debrecennel. Két évig a debreceni ősi Kollégiumban volt a Tanárképző francia szakos hallgatói mellett, mint térszolg. Egészen jó beszél magyarul s most nagy szorgalommal és ambiciósan tanul. Különböző tanár a Vincennei-ben s a legnagyobb lelkesedéssel beszél mindig Magyarországról, különösen Debrecenről.

Most még előre nem látható, hogy vajon sok francia diák fog-e érdeklődni a magyar nyelv szépségéről? Az azonban már igen nagy lépés, hogy a párisi „Ecole des Langues Orientales Vivantes“-ban a magyar nyelvnek külön professzora van. Egész biztos, hogy nagy haszna van ebből a Párisban élő magyar diákságnak is, mert Sauvageot professzor tudása által a két nyelv közti kifejezési nehézségeket sokkal könnyebben tudja áthidalni.

—mi—

„LÁZADAS A CIVILIZÁCIÓ ELLEN“

Az új élettan királyi csatára szólítja a bolsevizmust

A bolsevizmus csak tünet, a forradalmi nyugtalanság oka az alsóbbrendű ember szaporodása — Amerika lakossága a 14 éves gyermek értelmi nivóján

Egy páratlanul érdekes amerikai könyv

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A könyvkereskedések kirakatai valóságos hemzsegnék a kulturális bolsevizmus válogatott termékeivel. A legújabb plakátok ajánlgatják gróf Károlyi Imre szerencsétlen könyvét, ugyanakkor azonban teljesen eliskad az érdeklődés elől az a nem régiben megjelent hatalmas munka, amely talán egyetlen komoly érték, egyetlen tudományos alapozottságu vitatást abban a sokszor ostoba, leggyakrabban tájékozatlan, vagy nagyszájú irodalomban, amit a bolsevizmus elleni küzdelem címen zúdítanak rá a társadalmi élelmes tüzetemberek. Lothrop Stoddard amerikai professzor „Lázadás a civilizáció ellen” című tudományos értékesítéséről van szó, amelyről értékesebb, ötletesebb, nagyobb készülttségű munka, — ebben a nemből, — aligha jelent meg a magyar könyvpiacra.

Az új élettan felfedezése

Lothrop Stoddard professzor azt a merész tételt állítja fel, hogy a világ forradalmi nyugtalanságának oka nem a világháború, nem az orosz bolsevik propaganda, sem a francia forradalom, hanem az a folyamat, mely pusztulással fenyegeti a civilizációt.

A faji elszegényedés alatt szellemi visszaesést, az értékesebb emberfajta lassu kipusztulását, az értéktelen, taníthatatlanok szaporodását érti a szerző. A természeti egyenlőség elméletét megdöntötte az új élettan felfedezése. Ennek alapelve, hogy minden élő lény a csiraplazma folyamatos áramlásának köszöni létezését. Az ember sorsát, életét ez a csiraplazma határozza meg, amely változatlán, formálhatatlan. S ezzel megdőlt a Lamarckizmus, megdőlt a szociáldemokrácia körnevezet elmélete, mely szerint az ember fejlődését, boldogulását a környezel határozza meg. Az életben kiemelkedően értekesnek az egyenlőség vas törvénye s az értékesebb törzsből származó egyedek számára mindig meg van a lehetőség, hogy rosszabb körülmények közül jobb viszonyok közé közdjék fel magukat. Az Under-Mann az alacsonyabb szellemi értékű ember nem bírja a civilizáció terhét és lázad ellene, közben pedig veszedelmesen szaporodik.

Amerika lakossága a 14 éves gyermek értelmi nivóján áll

A háború végén az amerikai tudósok 1.700.000 amerikai katonán végeztek ugynevezett eszességi vizsgálatokat, melyekből igen érdekes dolgok derültek ki. Az embereknek hat csoportra osztották és az első csoportban, a kiváló eszességűek közé csak 4 és fél szá-

zalez jutott be. Viszont az alacsony átlagos eszességűek, kisértékű eszességűek, igen kisértékű eszességűek és taníthatatlanok csoportjába az összesség 45 százaléka jutott be. Ha ez a megvizsgált 1.700.000 katonára Amerika egész népességének „fair” mintája, ugy az derül ki, hogy Amerika lakosságának észbeli kora kb. csak 14 éves gyermekének felel meg. 45 millió amerikai pedig a 12 éves normális gyermek eszességi szintjén áll. (Eszesség alatt mindig az agy képessége és nem töltöttsége értendő)

A fajta szegényedése

A legnagyobb baj Stoddard szerint, hogy az emberiség fajti értékeség tekintetében egyre szegényedik. Az értékesebb törzsek, akik a civilizáció terhét viselik kevésbé szaporodnak, mint az Under-Mann, az alsóbbrendű ember, aki ezekből a terhekből mit sem visel. Egy ezer egyénből álló értékes csoport két század mulva

A bolsevizmus az Under-Mann lázadása

Szenzációs érdekességű bizonyítékkal mutatja ki Stoddard, hogy ezekből az értéktelen, degenerált Juke-szerű törzsekből kerültek ki előbb az orosz huligánok, aztán a bolsevisták. Az orosz bolsevizmus nem más mint az Under-Mann lázadás a civilizáció ellen. Az Under-Mann a maga alacsony szintjére akarja visszanyomni az egész társadalmat. A proletárság mögött ott van egy tarka csapat, amely tulajdonképpen a bolsevizmust csinálja. A lecsuszottak, gonosz örökséget hordozók, a defektusosak, degeneráltak, büntetettek mind ebben a csoportban vannak. Ez a bolsevista szindikalizmus nem egyéb, mint a kéz háborúja az agy ellen. Célja, hogy az alvilág legyen a világ, az egyedüli világ s eredménye, hogy ma az Under-Mannek 600.000 főnyi kumünista pártja kormányozza a 150 millió Oroszországot.

A bolsevista vezérek a tudomány tükrében

1919 nyarán Kievvben az egyetem orvostanairai lélektani vizs-

már csak 472 tagból fog állani, 1000 Under-Mann csoportja két évszázad mulva már 13.000-re szaporodik.

A Juke-család megdöbbentő példája

A mai humanista felfogás ugyan ekkor meggátolja a természet kiválogató erejét, intézetekben, menhelyeken tenyésztli a betegeket, defektusosakat, degeneráltakat. Hogy ez mily óriási veszedelem, bizonyítja a „Juke család” esete. Egy Juke nevű amerikai csavargó leszármazottainak sorát 1720 óta kísérték az amerikai tudományos vizsgálódás.

Hat nemzedéken keresztül 1260 Juke-t tartottak nyilván. Ezekből 300 meghalt gyermekkorba, 310 hivatalos koldus lett, 400 testileg nyomorék, a nők fele prostituált, 130 büntetett, 60 tolvaj és 7 gyilkos került ki a jeles családból, amely az U. S. A-nak eddig 2 és félmillió dollárjába került.

gálatokat végeztek az ottani bolsevista vezéreken. A diagnózis az volt, hogy szinte valamennyi degenerált, többé-kevésbé elmebeteg volt, legtöbbször alkoholisták, vérbajos, morfinista.

Ez az Under-Mann nem csak a burzsuji gyűlöli, de gyűlöli minden értéket. A prolet-kult költői így énekelnek:

Jövönk nevében el fogjuk égetni
Rafaelt

Leromboljuk a muzeumokat, szeszszűzzük a művészetet.

Az Under-Mann, az alkalmazkodni nem tudók, degeneráltak, értéktelen elemek filozófiája ez, amely lázadásba „racionálizálja” a tömegeket a civilizáció ellen, egy alacsonyabb szintre való visszatérés érdekében.

A bolsevisták azzá születtek és nem azzá lettek

Végeredményben, a rengeteg adat, bizonyíték halmozásából Lothrop Stoddard arra az eredményre jut, hogy a társadalmi forradalmak valójában társadalmi összerokadások, amit az értékes

törzsek kivétele, a degeneráltak, értéktelenek szaporodása hoz létre.

A civilizáció gyűlölete átöröklött tulajdonságok úgve. A bolsevisták inkább annak születtek, mint azzá lettek. S ennek a nyugtalanságnak nem lesz vége addig, míg a társadalom maga termeli a született forradalmárokat és sterilizálja az értékes egyedeket.

A védekezés egyetlen módja: eszes cselekedetekre van szükség. A társadalomnak tájékoztatni kell enek a problémának a jellegéről s addig míg ez a munka folvik, minden eszközzel korlátozni kell a bolsevisták, Under-Mann-ek tevékenységét. A kaos erői azonban még növekedhetnek egy darabig, az új élettan azonban erőlködésig már aláaknázza őket. A tudományos igazságnak meindult terjedése már mutatkozik. A forradalmi vezérek érzik, hogy a „meg nem mérhető erkölcsi értékek” elhagyták őket s ezért ámszokodnak egyre inkább az erőszakra. Ez pedig a csőd teljes beismérése.

A jövő útja az eugenika

Lothrop Stoddard a jövő útját a fajnevelésben látja. S hogy az eugenika ma már milven előre haladott tudomány, mennyire komoly érdeklődés tárgya, nem sem bizonyítja jobban, mint az 1932-ben Upsalában tartandó kongresszus, melynek egyik kiváló előadója Benedek László professzor, debreceni ember.

A faj nemesítés problémája abból áll, hogy törvényt kell alkotni, hogy az értékes egyéneknek nagyobb arányban születessenek gyermekei, mint ma, hogy a legértéktesebbek egyéneknek ne legyenek gyermekei, hogy a többi értéktelen egyéneknek kevesebb gyermeke legyen mint ma.

Az amerikai tudós erre vonatkozólag meg is adja az alkalmas, tudományos tanácsokat. Ez a magasabb rendű fajta, mely így létrejöhet, egyesítené az arisztokrácia és demokrácia eddig összeütözött gondolatait. A demokrácia természeti egyenlősége az arisztokrácia mesterséges egyenlősége mint elv megbukott. Jönni kell az új, megnemesedett fajnak, amely egészségesebb, tisztább lez és lecsillanítja a kivesző, visszaszorított Under-Mann lázadást a civilizáció ellen.

A magyar társadalomnak, a mely a bolsevizmus elleni küzdelem problémáját égetően érzi, el kell olvasni ezt az okos, érdekes és tökéletes tudományos megalapozottságu könyvet, hogy erőt merithessen a további küzdelemre.

(mars.)

Téli mosó divatelmék,

(Barhent — Finel — Ársony)

Téli alsóruhák,

(R. Bina — Jaeger)

Gyapjuharisnyák.

Kardos
LászlónálGyarmathyné
kozmetikai szalonja
Batthyányi-utca 15.

Szépességápolás, arctisztítálatások speciális kikezélése, szemölcsök és kellemetlen hajszálak végleges eltávolítása, Ondulálás és manicür. — Estélyi kikészítése. Quarzkezelés.

MAGYAR PROBLÉMÁK.

Mezőgazdasági válság -- Magyar válság!

Írta: Piszky Árpád.

Nap-nap után történnek intézkedések a mezőgazdasági válság enyhítésére anélkül, hogy ezen intézkedések alkalmasak volnának a válságot gyökeresen megoldani. Tagadhatatlan, hogy átmenetileg segítség és a teljes gazdasági összeomlást elodázza, de végleg nem oldja meg. Pedig a bizonytalanság, különösen a mezőgazdaságban, megöli minden munkakedvet, minden ambíciót.

A magyar válság megoldása szorosan összefügg hazánk mezőgazdasági válságának megoldásával. Mielőtt a válság megoldásának mikéntjét megállapítanánk, szükséges a válság előidézésének főbb okait tisztán látni.

A mezőgazdasági válság főbb okai: 1. a forgótőke hiány, 2. a nem megfelelő kereskedelmi szerződések, 3. a termelés és értékesítés teljes szervezetlensége.

A forgótőkehiány! A háború és forradalom utáni időkben volt egy rövid időszak, mikor a magyar mezőgazdaság oly helyzetbe került, hogy tekintélyes forgótőkéhez jutott, ez tette lehetővé, hogy befektetéseket eszközöljön, melynek áldásos hatása mutatkozott akkor az ipar- és kereskedelem terén is. Sőt ezen forgótőke készlet tette lehetővé, hogy a kormány a pénzügyi egyensúlyt helyreállítsa és megtakarításokat is eszközöljön.

Sajnos, az intéző körök feneketlen kútnak tekintették a mezőgazdaság jövedelmét és helytelen intézkedésekkel a forgótőkét teljesen elvonták a mezőgazdaságtól. Vagyonválság, fuvardíjemelések, forgalmiadók, túlméretezett a loztatás stb. a forgótőkét lepasszította, időről időre teljesen eltüntette. A gazda, hogy új forgótőkére szert tegyen, hiteleket kezdett igénybe venni, melyeket a céltalan többtermelési propagandának behódolva, gépekbe, műtrágyába, új termelési ágak bevezetésére fordított. Ezen befektetés jó lett volna, ha a többtermelési propaganda nem öletszerűen történik és azzal párhuzamosan az értékesítési piacokat biztosítják és megszervezik.

E helyett az történt, hogy a gazda elkezdett horsótl, lent, cukorrépat, zöldségféléket, olajmagot stb. termelni, melyeket egy-két termelési időszak után, nagy nehézséggel a termelési költségeken alul tudott csak értékesíteni. A hitelek utján biztosított forgótőke újból elment és maradt a megterhelt vagyon, a termelés pedig a különböző állami megterheléseken felül, még lehetetlen adósági kamatokkal lett megterhelve. Ily viszonyok mellett természetesen be kellett következnie a gazdasági le-

hetetlenülés és az egész mezőgazdaság összeroppanásának.

A nem megfelelő kereskedelmi szerződések a forgótőke apadását csak sietteték. Piacok nem voltak biztosítva. A gazda azon reményben, hogy ezt vagy azt a terményét a jövő értékesítési kampányban körülbelül ilyen, vagy olyan áron értékesítheti, nagyot csalódott, mert reálisan kalkulált árának felét sem kapta, minden számítása felborult.

A kereskedelmi szerződések mindenkor a gyáripár és az üres állampénztár érdekeinek személtartásával jöttek létre, a mezőgazdasági érdek megvédése csak mellékkörülmény volt.

Itt hibázatom sokban a sajtót, mely megfelelően elhelyezett cikkeiben, szerződéskötések idejében sokszor hangzott a párezer gyári munkás munkanélküliségét anélkül, hogy a több százezer mezőgazdasági munkás megélhetésének veszélyeztetését hangsúlyozta volna.

A termelés és értékesítés szervezetlensége betetelte a bajt. Egyes szakemberek ipari növények termelését, mások tej, sajt, baromfi és állattenyésztés fejlesztését, harmadik a motorizált többtermelést, negyedik konyhakerti vetemények, magvak termelését propagálta. A szerencsétlen gazda a megmondhatója, hogy mennyi mindent próbált ezen propagandák hatása alatt anélkül, hogy haszna lett volna, sőt évről-évre tetemes összegeket ráfizetett, mely tőketartozásait és kamatfizetési kötelezettségét fokozta. Az értékesítésre vagy egyáltalában nem, vagy csak elkésve történtek intézkedések. Nem lett kihasználva azon természetadta előnyök sem, hogy jó minőségű búzával 5-6 héttel előbb mehetünk a piacra aratás után, mint bármely más buzaexport állam. Hagyma és burgonyahegyek maradtak értéktelenül stb.

Hogy a mezőgazdasági válságot és vele az ország válságát megszüntessük, szükséges az előbb felsorolt és a válságot előidéző okokat gyökeresen megszüntetni.

A legfontosabb a tőkeképződést lehetővé tenni. A tőkeképződés alfája magyarországon a mezőgazdasági forgótőke képződés lehetőségét megteremteni. A mezőgazdasági forgótőke a mi helyzetünkben eleven mozgó tőke, mely soha nem pihen, hanem a munkás, kereskedő, iparos, állam és pénzügyintézetek utján a lüktető élet vérkeringése, mely ha megakad (mint jelenleg), az egész társadalmi rend fenállását veszélyezteti.

Helyesen mutat rá gróf Károlyi Imre, hogy a mezőgazdasági helyzetben

első szociális mód egy 3-5 éves általános moratórium, a kamatoknak a háború előtti idő kamataira való leszállításával. Ez idő alatt a mezőgazdaság a több évi termelés hozamát, mint forgótőkét tartalékolhatja és kezdődhetik a moratórium leteltével a lemérsékelt kamatfizetés és tőketörlesztés. A hitelező tőkéje biztosítva lesz és meg fog elégedni egy biztos, de kisebb kamatjövdelemmel is. — Ennek keresztülvitele történhetik a hitelezőkkel egyetértve, ha pedig nem hajlandók, akkor az államhatalom egyoldalú beavatkozásával.

Meg kell csinálni, akár akarja a minoritásban lévő hitelező, akár nem. Fontos, hogy mielőbb, míg nem késő.

Ezen tőkeképződéssel párhuzamosan revidálni kell a kereskedelmi szerződéseket. A szerződéskötéseknél első sorban a mezőgazdasági nivertermények, valamint a mezőgazdasági ipari termékek biztos elhelyezési lehetőségeire kell a főszólyt helyezni, ha az esetleg egyes gyáripari érdekelttség rovására is megy és ha ebből kifolyólag egyes gyárak üzemei le is állnának. Inkább zárjon ki a gyáripár versenyképtelen része pár ezer alkalmazottat, mintsem hogy a mezőgazdaság több millió existenciája tönkre menjen.

Egy virágzó mezőgazdaság a pár ezer, esetleg pár tízezer gyári alkalmazott megélhetését könnyebben biztosíthatja, mint fordítva.

Mint mezőgazdák nem is csodálkozhatunk azon, hogy pl. Cseh-

ország a mezőgazdasági kivitelünk elé uton utféli a nehézségeket gördít. Azért, hogy egy pár életképtelen gyárunk valahogy fentartsa magát, alig van vámtétel e szakmában, mely az ezer a K. alatt mozogna. Mázsánkénti 2-3000 a. K. vámtételek állják útját az olcsó cseh árunak. Ne akarjunk olyat gyártani, amit nem tudunk versenyképesen előállítani, vagy amihez a gyártási előfeltétel (nyersanyag olcsó megszerzése és szaklépézet relatív olcsó munkaerő) nem áll rendelkezésre.

A kereskedelmi szerződések révén biztosítani kell a mezőgazdasági termelvények értékesítési piacát. Körültekintéssel megállapítandó mely országban mely mezőgazdasági cikket, mily mértékben lehet megfelelő haszon biztosítása mellett elhelyezni. Ha ez megtörtént, lehet a mezőgazdaság irányítását megindítani, lehet vagonokat megállapítani, hol tulajdonrészt exportra való búzát, zöldségféléket, takarmánytermelést kapcsolatos állattenyésztést, ipari növény stb. előnyösen termelhetők.

A vagonokban a termelésre meghatározott termelvények szállítási díját a legmínimálisabbra kell szabni, hogy minél jobb legyen az értékesítési lehetőség. Ily rendszer mellett minden gazda, különösebb erőszakolás nélkül, saját érdekében, a jobban értékesülő termény termelésre veti magát.

Ezen dolgok megvalósítása nélkül nincs kiút, minden más kísérlet a haldoklás és végpusztulás bizonytalan, de csak rövid időre való kitolása.

Egy csecsemő titokzatos halála ügyében nyomoz az ügyész

Előjött az ügyész a vádat a kezelő klinikai orvos ellen

Igen érdekes ügyben hozott ítéletet szombat délelőtt a debreceni törvényszéken a dr. Jeney Sándor elnöke alatt működő büntető tanács. A vádlott dr. Csanády Sándor debreceni klinikai orvos volt, akit a királyi ügyészség gondatlanságból okozott emberölés vétségével vádolt. A vád szerinti tényállás a következő: Mándoki Teréz kisvárdai leány a múlt év december 13-án gyermeket szült, akit azonban csakhamar be kellett szállítani a debreceni klinikára, mert súlyosan megbetegedett. Itt dr. Csanády Sándor orvos tíz százalékos jóddal ecsetelte a gyermek szájjpadlását s ennek következtében a kisfiú jódmarrást kapott és december 16-án meghalt.

A főtárgyaláson a vádlott orvos tagadta a bűnösségét. Előadta, hogy ő csak egyetlen egy alkalommal alkalmazott a gyermeknél jódcsetetést, de ez teljesen szabályszerű volt s olyan gyenge volt a tinktura, hogy ettől semmiképpen sem kaphatott a gyermek jódmarrást. Az első ecsetelés után nem is látta a gyermeket. Az egyik szülésznő, aki a gyermek gondozásával volt megbízva, azt adta elő, hogy a kisfiút tényleg dr. Csanády kezelte, de hogy a jódmarrást hogyan kaphatta, arról semmi tudomása sincsen. A gyermeknek ricinust is adtak be. Napokon keresztül volt kezelés alatt a gyermek, azonban érdekes, hogy

a szülésznő egy napról egyáltalában nem tud beszámolni.

Dr. Orsós Ferenc egyetemi tanár a szakértői véleményében kijelentette, hogy képtelenségnek tartja, hogy egy orvos olyan gondatlanul járna el, aminek következtében a kezelése alatt álló gyermek jódmarrást kaphatna. Valószínűnek tartja, hogy talán épen azon a napon este, amelyikről a szülésznő nem tud számot adni, ricinust helyezett egy kávéskanálnyi jódmarratúrtat etettek meg a gyermekkel, tévedésből.

A királyi ügyész a bizonyítási eljárás lefolytatása után azzal az indokolással, hogy a vádlott gondatlansága egyáltalában nincsen bizonyított a s az orvosszakértői vélemény is a vádlott ártatlansága mellett szól, a vádat eljuttatta, mire a törvényszék a további eljárást dr. Csanády Sándor orvos ellen megszüntette. Az iratokat azonban az ügyész indítványára átteszik a királyi ügyészséghez újabb vizsgálat céljából, abban az irányban, hogy ki felelős hát a kisgyermek tragikus haláláért.

Nagy Kata
hölgyódrásza
Kossuth-utca 11. sz. a.
Örköndolálást, hajfestést és minden hölgyódrászi munkát tőkéltesen és olcsón végezik. Előnyös bérletrendszer.

Alakítsunk kultur és telepítő egyesületet

Már e lapban közölt „Lesz-e Magyarország 100 év múlva” című cikkemben kifejeztem aggodalmamat létünk biztonsága felett és arra a következtetésre jutottam, hogy Magyarország 100 év múlva nem lesz, ha csak a faj és hazaszeretet benyújt egy célra nem tömörít és miért mondom én ezt? Azért mert az összes európai népek fajszerejét erősebbnek látom, mint a magyarét, ezt bizonyítja, hogy a közzénk telepített oláh, tót, német nemzetiségeket beolvasztani nem tudtuk, még ott sem, ahol a nemzetiség a magyarság nagy tömegével érintkezik, mint pl. Nagylétán az oláhokat. Békéscsabán, Nyiregyházán a tótot. Ezek a települések 400 vagy még több éveek és azért ez a nemzetiség, az Alföld közepén, erőteljes magyar néptől körülvéve, még mindig anyanyelvét használja, sőt a nagylétai oláh, érzelmileg is oláh, a magyar nyelvet pedig törve beszéli és azt mondják, mi románok akarunk lenni, de csak oláhok maradnak. Ne is említsük az erdélyi szászokat, akik ma is az oláhhval szövetségesek a magyar ellen.

Ezzel szemben száz és száz magyar család beolvadt az oláh és tót nemzetiségbe, amit magyar család névük bizonyít: mint Rezi, Pap, Farkas, Szabó, Várteleki, stb., sőt Krašó-Szörény megyében, Bules község, nagyobb részt magyar nevű lakossága, római katolikus vallású és román káth. magyar papjuk van, nyelvére nézve azonban mind oláh, magyarul nem is beszélnek. Ha tovább kutatnánk, megdöbbentő eredményekre jutnánk, melynek végén így kiáltanánk fel: hol van Magyarország!

Azokkal szemben, akik azt mondják, hogy máskor is voltunk már nagyobb veszélyben, pl. a török uralom alatt 150 évig nyugtunk; azt állítom, hogy nem volt nagyobb a veszély, mert a török pusztított, sarcolt, de nem akart törökösíteni; de az országunkat elrabló fajok mind, lihetetlen erőszakos beolvasztó politikát folytattak és többet értek el 10 év alatt, mint mi 1000 év alatt.

Akik azt mondják, hogy a nemzetiségi kérdést a nemzetiségekkel egyetértve akarják megoldani, végzetes tévedésben élnek. Hiszen 1000 évem keresztül egyetlen sem csináltunk és sikerült-e? Nemzetiségi kérdés csak akkor nem lesz, ha nemzetiség nem lesz. Mi csak azt akartuk az utolsó 25 évben, hogy minden állampolgár tanulja meg az állam nyelvét és ez sem sikerült.

A szászok Erdélyben államot alkottak az államiban, nemcsak egyenjogúak, sőt kiváltságai voltak és mindig ellenségeink maradtak, azok ma is. A sok be nem olvasztott nemzetiség okozta és az ő tilkos aknamunkájuk, az ő fajtákkal való egyesülési törekvésük, ez szolgáltatta az ürügyet a foglalásra. Ha nemzetiség nincs, akkor nem lett volna ok országunk szétrombolására.

Ezért mondom, ha eljön a nagy nap, amikor a német az ő szövetségeseivel újra harcba száll, az elnyomó hatalmak ellen, akkor a

Miért legelőnyösebb vásárolni

HAVAS-nál

Harisnyát, Kötöttáru

- Mert HAVAS kizárólag jó árut tart
- Mert HAVAS minden árujára 1 garantiát
- Mert HAVAS csak szabott áron árúsít
- Mert HAVAS-nál mindenben óriási választék van
- Mert HAVAS készpénzért áru it. kevés haszonnal
- Mert HAVAS a legelőnyösebb bevásárlási forrás

MERT HAVAS

minden jobb G. F. B. harisnyához értékes ajándékot is ad.

Néhány olcsó ár a sok közül:

NŐI HARISNYÁK:		KÖTÖTT ÁRUK:	
Viscosa selyem, hibátlan	1.50	Gyönyörű női oroszka	4.98
Nehéz selyem, közkedvelt minőség	1.86	Női 1 ^o gyapju oroszka	7.80
Sylvia selyem, aszur nyílal	2.36	Női szmoking, golf fazon	10.80
G. F. B. selyem garantiált minőség	2.90	Női koresolya szvetter ujdonság	12.—
G. F. B. elősmerten legjobb minősége	3.90	Női kötött costum különlegesség	15.80
Téli, tarlós strapa harisnya	0.96	Férfi szvetter, alkalmi ára	6.50
Téli angol harisnya, gyönyörű mintákkal	1.28	Férfi gyapju szvetter, elegáns	9.80
Valódi gyapju, minden színben	2.40	Férfi v. női pulloverek egyszerű ár	7.80
Harisnya titok — (alsó harisnya)	1.88	Gyermek oroszka, gyapju 1-es	3.96
FÉRFI HARISNYÁK:		NŐI FEHÉRNEMŰ:	
Férfi harisnya, divat mintákkal	1.20	Atlasz csikos selyem nadrág	1.56
Férfi mintás harisnya, 1 ^o cérna	1.88	Belül gyapju, kívül selyem nadrág	2.10
Férfi mintás harisnya különlegesség	2.70	Női nadrág, millanis selyem	2.58
Férfi gyapjus harisnya, mintás	1.38	Atlasz csikos selyem combiné, csipkés	2.68
Férfi vadász harisnya, fejfel 1 ^o gyapju	2.50	Sveici test-tricó (kellemes viselet)	3.88
Férfi G. F. B. gyapju harisnya	3.60	Gyermek 1 ^o téli nadrág, bolyhos, egység ár	1.78
FÉRFI ZOKNIK:		ALKALMI CIKKEK:	
Erős, strapára	0.32	„Jackie” gyermek koresolya dressz	5.80
Divat mintás, cérna flór	0.65	Gyermek macsó nadrág, egység ár	2.98
Modern fémbutor Neubaur-nél	1.10	Gyermek sapka, tiszta gyapju	1.78
lönlegesség	1.10	Zsenillia sapka, míg a készlet tart	1.48
Meleg téli zokni, tartós minőség	0.66	Női vagy férfi esernyő, szép kiállításban	4.80
Teveszőr vadász zokni	0.96	Férfi nyakkendő különlegességek	1.90, 1.40, 0.80
KEZTYŰK:		Nehéz Crepdeselin esodaszép színben	3.98
Női vagy férfi téli	1.38	Sveici naususch fehérneműre	1.48
Női vagy férfi 1 ^o téli különbéllet	1.60	Twed mintás szövetek, maradék árak	1.68
Gyermek 1 ^o téli 3-as	1.13	Női v. férfi kötött selyem sál	0.98
Női bélelt, 1 ^o nappa bőr	8.69	Frottír törülköző, míg a készlet tart	1.28
Női mosóbőr keztyű, fehér és sárga színben	4.90	Férfi camasni 1 ^o posztóból	1.90

Kérem cse- HAVAS Bádogos gemre ügyelni HAVAS utca 1 szm.

végül nekünk ki kell nyomnia a nemzetiséget az országból és ennek 6 hónap alatt, míg a legnagyobb zavar tart, meg kell történni, hogy a többi népeknek még idejük sem legyen felszólalni. Hogy miként történjen ez, azt csak bízzák ránk, akkor már megcrösödött, jól megszervezett egyesületre, melynek minden tagja pontosan fogja tudni teendőjét.

Hát csak ide magyarok a zászló alá, a magatok érdekében, a jövő ezer esztendő megalapozására.

Remélem, hogy az a sok me-rekült, sanyargatást, kizsárlást, megaláztatást szenvedett, mind csatlakozik hozzánk, a Debreceni Újság hazafias akciójához, mely meg akarja menteni és újra feléni teni az eljövendő egyfajta 2000 éves Magyarországot. És akkor, ha a magyar faj ismét tanúságot tesz életképességéről, ha a jó magyarok ezrei csatlakoznak zászló alá, ismét bizalommal hirdethetjük, hogy: „Magyarország nem volt, hanem lesz”.

Felkérem azokat, akik velem együtt éreznek, hogy ezt velem tudassák. Igaz, hogy most nem igen alkalmas az idő egyesület alakítására, de már most is tudnunk kell, kik értenek velünk egyet.

Debrecen, Rákóczi u. 12.
Csokaj Fényes Károly.

Dr Székely Antal egyetemi tanácsos előadást tart a Szülők Iskolájában

A Szülők Iskolája harmadik előadását november 24-én, kedden este 6 órakor a városbáza közgyűlési termében tartja, mely alkalommal Debrecen egyik érdemekben gazdag munkásságra visszatérhető dalosegyesülete, a Máv. Egyetértés dalköre fog közreműködni.

Majd dr Székely Antal egyetemi tanácsos, Debrecen közismert, neves orvosudora, a gyermekparalízisről tart előadást.

Ismeretlenné kívánja az előadó a betegség keletkezése alkalmával a gyermek egészségi állapotánál előállott elváltozásokat, melyek alapján a gyermekparalízis jelenléte könnyen felismerhető s ez által a szülőknek módot nyújt arra, hogy kellő időben az orvos segítségével esetleg a betegség kifejlődését megakadályozza.

Bélelti díj nincs. Az érdeklődő szülőket ez uton is meghívja a törvényhatóság Iskolánkülső Néművelési Bizottsága

Száraz tűzifa
és 1. o. hazai szenek a legelőnyösebb napi árban beszerezhető: **BARTHA ISTVAN** (üzlet), és építkezési anyagtelepén, Ispótfly-utca 3. b) Telefon 7.85.

Hölgyeim!
Hölgyfodrászati műtermemben elsőrendű munkaerőkkel való kiszolgálás igénybevételénél a következő kedvezményes árakat számítom:
Ondolás 1.— P
Hajmosás —.80 P
Együtt 1.80 P
Hajvágás —.80 P
Manicűr —.60 P
Tartós villanyondolás már 8.— pengőtől. Henné-hajfejtés és paróka-készítés a legintányosabb áron.
RAMMINGER hölgyfodrászati, Szent Anna-utca 10.—12. sz., Telefon 15.—37. Városi bérpalota.

Die Gulyáskönigin

népiesch, zaiosch és szagosch.
Hundert Prozent Deutsch!
Végig magyar beszéd!
Nur 16 éven alul!

Személyzet:

Arisztokrata nők kara (alulról felfelé): die Csárdásbaroness, die Csikósgräfin, die Fokosmárkiné, Betyárprinzessin, die Gatyakaiserin. Takarékosságból ezentul rövidítve: CB, CG, FM, BP, GK.

Volkheit—Soldatheit (felülről lefelé): die Bank, die Gyárak der Gróf, der Kanász, der Tudós, der Állattenyésztő, der Közönség, der Filmus Ember, szintén rövidítve.

I. felvonás (szin; der istálló.)

CB (gekürtz von csárd. bar.): Pankväs jó rögvelt kévánok piros püünkösöd naptján!

BP (bety. pr.): Kee mán mesmeg mókádzik! Hásze öreg estve van! Oszténgat karácson van!

CB: Hadd mán! Hát ki se tombóhatom magam ekkicsit? Most gyüttem abbu a fránya császárvárosbú! (Kön.) De hun a kanász? (Kaját.) Hé, kanász, mit csinász?

Kanász (bejön): Odaki füttyöltem kicsinyég a füttyán, no meg a teremburát vakoltam. Hát mi kéne, jenen seinen Kupfer-Engel?

CB: Rugtasd elő a hókát! Hókád-zani jött zusztusom.

Kanász: Azt most nem löhet, mei... (süg valamit.)

BP (közbeszól): Pfui, kanász, tartsd be a csikóesödet! Te is úgy beszílsz mán, mint az urak?

GK (aty. k. belép): Ezek mán megest etüdzenek! Abbahagyd, héka, mert beléd döföm ezt a villogót!

Gróf (bejön csikóruhában, de ez csak csaték): Hei, márkiné, ha kegyed belém látna! Ha tudná, mi van e csikóscondra alatt!

FM (utánajön): Miért ne tudnám?

Gróf (tájdalmasan): Ne ugy, márkiné! Hanem e csikószivolcs alatt főuri sziv dobog!

FM: Azt mindenki mondhatja! (Vállát rángatva duzzog. Majd előrad s azután már csak egyet-egyed duzzan.)

Gróf: Ugy? Hát legyen! (Lerdntu a gyolcsot.)

FM (felismeri): Tasziló, egyetlen Taszilóm! (Nyak. bor.)

Gróf (büszkén): Entülem most már erigyhetsz a sárgába! (Elrugja. FM összeszelek. Konddsok összeszedik, közben dandznak. Dana szövege vettive, mert érthetetlen. Elsötétül. Estharang. Gimeskút. Középen sohaj. Hátul nyikordul. Elöl kolomp.)

5 perc szünet

II. felvonásch

(szin: die Devizakiutaló Bank. Tömeg zúg és könyörögve térdel.)

Állattenyésztő: Hoci ekkis devizát, mer különben eeronilik a magyar állatkivitel!

Tudós: Fontos nimöt tudákos könyvekhó kéne az a fránya deviza!

Gyárak: Agyik ecessöpp valutát nyersanyagbeszerzéshez! Különbés: ee kee bocsatányi a munkásokai!

Bank (röviden, de tagadhatlan elmeáll): Kuss! (Eszveszi a Filmus Embert.) Hát keenek mi kö?

Filmus: Semmi, csak eppicuita idegeny pénzem! Népiesch filmet akarnék béhozni!

Bank (rikkaut): Hát mir nem szól hamarább? Mit hagyja itt nyüzsgelődni az embört? (Erckészletét a Filmus Ember. Ölébe szórja. Szüret. Ökörsültés. Rezesbanda. Szüzek csapata. Juhász. Szamár. A film forog, a Filmalap nihen.)

Der Közönség (aszpirint vesz be De bevesz akármit! Csak be kell adni neki!)

Sylvester.

A rádió-asztal mellől

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Ismét elment egy éjszaka és következnek a reggel. Filótás Lili kedves hangja köszönt: Halló, itt rádió Budapest!... Aztán következnek a napi rend, amely rendkívül tarka és változatos, de sohasem kielégítő. Az a helyzet ugyanis, hogy a magyar rádió tulságba viszi a nehéz zenét, azonkívül lépten-nyomon érdektelen előadásokat kell hallanunk. Ezt a kérdést már szóvá tették az illetékes helyeken, de — úgy látszik — eredménytelenül. Ezután nem mint felháborodó rádióelőfizetők tesszük szóvá az ügyet, hanem csak egy riport keretében számolunk be a tapasztalatairól, reggel egynegyed tiztől éjfélig. Más:

Megér'e-ik ár. Zeileiss

Reggel egynegyed tiz. Bekapcsolom a részletre vásárolt „Bocskaymat” és Filótás kisasszony vagy mély mély hangú kollégája rögtön jelenti, ha ma tényleg ma van és 1500 évre visszamenőleg beszámol az eseményekről. Így tudom meg, hogy élt valaha egy hölgy messze Japánban, akit kivégeztek, mert felvette a keresztiséget. Aztán bejelenti a speaker hogy most már hangverseny következik. És a következő pillanatban felharsan a rádiókészülék hangszóróján a Weidinger szalonzenekar hangversenyének első száma: Kéler „Jubileumi nyitánya”. Gyönyörű zene és az ember öltözködés közben szinte áhítattal hallgatja. Szármal a zene, csupa szin, művészet és csodálatos zenei tisztaság. A következő pillanatban pedig — ki tudja, honnan jön — merre van hazája — irtózatos recsegés, ropogás reszketteti meg a szobai léte. A végén kiderül, hogy megérkezett — Zeileiss.

A boldog pécsék

Zeileiss professzor orvosi — hományában nicsen semmi okom kétkedni, hiszen nem vagyok magam sem orvos. Csak úgy hallomásból tudom, hogy bizonyos elektromos áramok segítségével próbálkoznak az úgynevezett Zeileiss-orvosok a szerencsétlen betegekben segíteni. Hogy milyen eredménnyel, ennek elbírálása nem tartozik ide... De hogy jön Zeileiss a rádió-riporthoz? — kérdezheti az olvasók közül akárki. Válasz: a rádióelőfizetők szempontjából sohasem a kellő időben. A pécsi rádiósok ma már nyugodtan hallgathatják meg a leggyengébb gépen is a külföldi állomásokat, mert onnan a város a Zeileiss-intézetet egyszerűen kiutasította. Ez annyit jelent, hogy a jövőben Zeileissék nem zavarhatják a rádióvevők élvezetét.

Más: Zeileiss-áram közvetítése

Sajnos, magam is rádió-előfizető vagyok. Végzetlenül szeretem a zenét és a reggelimet is elfelejttem elfogvasztani, ha meghallom a saját „Bocskaymat” Schumann „Két gránátosát”, vagy azt a bizonyos szüret, amelynek a refrénje így kezdő-

dik: „Vágyom egy nő után...” Előzőleg éjszaka is inspekción voltam és hajnal tájban aludtam el azzal az erős elhatározással, hogy reggel 9 órákor mindenáron felkelek, hogy meghallgassam a gramofon hangversenyt, amelynek műsorán ez a két gyönyörű dal szerepel... Felkeltem, és a következő pillanatban bekapcsoltam a „Bocskaymat” és felhangzott: „Két gránátos francia földre tart...” Ennek a taktusa mellett mosakodtam és öltözködtem, de már a második strófa közepémm közbelépett doktor Zeileiss, a Hunyady-utcából. Csekélyke rádióm hangszórója zörgött, üvöltött, kattogott, zakatolt és én nem hallhattam meg a két szegény gránátos gyönyörű hattyudalát... Félóra múlva ugyanez az eset történt a „Mosoly országai” slágerével is. Még szerencse, hogy Szórád Ferenc főszereplésével láttam a darabot, különben doktor Zeileiss jóvoltából még ma sem tudnám, hogy a derék kinézer miért vágyódott annyira egy nő után...

Reggeltől estig működik a villanygép

Végre kimerül Zeileiss és következő tisztán hallhatóan egy Wagner-opera előadás nyitánya. Szeretem a klasszikus zenét, de csak mértékkel. A Wagner-zene igen szép, igen klasszikus, de — ne itéljenek meg érte — az én laikus fülemnek igen súlyos. A magyar nóták és a Gimbel-gombolom-szerű könnyűségek munka után mégis jobban szórakoztatnak. Még is meghallgatom Wagner, mert utána következik a rádióműsor legérdekesebb és legszórakoztatóbb műsorszám: Hírek. Zeileiss villanygépe az egész Wagner-zene alatt hallgatott. Ugy látszik tisztelt adózók a nagy német zeneszerző emlékének — naponta. S amikor minden magyar ember levelesli a rádió után a mai súlyos időkben a híreket, amikor a speaker bejelenti, hogy most már hírek következnek, a szószeros értelmében, reggel, délután és este a doktor zeileiss-ok bekapcsolják az áramot és akkor vége mindennek. Hírek helyett e pillanatban is azt hallom, hogy az elektromos áram milyen irtózatos fűlsike-títő zajjal száguld át egy-egy szerencsétlen ember testén... Így van ez reggel, délután és este. Mert egészennek doktor Zeileiss és orvosi módszere szerint való helyreállítás nem ismer sem időbeli differenciát, sem pedig rádióelőfizeteket...

Hatezer rádió-előfizető panaszja

Igénytelen riportom lényege itt kulminál. Bocssásson meg doktor Zeileiss és minden doktora, de kénytelen vagyok nyilvánosságra hozni azt, hogy már közel hatezer a rádióelőfizetők száma. Ezek valamennyien kíváncsian hallgatják reggel, délután és este a Studio hangversenyét, vagy a külföldi műsorokat, méginkább a híreket és egyáltalában nem kíváncsiak arra, hogy az elektromos áram

a 120 ezer lakosu Debrecenben ma milyen irtózatos hangok kíséretében szalad át egy-egy szerencsétlen beteg vagy kénzeit beteg testén... Voltak helyek, városok, ahol a Zeileiss-intézetet külön szigetelésre kötelezte a hatóság. Vajon nem lehetne ezt Debrecenben is megtenni?... Hataly hatezer rádióelőfizető kedvéért, Doktor Zeileissnak még így is maradnak betegel... (B. L.)

A józsa család az

A „Debreceni Ujság Hajdúföld” f. hó 18-iki számában került a nagy nyilvánosság elé ez az ügy. A közlemény tartalmából arra következtetünk, hogy a cikk elhelyezését rosszul informáltak a nem ismerős a helyi viszonyokkal. A közlemény címében az áll, hogy a józsaik „egy része” akar Debrecenhez csatlakozni. Merem állítani, hogy a józsaik 90 százalékanak ez a kívánsága, tehát nem a „kisebbség”, hanem az összlakosság óhaja a csatlakozás. Az erre vonatkozó indítvány tényleg bement a képviselőtestülethez. Az indítványt, — melyhez egyelőre semmi indokolás nincs fűzve, — a képviselőtestületnek 23 vagy 24 tagja írta alá. Ezek az aláírók egy kivételével a képviselőtestület összes választott tagjai és a legtöbb adót fizetők sorából kerültek ki. A legtöbb adót fizetők közül nem írták alá a két nagybirtokos, 5 korcsmáros és 1 hegyes. Tiltakoznunk kell továbbá a meghatalás ellen, hogy Józsa „nagy proletár tömegekkel rendelkezik”, hogy ilyenformán csak nem kívánatos elemekkel és szegényekkel terhelné Debrecen. A józsa polgárság a legutóbbi választáson fényes tanujelét adta józsaágának és hazafiságának. Ez a szegény földhözragadt napszamos és cseléd népség nem akar senkinek a nyakán elősködni, vagy másra terhet hárítani. Ez a „proletár” népség az elmúlt tél inségakciója alkalmával sehonnán egy fillért sem kapott, de táncmultságain és az inségakció javára rendezett tea-estélyein 1600 pengőt meghaladó összeget rakott össze saját szegényei felruházására. Ezek a „proletár tömegek” emberföltöltdö az adózatok árán 65—67 százalékos egyházi- és iskolai adót fizetve, 9 tantermes iskolát tartanak fenn, mert a két nagybirtok tulajdonosa nem tartozván a keresztény felekezetekhez, egy fillérel sem járul az iskolák fenntartásához. Ezek a „proletár tömegek” tehát nem koldustarisnyát és a segélyezésre szorulókat tömegét vinnék a csatlakozáshoz, hanem kb. 2300 hold földet és józan, becsületes, igyekvő elsőrendű munkás, hazájáért, egyházáért a tőle telhető legnagyobb áldozatra kész adózó polgárságot. Hogy melyek a csatlakozás indokai, arról legközelebb.

Juhász József,

igazgató-tanító, a józsa képviselőtestület választott tagja.

Elveszett

kedvenc tárgya, megtalálható?
Csak egy hirdetés Kosuth-utca 3. l. em.

FELHÍVJUK A BUTORVÁSÁRLÓ KÖZÖNSÉG FIGYELMÉT
a Hunyadi-utca 12 sz. alatt megnyílt
sajátkészítésű olcsó butorraktárunkra,
ahol háló- és konyhaberendezési butorainkat, továbbá
UJRENDZERŰ GARZON-HÁLÓ-SZEKRENYÜNKET ÁRUSÍTJUK.
Garzon-hálószekrényünk egymagában tízféle butort képvisel, mely vállalat
irodák, vendég és éjjeli ügyeletes szobákba igen alkalmas.
BÜKKFA-HÁLÓ KETTŐSZÁZ PENGŐÉRT KAPHATÓ.
SZALAI JÓZSEF ÉS FERENC ASZTALOS-MESTEREK
Műhely: HONVÉD-UTCA 23. SZÁM. — Telefonszám: 17—74.
Épület asztalos munkákat és gépl. famegmunkálásokat is vállalunk.

MI TÖRTÉNIK A „TÁVOL KELETEN“

Nakamura japán vezérkari kapitány
meggyilkolásának ürügye alatt újabb
világháboru lenyegrelCsöd előtt áll a Népszövetség — Szovjetország beleavatkozik a japán kínai
háborúba, ha a japánok tovább folytatják előnyulásaikat — Amerika a csendester-
geri hegemonia megszervezésére készül

A mandzsur határon farkasszemet néz a világbéke a világháborúval

(A Debreceni Újság tudósítójától)
Az átlag olvasó, akinek sem ideje, sem kedve nincsen, hogy a „Távol Kelet“ problémáival behatóan foglalkozzon, többé-kevésbé tájékozatlanul áll a japán-kínai háborús konfliktussal szemben. Ezt a tájékozatlanságot a napilapok szűkszavú és egymásnak nem egyszer ellenmondó híradásai nem tudják eloszlatni. Onként addóik tehát a kérdés: Mi robbantotta ki a japán-kínai ellentéteket és mik ezek az ellentétek.

A japán Szarajevó

Kína megtámadásának előzményei veszedelmesen hasonlítanak a 17 esztendővel ezelőtti történet szarajevói eseményekhez. Két hónappal ezelőtt a kínaiak Mandzsuriában meggyilkolták egy Nakamura nevű japán vezérkari kapitányt és könnyen megtörténhetik, hogy a világ az ő nevét éppen úgy meg fogja tanulni, mint Ferenc Ferdinánd trónörökös nevét megtanulta. A kapitányt ért halálos törődés nyomán máris patakokban folyik a vér. „Távol Keleten“ új világháború készül, ha a Népszövetség, amely magára vállalta a konfliktus békés elintézését, erősebb eszközökhöz nem nyúl. Erre azonban nincsen semmi remény, még pedig azon egyszerű oknál fogva, mert a Népszövetség nem rendelkezik olyan hathatós eszközökkel, amelyekkel jobb belátásra bírhatná a háborús feleket. Impotenciájának jelei annyira megmutatkoztak, hogy közbelépése teljesen kilátástalannak látszik. Erélytelenségét a legújabb jelek szerint azzal takarogtatja, hogy nem látja a háborús állapot fenntartását a Távol Keleten és ezért nem volna indokolt a Népszövetség 15. Szábas foglalt beavatkozását.

Tehetetlen a Népszövetség

A lapjelentések ezzel szemben véres harcokról számolnak be. A mandzsuri Nonni-híd körül folyó ütközetek, Zizikar kínai város bombázása, a halottak százai azt bizonyítják, hogy Japán — ismerve a Népszövetség tehetetlenségét — fűtyül a genfi vénekre és tovább halad a megkezdett úton, amely Japán győzelme esetén Mandzsuriánnak elszakításához vezet. A háborús veszélyt fokozza, hogy Szovjetország és Amerika csak az alkalmat várják a fegyveres beavatkozásra. A Kellog-paktum bábja elérkezettnek látja az időt arra, hogy a csendesten-

geri hegemonia kérdését a maga javára eldöntse. Abban a pillanatban, amikor Szovjetország nyíltan Kína oldalára áll, Amerika is megtámadja Japánt. Hogy az Egyesült Államoknak mennyire nincsenek békés szándékai, bizonyítja annak a negyven egységből álló hadiflottának az elindítása, amely a napokban futott be a keleti vizekre. A flotta kiküldését azzal indokolják, hogy megakadják védeni a keleten élő amerikaiak érdekeit. Ez az indoklás azonban nagyon is átlátszó. Azon a területen, amely hadszíntérre válhatik, mindössze 800 amerikai állampolgár él. Megvédekezésük elég volna egy cir-káló. A flotta kiküldésével nem is az a cél. Amerika alkalom adtán nem akarja elmulasztani a támadó fellépéssel járó előnyöket és a japán flotta felfejlődését mindaddig meg akarja akadályozni, míg teljes haderejével támadólag léphet fel. Ezért indították utnak a negyven egységből álló hadiflottát.

Szovjetország aktív szerepe

Szovjetország támadó készsége még Amerika szándékánál is nyilvánvalóbb. Már maga az a tény, hogy a kínai csapatok halottai között nagyon sok szovjet katonát találtak, bizonyítja, hogy Szovjetország nagyon is aktív szerepet viszi a kínai-japán háborúban. Worosilow szovjet hadügyi népbiztos ugyan letagadott mindent és az United Press munkatársa előtt kijelentette, hogy a japán-kínai konfliktus miatt egy-egy orosz katonát se mozdítanak el cédigi állomáshelyéről. Ez a nyilatkozat az ellenbizonyítékokat nem tudja megdönteni. Az a körülmény, hogy a kínaiak mindaddig csak visszavonultak a japán haderők elől és most a Nonni folyó hídjánál egy-egy orosz áttűtő ellentámadásba fogtak és a japánoknak súlyos veszteségeket okoztak, valamint az a tény, hogy a kínai csapatok között szovjetkatonák is küzdöttek, nagyon is elképzelhetővé teszi, hogy Japán és Kína konfliktusában a szovjet keze is benne van.

Készt a vörös rém

A „Távol Kelet“ harcai — állapította meg egy fiatal magyar publicista, — ilyen körülmények között egészen közelről érintik az európai polgári világrendet, mert könnyen lehetséges, hogy Lenin világforradalmi teóriája, amely Nyugaton csődöt mondott, Stalin és Borodin teóriája szerint Keleten megfelelő talajra talál és lángba borítja az egész világot. Ez pedig már nemcsak a japánokat és a kínaiakat érdekli, hanem az európaiakat is.

Hogy a szovjet nem nézi és nem nézheti tétlenül a japán-kínai kon-

fliktust, rögtön nyilvánvaló lesz akkor, ha mélyebben bele nézünk a dolgok állása mögé. Azokról az okokról, amelyek a szovjetet belekényszerítik (!) a japán-kínai konfliktusba, a kérdés egyik legnagyobb ismerője így ír:

Japán-kínai ellentétek

Mandzsuriát a japán-orosz háborúból ismerték meg Európa. Azóta ismerjük Port Artur, Charbin, Mukden nevét. A porthmouthi béke Kínának ítélte oda Mandzsuriát. A kínai uralom azonban csak névleges. Északon az oroszok kezében maradt a keletkínai vasút, amely Mandzsuriát Hailungkiang nevű tartományt szeli át és amely vasút a leg-
rövidebb összeköttetést jelenti Középsibériá és Vladivosztok között. Ennek a vasútnak az igazgatásában részt vesznek ugyan a kínaiak is, szerepük azonban csak alárendelt. Amikor néhány évvel ezelőtt a kínaiak maguknak követelték a vasút igazgatását, az oroszok csufosan elrakták őket és az oroszoknak azóta is vezető szerepük van a keletkínai vasút igazgatásában. A porthmouthi béke ugyanis 99 évre Japán fennhatóság alá helyezte a mandzsuri vasutat. Az 1905. évi pekingi jegyzőkönyvben a kínaiak hozzájárultak ahhoz is, hogy a délmandzsuri vasutal nem fognak párhuzamos vasutat építeni.

Rosszul sikerült japán szármítás

A japánok, amikor Délmandzsuriá felett így biztosították a kínai névleges hatáddal szemben a tényleges uralmukat, elsősorban arra gondoltak, hogy népességi feleslegüket Délmandzsuriában fogják letelepíteni. Eppen ezért emberfelelti áldozatokat hoztak, hogy uralmukat biztosítsák. Több mint öt milliárd svájci frankot fektettek be Mandzsuriába. És mégis bármennyire is előrelátók voltak a japánok, nagyon keserves csalódás várt rájuk. Mandzsuriában 200 évvel ezelőtt nem élt még egy kínai sem. A hatalmas területen leginkább nomád tunguzok laktak. Közben azonban megindult a kínaiak lassu be-szivárgása Mandzsuriába. Az orosz-japán háború idején már 15 millió volt a számuk. Japán ekkor fordult Mandzsuriá felé és úgy vélte, hogy erőlyes akció esetén hamarosan túl fogja szárnyalni a kínaiak számát és névlegesen is annektálhatja Mandzsuriát. Ennek pont a fordítottja következett be. Ma ugyanis 28 millió kínai és csak néhány százezer japán él Mandzsuriában. Különösen 1925 óta szivárgott be tömegtelen kínai az országba. Egyedül 1927-ben 1 millió kínai vándorolt be Mandzsuriába.

A tankönyvek szerepe

Természetes, hogy a tulsulyra jutott kínai lakosság rossz szemmel nézte a japán uralmat Mandzsuriában. A kínai és japán nép anugy is ősi ellensége egymásnak.

A mostani háború kirobbanásában, mint minden háborúban hatalmas szerepe jutott az iskolakönyveknek. A kínai iskolakönyvek tele vannak a japánok ellen izgató tartalommal és így a kínai gyerek a japánok fanatikus gyűlöletében nő fel. Ez a gyűlölet a japán áruk bojkottjában, a délmandzsuri vasút elleni merényletekben, végül Nakamura kapitány meggyilkolásában nyilvánkozott meg.

Az ürügy

Egy trónörökös, egy vezérkari tiszt vagy akár egy utolsó nyomorult meggyilkolása mindig jó ürügyet szolgáltatott a már előkészített háborúk kirobbantására. A gyilkosság után a japánok megszállták a vasuti zónába eső kínai városokat, néhány száz kínait felkötötték, a kínaiak pedig franktíreurók módjára lelőtték a japán katonákat. Formális hadüzenet nem történt, hisz Japán és Kína is aláírták a Kellog-paktumot, de azért a bombavető repülőgépek, gépfegyverek nagyszerűen működnek. A Népszövetség pedig ez alatt tanácskozik

Az orosz holttesteinek végzetes üzenete

Az egész ügy minden benne felhalmazott exploziv anyag dacára sem látszott a „világbékére“ veszedelmesnek, míg a japánok meg nem szállták a Nonni hídöt. Ekkor váratlan fordulat következett be. A kínai csapatok, amelyek mindaddig visszavonultak, egyszerre ellentámadásba mentek át és megverték a japán csapatokat. Az elesett kínai katonák között szovjetorszag katonák holtteste is voltak. A szovjet tehát, bár egyelőre titokban a kínaiak oldalán beavatkozott a konfliktusba. Hogy miért? Azért, mert a Nonni folyótól északra elterülő Hailungkiang mandzsuriai tartomány már a szovjet-zónához tartozik a keletkínai vasút révén. Ha a japánok tovább folytatják előnyulásaikat, itt már szovjet érdekebe ütköznek. Worosilow tehát nem tétozozott, hanem a kínai csapatokkal együtt küzdött orosz katonák holttesteivel figyelmeztette Japánt, hogy ne játszik a tüzzel, mert... A többire a mandzsuri határon összpontosított szovjethadsereg fogja megadni a választ. Utána Amerika szól bele a konfliktusba, különösen ha észreveszi, hogy Japánt elhagyta a hadiszűzencsége.

Kamakura japán vezérkari kapitány életét kioltó gyilkos tör igy m-dította el a japán-kínai háborút, amely minden pillanatban azzal fenyeget, hogy az egész világon lángba lobbantsa az elfojtott szenvedélyeket.

Bognár József.

3 szobás

előszoba, konyha és mellék-helyiségekből álló lakás azonnal kiadó. Garay-utca 26. sz.

Butorozott

szobát keres? Olvassa el lapunk apróhirdetési rovatát.

Katalin-napra

legszebb levágott és cserepes virágok, virágkosarak legszebb kivitelben és legolcsóbb árban

FARKAS MARGIT

virágüzletében (Bika szállóval szemben)

Csittvári Krónika

A Debreceni Újság-Hajduöld diákróvata

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkeszti: Kertész Dániel

Magyarok az egész világon

A Csittvári Krónika eredeti cikksorozata

Bevezetés

Egészen szomorú dolog, hogy a nemzeti köztudat nem tartja számon a külföldre szétszóródott magyarokat, úgyhogy azok teljesen elvesznek a magyarság számára.

Pedig a 8.683.740 csonkamagyarországi magyar lelken kívül közel ötmillió magyar él a világ minden részében, akiknek ereje a magyarság erejét kisebbíti, vagy nagyobbítja.

A híres utazó Jerney János, az ábrándos szemű és kemény akaratú alföldi magyar 1844-45-ben tett keleti utazásai után így írja el idegenben élő véreink sorsát:

— Oláhország nagyobb városaiban számtalanok és majdnem kizárólag magyarok a mesteremberek. Mert mint a Székely-Kladovában lakó Tóth Mihály lakatos legény mondja, „házunkban nincs becses életmódja a honfinak; ha városban akar letelepedni, koldusbotra jut, míg mesterré lehet, ott csak külföldi, német nyer előmenetelt”.

— Tudósaink is a külföldet majmolják és nem ismerik a magyar népiesség belső történetét. Így vesztett el a sok életerős, mert a vezetőség nem tartotta számon a népet. A moldvai magyarok nagyon sokszor kértek magyar papokat, de a magyar egyházi rend süket volt és Róma olasz papokat küldött a nagy tömegben élő magyarok közé. De süket volt a magyar papi rend is, mert hiába küldtek felszólítást Moldvából a magyar honi fűdesurásoknak, hogy Nagy-Magyarországba örökonaik közé örömet átköltöznének, csak mindennapi láplálásukra becsületes mód és alkalom nyújtassék; s lelki vigasztalókul magyar papot nyerhessenek.

— Pedig egy magyar többet ér tíz moldovánnál. Deli magyar faj... ép. hajlékony, sugar termében, kifejezett szelid, de méltóságos arcvonásban, nem lenne-e nyereség a pusztaságokkal bővelkedő anyahonnak?

Ezek a szomorú gondolatok készítették a Csittvári Krónika szerkesztőségét arra, hogy a diáksággal megismeresse a szétszóródott magyarok életét és problémáját. Legyen különb a mai diáknemzedék az apáinál, mert csak így szerzi meg az élethez való jogát.

I.

Az amerikai magyar problémái

Egy kiváló ösztöndíjas magyar egyetemi hallgató, ifj. Czeglédy Sándor (tanulmányi székhelye: Dayton, Ohio U. S. A.) a következőkben ismerteti az amerikai viszonyokat:

— Életbevágóan fontos ügy az, hogy az egymástól elszakított magyar tömegek között létrejőjön egy erős szellemi kapcsolat, a faji és kulturális egységértartozásnak a gondolata. Ezt a kapcsolatot ápolni kell minden odaadással és buzgósággal, anél is inkább, mert már most lehet hallani hangokat, hogy az elszakított részeken élő magyarság gondolkodása, különösen a fiataloké, kezd eltérni az

távolabbi a magyarság zömétől. Velük kapcsolatban bennünket természetesen az érdekel legjobban, hogy vajon meg fog-e maradni az amerikai magyarság magyarnak, vagy el fog tűnni nyomtalanul a népfajok óriási összeolvadásában. Ez a kérdés különösen az új bevándorlási törvények (1921, 1924.) óta váltak égetővé. A háboru előtt korántsem volt a helyzet olyan aggasztó, mint most. Magyarok tömegei jöttek az óceánon a háboru előtti években, de legtöbben nem azzal a szándékkal, hogy itt új hazát keressenek, hanem inkább azért, hogy az itteni néhány évi verejtékes munka gyümölcsével enyhítsék az otthoni szűkös helyzetüket. Amerikába megérkezve csak ideiglenes tartózkodásra rendezkedtek be.

Ez volt a „burdos házak” kori. Magános férfiak együtt laktak összezúfolva, de szívesen nélkülöztek, mert

SZELLEMI DEKATLON PÁLYAZAT MŰVÉSZETI KÉRDÉSEK HATODIK VASÁRNAP

51. Mikor találták fel a hangjegyrészt és hogyan kottázták azelőtt?
52. Kik építették a római Szent Péter templomot?
53. Hol van Lionardo da Vinci „Utolsó vacsora” című képe?
54. Kik voltak a kuruckor nagynevű magyar festői?
55. Melyik városunkban állott Szent László régi lovas szobra és mikor rombolták le?
56. Melyik magyar vidékeken készítik a legszebb magyar kézimunkákat?
57. Melyik külföldi zeneszerző dolgozta fel a Rákóczi indulót?
58. Magyarország nevezetesebb romdoktori építészeti emlékeit?
59. Hol készítették a világhírű magyar renesszánsz és barokk zománccmunkák?
60. Ki volt a legelső debreceni szinguszató?

VERSENYSZABÁLYOK

A pályázatok beadásának határideje minden hét péntek délutánjának hat órája. Ezt a határidőt senkinek a kedvéért sem léphetjük át, mert az anyag feldolgozása a vasárnapi szám lapzártáig csak így lehetséges.

A pályázatokat „Debreceni Újság szerkesztőségének” címezéssel és feltűnő helyen „Diákróvat” jelzéssel a Debreceni Újság kiadóhivatalába, Kossuth-utca 3., földszint és a szerkesztőségbe, József királyi herceg-utca 16. szám alatt lehet beadni.

PÁLYADIJAK

A versenyen ötven díjat osztunk ki. Az első három helyezett a díjakon kívül diszes plakettet kap. A díjak mindegyike értékes használati tárgy, pl. egy férfi vagy női öltönyre való szövet, egy pár iskolacipő, fényképezőgép, cserkész felszerelés, korcsolya, stb.

Szellemi Dekatlon Pályázat szelvénye

Beküldő neve:

Tanintézet:

..... osztály.

Címe:

remélték, hogy még néhány évi kemény munka és mehetnek haza szeretteikhez egy kis megtakarított pénzzel a zsebükből. A háboru előtt a magyarságnak csak 15 % a lett amerikai állampolgárrá. Jött azonban a háboru és elzárta az összeköttetést Amerika és az óhaza között. Szegény magyar munkás kereshetett, mivel a gyárak éjjel-nappal dolgoztak, de haza nem küldhettek semmit, talán nyomorban élő családjának. Mikor vége lett a háborúnak, a magyarok tömegestől mentek haza.

Az USA-ban élő magyarok száma

1910-ben 495.600 magyar élt az Egyesült Államokban. Ez a szám 1920-ban 397.282-re csökkent. 1922-ben a magyar lakosság száma felülmúlta a 473.538-ra, ami azt mutatja, hogy az otthoni mostoha állapotoktól sokan megriadtak és visszatértek Amerikába, ahonnan családjuk volt, esetleg azzal együtt. A 473.538-ból 268.112 magyarországi születésű, 205.426 pedig amerikai születésű volt. Az 1930-as népszámlálás eredménye még nem jelent meg, de úgy gondolom, hogy a magyarság száma megmaradhatott 450.000 körül. Valószínűleg tartom, hogy ez a szám nem is fog változni a közel jövőben. Az új bevándorlási törvény ugyanis csak néhány személyt bocsát be az Egyesült Államok területére a Magyarországra számára megállapított kvótán belül, viszont az itt lévő magyarok nagyrésze állampolgár lett vagy állampolgár akar lenni.

A helyzet tehát az, hogy ma is millió magyar él itt a 48 állam területén elszórván a bevándorlás által való utánpótlás lehetősége nélkül. Legtöbb magyar van New York, Ohio, Pennsylvánia, magyar lakosság van New York, Cleveland, Chicago és Detroitban. Természetesen az egyes városok magyar lakosságának száma könnyen változik, mivel a magyarok akik legelőször ipari munkások, mindig oda kénytelenek „munkolni”, ahol munkát kaphatnak. A régi telepek lassanként feloszlanak és a magyarság mindinkább szétszóródik.

(Következő számunkban arról lesz szó, hogy vajon az óhazától elválasztott, szétszóródó magyarság meg fogja-e őrizni faji jellegét, vagy pedig eltűnik teljesen a népek nagy olvasztójában.)

Titkot rugótt az őszi erdő

Hé, hahhó! Hé, hahhó!
Zeng az erdő, dombon át,
Száll a dal.
Fiatal
erők drága himnuszát
hozsánnázza a csalfa Eché.

Hé, hahhó! — a Nyár suhant
az Ősz a sírről zsolozsmázott
a hulló araron.
Kicsiny mag. Kezembe veszem.
Virág volt, hű, kérkedő,
de elvirult
és nem siratja meg az új tavasz.
Mert ez a Rend:
Tavasszal vágyál virágba csattan,
a Nyár kalásszá érlel
s leartatja a vén Kaszás.
Ősszel a határ már könnyel teli,
megsirat minden temetést,
Ugy, hogy már könnye sem marad,
Mikor a Tél leadjaistenez,
s lehull a szűz szemfedő.

Es újra... mindig újra ez.
Hé, hahhó! Csak most, csak erre
válaszolj,
„Mért vetünk el mindig új Magot,
ha eltemet minket is a sír”
Es az Eché titkon sugja el:
„Sirokban fogan a Megújulás!”
Kordás Ferenc
tan. I.

Ne írja meg Szerkesztő Ur!

hogy véleményünk szerint kissé nehéz lesz az az akció, amelyet Debrecen város meg akarja könnyíteni a névmagyarosítást. A nemes város azt mondja ugyanis, hogy erkölcsi preszió alá kell helyezni a köztisztviselőket, minden más embernek pedig hazafias kötelességként kell előírní, hogy sűrűsön vegyen fel magyar nevet.

Hát kérem szépen éppen ezzel a hazafias kötelességgel lesz néni laj. Mert rövidesen ki fog derülni, hogy éppen azok lesznek a legjobb hazafiak, akik eddig nem találtak sok együttérzést mutatni a mélyen tisztelt haza iránt és azokról, akik nemzedékeken keresztül hűséggel, vérrel, léttel áldoztak a hazának, ki fog tűnni, hogy Istentől elrugaskodott, hazafiailan perszónák. Bizonyos ugyanis, hogyha olyan rövid úton lehet elintézni a névmagyarosítást, mint azt a város szeretné, akkor egyetlen polgármesteri értekezleten akár hetven Rákóczy, Beresényi és Bezerédi nevet kell majd kiosztani azoknak az eladdig tisztas Rothensteinoknak, Braunoknak és Bergereknek, akik roppant hazafiúi lelkesedést fognak mutatni már csak azért is, mert jelenlegi nevüket kellemlen ballasztának, felesleges tehetetlenek, üzleti és közéleti hátránynak érzik. Viszont azoknak a magyarrá lett sváboknak, tótoknak, franciáknak, szlávoknak, akiknek neve már bizonyos magyar történelmi patinát hordoz, akiknek neve már összeforrt a magyarság történelmével, melyben idegen zengéssel is magyar értéket, hősiességet, kiválóságot jelentett, semmi kedvük nem lesz

ugyanolyan Rákócziakká válni, mint ama Rothensteinoknak, akik mondjuk 1919-ben jöttek át magyar honfiaknak Galiciából.

A Damjanichok, Leiningenek, Aulichok unokái nem fognak örülni annak, hogy le kell majd szállaniok egy hirtelen kiválasztott Dernyei, Lantos, vagy Aszódi magyar név szintjére, mikor arra felemelkedhetik a Deutsch, a Löw és az Adler, — még pedig minden különösebb erőfeszítés nélkül.

Vannak, — mint talán magam is, — idegen nevű magyarok, akik évszázadok óta hordják így nevüket, melyeket meg lehet találni a kuruc-kor annaleiben, a szabadságharc obelszkjein, vagy a Doberdó, Cigánysziget, Wolhyma és négy világtáj hősi sírjain. Vénük összefolyt a törzsmagyarság kiontott vérével együtt estek el a közös haza hősi védelmében a hajdu vagy kum ivadékokkal s a fiaknak, unokáknak azt mondja most a nemes város, hogy nem

vagytok többé jó hazafiak, mert nem jó a nevetek, mely jó volt egy hősi fejfára, kint az akácós temetőben.

A két milió idegen nevű magyar nevet csakugyan meg kell magyarosítani, de nem úgy amint azt a liberális észjárás akarja. Nem lehet polgármesteri véghatározattal ugyanolyan becsületes magyar nevet adni a papirbákoncs szállítónak, mint a vitéznek, hadirokkantnak, vagy az elcsélt hősök gyermekeinek.

Határozatokat hozni könnyű, szép liberális hazafias smoncákat kivágni még könnyebb, de amíg a fentiek tekintetében nem tudnak valami hatályosabb bölcseséget kieszelni, addig bizony nagyon sok idegen nevű magyar meg fog maradni a maga hazafiatalan magyar nevével, épp úgy — mint e sorok szerény írója, akinek nevét ez egyszer ne írja meg Szerkesztő Ur!

Francia könyv a magyar problémáról

Feltűnést keltett megint egy francia könyv megjelenése a világi piacon. Az újságírói könnyedséggel összeállított mű a francia nagyközönség számára íródott. Szerzője René Dupuis; címe: „Le probleme hongrois”.

Egy jó adag francia büntudat is csendül ki a könyvből: a szerzőnek van bátorsága bevallani, hogy Franciaország hajmeresztő igazságtalanságot követett el a magyarsággal szemben. De még

kirívóbb a könyvben megnyilvánuló politikai célzat, amely magyar-francia közéletet akar és az az ösztönös német félelem, amely attól tart, hogy a lehetetlen közép-európai helyzet Magyarországot az eljövő Anschluss által még jobban megerősödött német birodalom karjaiba hajtja. Franciaországnak feladata az, hogy a német „Drang nach Osten” törekvést közömbösítse oly módon, hogy Magyarországot, amely a

békeszerződés és az utódállamok politikája mindinkább a német érdekszövetséghez visz közelebb, újra valaki hatalomhoz segítsé, mert csak erős és nemzeti öntudattal rendelkező állam képes gátat vetni a germán terjeszkedésnek.

Mi módon oldható meg ez a feladat? Dupuis szerint a magyar problémának három alapvető pontja a terület, a kisebbségek és a vármok kérdése. Mind a háromnak megoldása a feleknek kölcsönös áldozatkészségétől és komoly békeakarásától függ. A terület kérdésénél Dupuis a határok módosítását kívánja abban az értelemben, amint ezt Lord Rothermere és Aldo Dani hirdetik a mai határok mentén élő kompakt magyar népességnek visszacsatolását, ami által a magyar irredentizmus feszültsége — a szerző szerint — jelentékeny mértékben csökkenne. A határok kiigazítása mellett a magyar kisebbségek politikai és adminisztratív autonómiája, ha ez a valóságban is kifejezésre jut és nemcsak szerződési pont vagy záradék marad, nagyban hozzájárulnak a Trianon által elszakított területek problémájának leegyszerűsítéséhez, a kisebbségi kérdés megszüntetéséhez anélkül, hogy gyökeresebb revízióra volna szükség.

A Dunamedence melletti gazdasági krízis enyhítése és megszüntetése az utódállamok kereskedelmi politikájának megváltozását feltételezi.

A szerző külön fejezetet szentel a francia-magyar érzelmi közösség és szimpátia tárgyalásának, ahol nem egyszer lírai hangon emlékezik meg a magyar lovaságról, jogérzékről és büszkeségről.

Terjessze a Debreceni Újságot!

Forró nyár

Írta: Kertész Dániel.

Pataky Margit már két esztendője dolgozott egy ügyvédi irodában. Nem egészen a kenyérgond vitte rá erre, hanem a jövőjéről való gondoskodás. Tudta, hogy a férjkenyére sem mindig elegendő ma már arra, hogy egy másik életet is tápláljon. Nem várta akaratlanul a férfit, akinek majd kötelessége lesz gondoskodni róla, sőt egyszer-mászor arra is gondolt, hogy egyedül fog élni, kenyérkereső pályán, szabadon. Fiatal volt és ez rem okozott neki melancholikus remondást s ha a messzi lehetőségben keldött is néha az egyedüllét vigasztalan ideje, akkor nem gondolta végé a megkezdett gondolatot, hanem azazal védekezett, hogy az egymásután futó napok sodrában jól érzi magát.

Ki tudta magát élni. Egy-egy könyv, új zongoradarab, néha szimfónia és gyakrabban mozi töltötte be a szabadon maradt órákat. Rendszerint a barátnőjével csinált programot. Lelkében lassan bomlottak a vágybimbók az élet apró mozanatainak öntudatos tulajdonba vétele teljessé tette érzelmeit. A fiuk társaságát nem kereste. Kereskedelmista korában egyik osztálytársnőjének a bátyja sokszor hazakísérte, de ez a dühfölt belelakult az azóta eltelt évekből és még visszajáró emlékként sem kísértett.

A Sesta-kerben lakott és minden reggel innen járt be a város tulsó szélén levő irodába. Az engedelmis kötelességérzetet néies, megbékélt; örömmel teljesítette a hivatalos munka óramű pontosságba szorított rendjét.

Egy forró júliusi nap egyszerre minden megváltozott.

Már a reggel szokatlanul kezdődött. Korábban kelt a rendesnél, hogy egy kicsit még békén élvezhesse a nyári nap hajnali harmatos melegét. Ahogy kilépett, a hűvös szoba lehellelének borzongása éltt az arcáról és a nap tüze lángja gyújtotta. Julius eleje volt még, de már érezni lehetett a forrósdó sugarak erejét, amint feleskolták a harmatgyöngyöket a lugas haragoszöld leveleiről. Pataky Margit a magas elé állt és behunyt szemekkel társa fiatal arcát a nap felé, szemérmesen, mintha első csókot várt volna. Valami történt is, mert ugy érezte, hogy időtlen lobogássá válik az élete. Megállott az idő... nem lesz ősz és tél... csak ő robus előre a megállott nyárban. Vészesdülésnek forró ereje átvette a nap lángolását és tüzelt. A közeli Nagyerdő körülcirógatta és hűs hajnali lékezete harmatos hamvat vont rá, amitől megenyhült.

A sütkézés után megrezzogított és friss jókedvvel indult el. A Poroszlay uton haladt végig. A megszokott utat apránként szerzett megfigyelésekkel tette változatossá.

Az egyik villa tetején szélvitorla forgott. Ezt minden reggel megnézte, milyen szelet mutat? A vitorla délnyugati szelet mutatott, de éppen csak kegyelemből fordult egyet-kettőt.

Amikor a Magoss György térre kiért, azt kezdte találgatni, hogy a kifelé jövő villamosnak 2216 vagy 1632 lesz-e a száma? Annyira tudatában voltak már a számok, hogy már szabályt is állított fel, hogy melyiknek kell jönni. Egy darabig számított, azután az 1632-t választotta. A villamos már mellette csilingelt. Meglepetve nézte a számot. Egészen más volt, mint amit várt. 530... Hirtelen jó kedve kerekedett, nevetett egyet, mert ugy érezte, hogy becsapták egy kicsit.

A kaszárnya előtt a falba illesztett emléktábla versére gondolt és a lépések ütemére hontotta fel a kívülről ismert sorok dobogó mértékeit:

„Földre tiportak bár ezeréves tölgye hazánknak, hűsöd hamvaiból uira kihajt gyökereid. Tetteik emléken felsarjad az ősi dicsőség és te megállsz dacosan, ut ezerév viharán”.

Katonásan lépett, de ez se tartott soká. Az Egymalom-utcánál már azt számolgatta, hogy kik járnak többen a reggeli órákban? Férfiak, vagy nők? Nem mintha nagyon érdekelte

volna a dolog, hanem mert el akarta tölteni az időt a hosszu ut alatt.

Amikor beért az irodába, szokatlannul zavartan köszönt dr. Barabás László ügyvédjelöltnek. Barabás mintha erre várt volna, mégis egészen váratlanul tette fel a kérdést: Margitka! Nem jönne el vasárnap a bírósági tisztviselők guthi kirándulására?

— Vasárnap reggel nyolc órakor indulnánk — beszélt tovább Barabás, hogy feloldja az izgatott és repeső döbbenet csendjét — és este nyolc órakor már itthon is lennénk. Nem kerül sokba, mindössze egy pengő az utiköltség, ennivalót meg viszitás magunkkal.

Ezután mégis nagy csend lett, amelynek várakozásában felpatlant a teremtő titok zára és örök üzenet teljesedett ki az egyszerű, szűke szóban:

— Elmegyek.

Délben rohánva ment haza az irodából. Dehogy figyelt most az emberekre, házakra és villamosokra.

Allig várta, hogy egyedül maradjon. Megebédelt és elindult sétálni az erdőbe. Ment, ment a keskeny erdei csapáson. Öröm forróstította, holdosság kovácsolta és akarat acélozta életigenlését.

A tisztásra ért, amelynek friss zöldjén selymesen csillant a napfény. Kitérta a két karját, mint az örök asszonyi sors fiatal pannóé tiszta ölelésben jegyezte el magát a iövendő élet holdog hordozóvá.

Csittvári Krónika

A Debreceni Ujság-Hajdu'öld diákrova

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkeszti: Kertész Dániel

Magyarok az egész világon

A Csittvári Krónika eredeti cikksorozata

Bevezetés

Egészen szomorú dolog, hogy a nemzeti köztudat nem tartja számon a külföldre szétszóródott magyarokat, úgyhogy azok teljesen elvesznek a magyarság számára.

Pedig a 8,683,740 esonkamagyarországi magyar lelken kívül közel ötmillió magyar él a világ minden részében, akiknek ereje a magyarság erejét kisebbíti, vagy nagyobbítja.

A híres utazó Jerney János, az ábrándos szemű és kemény akaratú alföldi magyar 1844-45-ben tett keleti utazásai után így írja elidegenben élő véreink sorsát:

— Oláhország nagyobb városáiban, számtalanok és majdnem kizárólag magyarok a mesteremberek. Mert mint a Szkéla-Kladovában lakó Tóth Mihály lakatos legény mondja: „házámban nincs hece s életmódja a honfinak; ha városban akar letelepedni, koldusbotra jut, míg mesterré lehet, ott csak külföldi, német nyer előmenetelt”.

Tudósaink is a külföldet majmolják és nem ismerik a magyar népség belső történetét: Így vészelt el a sok életerő, mert a vezetés nem tartotta számon a népet. A moldvai magyarok nagyon sokszor kértek magyar papokat, de a magyar egyházi rend süket volt és Róma olasz papokat küldött a nagy tömegben élő magyarok közé. De süket volt a magyar nemzeti rend is, mert hiába küldtek felszólítást Moldvából a magyarroni földesuraknak, hogy Nagy-Magyarországba örökonaiak közé örömet átköltözzenek, csak mindennapi táplálásukra becsületes mód és alkalom nyújtassék; s lelki vigasztalókul magyar papot nyerhessenek.

Pedig egy magyar többet ér tíz moldovánál. Deli magyar faj... ép. hajlékony, sugar termelben, kifejlett szelíd, de méltóságos arcvonalban, nem lenne nyereség a pusztaságokkal bővelkedő anyahonnak? Ezek a szomorú gondolatok készítik a Csittvári Krónika szerkesztőségét arra, hogy a diáksággal megismeresse a szétszóródott magyarok életét és problémáját. Legyen különb a mai diáknemzedék az apáinál, mert csak így szerzi meg az élethez való jogát.

I.

Az amerikai magyar az problémái

Egy kiváló ösztöndíjas magyar egyetemi hallgató, ifj. Czegléd Sándor (tanulmányi székhelye: Dayton, Ohio U. S. A.) a következőkben ismerteti az amerikai viszonyokat:

— Élethevőgőn fontos ügy az, hogy az egymástól elszakított magyar tömegek között létrejőjön egy erős szellemi kapcsolat, a faji és kulturális együvértartozásnak a gondolata. Ezt a kapcsolatot ápolni kell minden odaadással és buzgósággal, anél is inkább, mert már most lehet hallani hangokat, hogy az elszakított részekben élő magyarság gondolkodása, különösen a fiatalságé, kezd eltérni az

otthoniaktól és egy olyan válaszfal van épülőben, amely sokkal hatalmasabb és végzetesebb, mint a politikai széttagozódás válaszfala: a gondolkozás és érzelmi eltávolodás. Elsőrendű fontosságú feladatunk, hogy megismerjük az idegenben élő magyarság problémáit. Sokszor hibásak voltunk abban, hogy vonakodtunk elismerni az ő sajátos szempontjaiknak jogoságát. Legyünk tárgyilagosa, elfogulatlanok, mert a szoros szellemi kapcsolatnak alapja, csak egymás helyes megismerése lehet.

Az amerikai magyarság problémái már csak azért is megérdemlik a figyelmünket, mivel ők vannak leg-

távolabbi a magyarság zömétől. Velük kapcsolatban bennünket természetesen az érdekel legjobban, hogy vajjon meg fog-e maradni az amerikai magyarság magyarnak, vagy el fog tűnni nyomtalanul a népfajok óriási összeolvadásában. Ez a kérdés különösen az új bevándorlási törvények (1921, 1924.) óta váltak égetővé. A háború előtt korántsem volt a helyzet olyan aggasztó, mint most. Magyarok tömegei jöttek az óceánon a háború előtti években, de legtöbben nem azzal a szándékkal, hogy itt új hazát keressenek, hanem inkább azért, hogy az itteni néhány évi verejtékes munka gyümölcsével enyhítsék az otthoni szűk mostohaságát. Amerikába megérkezve csak ideiglenes tartózkodásra rendezkedtek be.

Ez volt a „hurdos házak” kora. Magános férfiak együtt laktak összezsúfolva, de szívesen nélkülöztek, mert

SZELLEMI DEKATLON PÁLYÁZAT

MŰVÉSZETI KÉRDÉSEK

HATODIK VASÁRNAP

51. Mikor tádták fel a hangjegyrást és hogyan kottázták az- előtti?
52. Kik építették a római Szent Péter templomot?
53. Hol van Lionardo da Vinci „Utolsó vacsora” című képe?
54. Kik voltak a kuruckor nagynevű magyar festői?
55. Melyik városunkban állott Szent László régi lovas szobra és mikor rombolták le?
56. Melyik magyar vidékeken készítik a legszebb magyar kézimunkákat?
57. Melyik külföldi zeneszerző dolgozta fel a Rákóczi indulót?
58. Magyarország nevezetesebb románkori építészeti emlékei?
59. Hol készült a világhírű magyar renesszánsz és barokk zománcmunkák?
60. Ki volt a legelső debreceni színházgató?

VERSENYSZABÁLYOK

A pályázatok beadásának határideje minden hét péntek délutánjának hat órája. Ezt a határidőt senkinek a kedvéért sem léphetjük át, mert az anyag feldolgozása a vasárnapi szám lapzártáig csak így lehetséges.

A pályázatokat „Debreceni Ujság szerkesztőségének” címmel és feltűnő helyen „Diákróva” jelzéssel a Debreceni Ujság kiadóhivatalába, Kossuth-utca 3., földszint és a szerkesztőségbe, József királyi herceg-utca 16. szám alatt lehet beadni.

PÁLYADIJAK

A versenyen ötven díjat osztunk ki. Az első három helyezett a díjakon kívül díszes plakettet kap. A díjak mindegyike értékes használati tárgy, pl. egy férfi vagy női öltönyre való szövet, egy pár iskolacipő, fényképezőgép, cserkész felszerelés, korcsolya, stb.

Szellemi Dekatlon Pályázat szelvénye [] sz.

Beküldő neve:

Tanintézet:

..... osztály.

Címe:

remélték, hogy még néhány évi kemény munka és mehetnek haza szereteteikhez egy kis megtakarított pénzzel a zsebükben. A háború előtt a magyarságnak csak 15 % a lett amerikai állampolgárrá. Jött azonban a háború és elzárta az összeköttetést Amerika és az óhaza között. Szegény magyar munkás kereshetett, mivel a gyárak éjjel nappal dolgoztak, de haza nem küldhetett semmit, talán nyomorban élő családjának. Mikor vége lett a háborúnak, a magyarok tömegestől mentek haza.

Az USA-ban élő magyarok száma

1910-ben 495,600 magyar élt az Egyesült Államokban. Ez a szám 1920-ban 397,282-re csökkent, 1922-ben a magyar lakosság száma felkelkedett 473,538-ra, ami azt mutatja, hogy az otthoni mostoha állapotoktól sokan megriadtak és visszatértek Amerikába, ahonnan családjuk volt, esetleg azzal együtt. A 473,538-ból 268,112 magyarországi születésű, 205,426 pedig amerikai születésű volt. Az 1930-as népszámlálás eredménye még nem jelent meg, de úgy gondolom, hogy a magyarság száma megmaradhatott 450,000 körül. Valószínűnek tartom, hogy ez a szám nem is fog változni a közeljövőben. Az új bevándorlási törvény ugyanis csak néhány személyt bocsát be az Egyesült Államok területére a Magyarország számára megállapított kvótán belül, viszont az itt lévő magyarok nagyrésze állampolgár lett vagy állampolgár akar lenni.

A helyzet tehát az, hogy majdnem öt millió magyarság él itt a 48 állam területén elszórva a bevándorlás által való utánpótlás lehetősége nélkül. Legtöbb magyar van New York, Ohio, Pennsylvania, magyar lakosság van New York, Cleveland, Chicago és Detroitban. Természetesen az egyes városok magyar lakosságának száma könnyen változik, mivel a magyarok, akik legtöbbször ipari munkások, mindig oda kénytelenek „amulolni”, ahol munkát kaphatnak. A régi települések lassanként feloszlanak és a magyarság mindinkább szétszóródik.

(Következő számunkban arról lesz szó, hogy vajjon az óhazától elválasztott, szétszóródó magyarság meg fogja-e őrizni faji jellegét, vagy pedig eltűnik teljesen a népek nagy olvasztójában.)

Titkot rugóit az őszi erdő

Hé, hahhó! Hé, hahhó!
Zeng az erdő, dombon át.
Száll a dal.
Fiatal
erők drága himnuszát
hozzánézza a csalfa Echó.

Hé, hahhó! — a Nyár suhant az Ősz a sárról szolozsmázott a hulló avaron.
Kieslny mag. Kezembe veszem.
Virág volt, hű, kérkedő,
de elvirult és nem siratja meg az új tavasz.
Mert ez a Rend:
Tavasszal vággyal virágba csattan,
a Nyár kalásszá érlell
s learatja a vén Kaszás.
Ősszel a határ már könnyel teli,
megsirat minden temetést,
Ugy, hogy már könnye sem marad,
Mikor a Tél leadjalstenez,
s lehull a szűzi szemfedő.

És újra . . . mindig újra ez.
Hé, hahhó! Csak most, csak erre válaszolj.

„Mért vetünk el mindig új Magot,
ha eltemet minket is a sír”
És az Echó titkon sugja el:
„Sirokban fogan a Megújodás!”

Kordás Ferenc
tan. i.

Helyes feleletek

41. Legészakibb Upernivik (72,8) és Hammerfest (70,2), legdélibb Grytiken (82) és Punta Arenas.

42. Legmélyebb a Csendes Óceán (10,793), legsekélyebb az Északi tenger.

43. Az erre adott feleletek azt a szomorú tényt bizonyították be száz százalékban, hogy a diákok nem mernek, vagy nem akarnak gondolkodni. Akármennyire nehéznek látszott is ez a kérdés, nem volt megoldhatatlan és a legtöbben sok részletadatot kerestek össze. Arra azonban már képtelenek voltak, hogy egyszerű összeadásokat végezzenek és a kérdésnek megfelelően világreszenként adják meg a magyarok számát. Legtöbben olyan fogalmi zavarokat követtek el, hogy az Uniót és az Egyesült Államokat külön vették fel más és más adatokkal; voltak, akik az egész Amerikában levő magyarok számát írták az Unio javára. A kérdésben világosan megvolt, hogy az elszakított területek magyarsága természetesen nem számít külföldi magyarságnak, de ez nem jelent azt, hogy az utódállamok eredeti területén élő magyarságot kihagyják a számításból, mert Ausztriában, Romániában és Szerbiában jelentékeny számú magyar ember él. Általában hiányos adatok és teljes fogalomzavar jellemzi az erre adott feleleteket, pedig egy kis józan gondolkodással okosan is lehetett volna felelni a feladott kérdésre.

Helyes felelet: Európában 450.000, Ázsiában 40-50.000, Afrikában 3000, Északamerikában 650.000, Délamerikában 75.000, Ausztráliában 2000.

44. A középkori térképeken mindig jelezve volt a titokzatos János pap országa, amelynek csak legendás híre jutott el az európai országokba. Különböző területeken képzeltek el. Egyesek a mai Ahesszini területét, mások Kína nyugati határán túli területeket gondolják annak.

45. Egyidőben készült a debreceni kollégiumi diákok „Oskolai Magyar Új Atlasz”-a és Görög Demeter Bécsben kiadott Atlasa. A debreceni diákok először 1800-ban adták ki az első kötet számára szükséges atlaszt 11 lappal, 1804-ben pedig a nagy Atlasz első mappáját 12 térképpel. A térképek magyar nyelvre alkalmazását a híres kollégiumi professzor, Budai Ezsaiás végezte. Görög Demeter atlasza részletekben jelent meg 1802 és 1811 között.

46. A Ferenc József-csucs 2663; a Kékes 1010 méter.

47. Az északi államok, ezenkívül Anglia, Hollandia, Belgium és Svájc.

48. San Francisco 1906, Messina 1908, Tokio és Yokohama 1923.

49. Batávia, Manila és Auckland, illetve mivel többen úgy okoskodtak, hogy Japán is szigetnek számít: Oszaka, Tokio és Yokohama. Az utóbbi nem egészen helyes, mert Japán az ázsiai kontinenshez tartozik és nem tartozik a csendes óceáni szigetek fogalmába.

50. Sió, Hanság, Nádor, Berettyó csatorna.

Pontverseny állása

49 pont: Antal Bertalan RG VII., Aczél Anna ST III., Balogh Zsigmond RG VI., Béres Endre R VI., Balogh Béla KG VIII., Bornemissza Dénes K III., Cserta Irma ST IV., Cserta György KG VIII., Csúrka Tibor RG VII., Csomor Gusztáv RG VII., Csomor András RG IV., Csatári Szűcs Béla KP IV., Csukó Lajos KG V., Demény Irén NK II., Dóczy Béla RG VII., Dienes Barnabás RG VII., Faragó Sándor KG VIII., Gyöngyössy Lídia DG IV., Gyöngyössy Andor RG V., Giday Hajnalka DT I., Giday Kálmán RG II., Giday Endre RG VII., Izrael Rózsa NK II., Jónás Zoltán RG V., Koss Olga KG VIII., Koss Tibor KG IV., Koss Lajos KG I., Karmazsin Ilona ST V., Kozempel Mihály R VII., Kertész Julia NK II., Káldy

Magdolna SL VI., Kiss Anna SL VI., Kristóf Ilona ST V., Kristóf János R VII., Kovács Gyula RT III., Kordás Ferenc RT IV., Konká Tibor KG VIII., T. Kardos Eszter NK II., Krausz Babi NK III., Kuzmák Miklós KG VIII., Lengyel Ica DG V., Longauer Árpád R VII., László Katalin Kisujszállás VII., Lavotha Béla KG VIII., Lavotha Lucia KG VII., Loós András R VII., Lányi Imre RG IV., Megyery Béla RG VII., Megyery Lajos RT V., Miklóssy Dezső RG V., Molnár Erzsébet ST II., Maday Pál R VII., Maday Pirokka DT V., Zs. Molnár Dezső KG VIII., Németh Lajos RG VII., Nagy Károly KG VIII., Nagy György RG VII., Poszler Jenő RG VIII., Révész Gabriella DG VII., Rácz István RG V., Romoga Gyula KP IV., Riegler Kátó NK II., Rásó Mária ST III., Rásó Anna ST III., Sófily Zoltán RG VII., Sulyok Sándor RG VIII., Szabó Károly RG VIII., Szilágyi László RG VII., Szoták Mária ST V., Szilágyi Erzsébet ST III., Turóczy Erzsébet ST V., Zsathkovits György KG VIII.

48 pont: Biró Ferenc jh., Boross György KG VII., Böszörményi Erzsébet SL VI., Balogh Gizella NK IV., Ba-

logh Béla KG V., Balogh László RP II., Csala Imre RT IV., Fehér Kálmán KG III., Ganofska Sarolta ST IV., Gargya Nándor R VII., Horovitz Gizella NK II., Hlavács Mária ST II., Kontz László R VII., Löw Erika KG VIII., Mokrolovszky Miklós KP IV., Németh Ibolya NK IV., Orosz Magdolna SL VI., Osváth Pál R II., Osváth Mária DG VII., Osváth Jenő RG V., Sallay Edith SL VI., Specht Anna ST III., Schrammkó István F III., Szabó Anna NK II., Szabó Irma DG VIII., Záborszky Ilonka ST IV.

47. pont. Buk Irén NK II., Kapros Ida NK II., Kubár Erzsébet NI III., Miklós Ibolya NK IV., Molnár Gizella ST II.

45. pont. Csiba Mária NI II.

Nyári pályázatunk résztvevőivel

A szünetre kitűzött novella-pályázatunk eredményét korrigálnunk kell, mert az első díjat nyert novella, amelyet közöltünk is, nem felel meg a pályázat feltételeinek. Ennek következtében a novella-pályázat első díját nem adjuk ki.

Eddig: „Dicsértessék a Jézus Krisztus” - ezentul: „Buna ziua”

Hogyan lett Csikszentgyörgyön Kánya Lászlóból Cania Vasile, Szakács Jancsinól Socaciu Juon és Paál Gergeilyből Paul Grigorie?

Kolozsvár, november 21.

Az erdélyi magyar sajtó már hetek óta foglalkozik a csikszentgyörgyi oláh csendőrök ténykedésével, amelyek a csiki székelek ellen koholt irredenta-vadakkal egész sereg embert juttattak szigorú börtönbe. A „Keleti Újság” most érdekes cikkben számol be a szentgyörgyi állapotokról, amelyeknek Cosambescu Gheorge igazgató-tanító a hőse.

Tilos a magyar szó

Cosambescu Gheorge, csikszentgyörgyi igazgató, a többi segédtanóval, akik között csak egyetlen egy tud magyarul, a Regából helyezték át csikszentgyörgyre, hogy a székeleket „visszarománosítsa” mozgalom kulturzónai exponensei legyenek ebben a szintizista székely községben. Megérkezésekor mélyeséges felháborodással értesült, hogy ő hová került? Romániában van-e, vagy Magyarországon, hisz Csikszentgyörgyön senki sem tud románul? A székely gyermekek az iskolában első látogatásakor hangos „Dicsértessék a Jézus Krisztus” köszönnel fogadják. Azonnal kiadta tehát az ordert, hogy többet a gyermekeknek sem az iskolában, sem azon kívül, még játszás közben sem szabad magyarul beszélniük, mert akitől egy magyar szót meghall, azt szigorúan megbünteti. Sőt eltöltötte őket a régi székely tradicionális gyermekjátékoktól is és elnémult ajakkal, oláh eredetű játékokra és táncokra tanította őket.

A magyar tannyelvű iskolákban heti két órára szállította le a magyar nyelvű tanítás idejét.

Rendeletére a szinmagyar székely faluban elnémultak az ősi „Dicsértessék a Jézus Krisztus” köszönések s ma már minden kis gyermeknek „Buna ziua”-val kell üdvözölni a járókelőket.

Hogyan keletkeznek a dákoromán nevek?

Az oláh tanító perfid viselke-

dése nem merül ki a pusztán „külösösek”-ben. A tanév kezdetén hozzáfogott a tanulónévsor átértékeléséhez. A régi szép magyar nevekből oláh neveket csinált. Kánya Lászlót például Cania Vasile-nek, Szakács Jánost Socaciu Juon-nak, Paál Gergeilyt pedig Paul Grigorie-nek könyvelte el. Ezek a fiúk a tanév végén már ilyen néven kapják meg bizonyítványukat s ez Romániában elegendő ahhoz, hogy minden hivatalos okiratban így szerepeljenek továbbra is.

Erre a hamisításra már ezer és ezer példa található a „dákóromán” történelemben. Szatmárból, Váradból, Apahidából ilyen szójáték-alapon lett Satumare, Oradea és Pocol Tatei... Így lett Vajdából Voivoda és — last not least — így keresztelték el Liszt Ferencet egy hangverseny műsoron „Farina”-nak.

Cosambescu mellékjóvedelmei

A csikszentgyörgyi oláh tanító faji tulbuzgóságát csak pénzsóvárgása mulja felül. Ezt úgy igyekszik kielégíteni, hogy a magyarul beszélő tanulóokra büntetés pénzeket ró ki, melyek a szent-zebe javára fordítanak. Mint a „Keleti Újság” írja, ezek behajtását olyan hévvel szorgalmazza, hogy inkább beillenek adóágensznek, mint balkezes pedagógusnak.

Oláh öntudatát mi sem jellemzi jobban, mint az az eljárása, hogy tanítványait nem engedi a magyar katolikus plébánoshoz hittanórára, mert ezeket az órákat olyan időre osztotta be, mikor a plébánosnak templomi elfoglaltsága van.

És most jön az irredenta-vád...

A szentgyörgyi állapotok a székely lakosság általános felháborodását váltották ki. Az oláh tanítóval szemben a szülők körében kitört az elégedetlenség s ez elég volt arra, hogy a „Jatin” csendőrség irredenta-vadakat emeljen a vezető családok ellen. Hogy ezek-

nek a vádakkal mi lesz a folytatásuk, ma még nem lehet tudni, de annyi bizonyos, hogy Cosambescu akkor fogja megkapni méltó büntetését, amikor majd a csiki székely faluban felvirrad egyszer a magyarok „buna ziua”-ja...

A 967. sz. „Révész Bálint” cserkészcsapat Otthonavafási ünnepélye

December 13-án délután 6 órai kezdettel ismét ünnepség keretében avatja fel Ispotály-telepi új otthonát a 967. számú Révész Bálint cserkészcsapat, amelyet Molnár Ferenc lelkész bocsátott a csapat rendelkezésére.

Kétheti alapos munka után olyat produkáltak a fiúk, amellyel kevés csapat dicsekedhet. Nem túlzás, amikor azt állítjuk, hogy az otthon a maga teljességében páratlanul áll Debrecenben. A Révész Bálint-fiúk igazán megérdemlik, hogy a teljes elismerés hangján nyilatkozzunk róluk.

Az otthon berendezéséhez nagy anyagi áldozatokat hozott özv. Kecskés Istvánné is, mint aki a multban, ugy a jelenben is megmutatta azt az önzetlen szeretetet és jóindulatot, amit a cserkész munka iránt érez. — A minden tekintetben szépnek ígérkező cserkész ünnepségre már előre is felhívjuk az érdeklődők figyelmét. Az ünnepély részletes programját közzélni fogjuk.

Két titokzatos éltűn's ügyében nyomoz a debreceni rendőrség

(A Debreceni Uiság tudósítójától)
A Debreceni Uiság—Hajdúföld egyik multheti-számában részletesen hírt adtunk arról, hogy Ondi Sándor, a statáriális uton felakasztott volt debreceni pékesség kivégzésével egyidejűleg három pékinas megszökött Kardoss Bethlen utcai pékmestertől, akinél Ondi is inaskodott. A három pékinas teherautón távozott el a városból és Szolnok határára érve, elváltak egymástól. Kétten meggondolták a dolgot és visszajöttek Debrecenbe, míg Kiss István 18 esztendő pékinas tovább folytatta utját Budapesten felé. Ettől a pillanattól kezdve Kiss Istvánnak teljesen nyoma veszett. Mintha eltörték volna a föld színéről. Hiába volt a rendőrség országos rádiókörözése, a kalandos természetű pékinasnak nem akadtak a nyomára.

A szökést még különösebbé teszi, hogy ugyanebben az időben Danó István debreceni cigányzenész felesége is megszökött a városból és azóta teljesen nyoma veszett. Éppen úgy eltűnt, mint Kiss István. A rendőrség a két titokzatos éltűn's között összefüggést lát, dacára annak, hogy a pékinas és Danó felesége nem ismerték egymást.

A nyomozást nagy apparátussal tovább folytatják.

HIRDETMÉNY

Felhívja a városi adóhivatal a ház-birtokosokat, hogy a birtokukban levő házak utáni 1932. évre szóló háztérvallomási ívet november hó végéig a városi adóhivatalhoz adják be. A bevalláshoz szükséges nyomtatvány a városi adóhivatal 14. sz. szobájában, a beszerzési ár megtérítése mellett szerezhető be. — Figyelmezteli a városi adóhivatal a házber bevallási ív beadására kötelezetteket, hogy a bevallás elmulasztása a kivetendő házáradó utáni 5 százalék, illetve 10 százalékos bírság kivetését vonja maga után.

Debrecen, 1931 október hó.

Városi adóhivatal.

Hírek

1931 november 22. Vasárnap.
Prot.: Cecilia. Kath.: Cecilia.

1931 november 23. Hétfő.
Prot.: Kelemen. Kath.: Kelemen.

Ma a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Megváltó” Piac-u. 18. — „Aranygyaszaru” Kossuth-u. 8. — „Magyar korona” Péterfia-utca 10. — „Arany János” Csapó-u. 16. — „Szt. Háromság” Homokkert.

Előfizetőinkhez!

Tekintettel arra, hogy a lap előállítására tetemes költségeket emészt fel, felkérjük mindazon igen tisztelt előfizetőinket, akik hátralékban vannak, hogy a hátralékot sürgősen beküldeni sziveskedjenek — Postatakarék befizetési lap száma 2478.

Tisztelettel:
a KIADÓHIVATAL.

IDŐJÓSLAS.

Hazánkban pénteken a Dunánul 5-7 fokig, az Alföld néhány pontján pedig 8-9 fokig emelkedett a hőmérséklet, az éjjeli lehűlés pedig újból a fagypontra alá süllyedt. Az idő teljesen száraz és legnagyobb részben derült is volt.

Várható időjárás a következő 24 órára: erős éjjeli lehűlés, kelet-délkeleti szél. Az Alföld délkeleti részein esetleg kisebb lecsapódások (nappal eső, éjjel hó).

VASÁRNAPI ISTENTISZTELETEK A ref. templomokban

Nagytemplomban 10 ó. Szabó Géza. 8 ó. Márki Zoltán. Kistemplomban 9 ó. dr. Diószeghy M. 11 ó. egy. istentisztelet: Gönczy Béla. 5 ó. vallásos estély: dr. Soós Béla. Kossuth-utcai templomban 10 ó. Szabó Gyula, 5 ó. Mészáros Zoltán. Árpád-téren 10 ó. dr. Danesházy S. 3 ó. Murányi Zoltán. Ispótlály-templomban 10 ó. Kolozsvári Kiss L. 5 ó. vallásos estély: Biky Gábor. Homokkertben 10 ó. Baja Mihály. 3 ó. Fekete Lajos th. Nyilas-téren 3 ó. Papp Imre. Csapókerthben 10 ó. Halász András. 3 ó. Halász András. Macson Konrád Zoltán. Ezekben 1 ó. Siposs Imre. Halápon Kántor József. Belső-öbölben 8 ó. Siposs Imre. Öböl-telekháza 3 ó. Siposs Imre. Nyuláson 10 ó. Murányi Árpád th. Tég-láskertben 3 ó. Benyhe Imre th. Sámsoni-utcai isk. 4 ó. Bárdi Ferenc th. Wolfka-telepen 3 ó. Kalas Ferenc. Ke-rekes-telepen 3 ó. Horváth Tivadar th. Kishegyesi-utcai isk. 3 ó. Magyar Bertalan.

A római katolikus templomban és az iskolakápolnában:

Rendes vasárnapi szentmiszerend. Templomnyitás reggel 6 órakor. Szentmisék, gyóntatás, szentáldozás reggel 6 órától. Szentmisék a főoltár-nál 6, 7, 8, 9, fél 10, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. Reggel 8 órakor I. János diákmissza a kegyesrendi Calasanzzi Szent József Reálgimnázium növendékei számára. Fél 10 órakor ügymise, utána szentbeszédet mond dr. Kompasz Árpád szentszéki bíró, a Theresiánium igazgatója. Utolsó misze fél 1 órakor.

Szabó László az országos Széchenyi-utca 1. alól áthelyezte Piac-u. 42. szám alá, Pannonia udvar.

Magyar világjárók, akik 87.000 kilométert tettek meg kerékpáron

(A Debreceni Újság tudósítójától)
Az elmúlt napon érdekes világjáró magyar ember érkezett Debrecenbe Rózsa László szobrászművész személyében. Rózsa László öccsével Rózsa István tanítóval együtt 1928 novemberében indult neki a világnak, azzal a céllal, hogy mindenütt meghordozza a fájdalmas magyar sorsot és az idegen népek, nemzetek figyelmét felhívja a trianoni igazságtalanságra.

Rózsa László fehér dresszén itt hordja a magyar címet, mely körül ez a felírás olvasható: „Mindent a hazáért. Kerékpáron a világkörül”. A lelkes fiatal magyar ember testvérel Rózsa Istvánnal együtt folytatja a nagy utat. Rózsa István azonban elmaradt tőle és jelenleg Nyiregyháza tartózkodik és pedig igen fontos ügyben. Nevezetesen ma van az esküvője egy fiatal nyiregyházi tanítónővel, aki szintén nagy sport lady és már 10.000 kilométert utazott kerékpáron külföldön is.

A két Rózsa-testvér, — aki tulajdonképpen erdélyből származnak, —

eddig 87.000 kilométert tett meg kerékpáron. Bejárták Csehországot, Lengyelországot, Litvániát, Finnországot, Dániát, Hollandiát, Norvégiát, Belgiumot, Német, Angol, Franciaországot. Voltak Svájcban, Portugáliában, Spanyolországban, Görögországban, Szerbiában és Bulgáriában. Végigmentek Törökországon, Szírián, Mezonotámián, Afganisztánon, Beludzsisztánon, Indián és Darjilingban megkeresték Kőrösi Csoma Sándor, az első magyar világjáró sírját.

Utjukat most Magyarországon keresztül folytatják tovább és eimennek Afrikába, Ausztráliában és Amerikába is. Ugy tervezik, hogy világjárásukat 1935-ben vagy 1936-ban fejezik be.

Utazásuk közben levelezőlapok árusításával tartják fent magukat és egyben cikkeket írnak a nagy külföldi lapoknak.

A Debreceni Újság szerkesztőségében felmutatták uti naplójukat is, amely kétségtelenül igazolja, hogy a hatalmas utat valóban megtették.

— Eljegyzés. Verzár Hermint eljegyezte Horváth Ernő, a Városi Takarékszövetkezet és Hitelintézet r.t. fő-tisztviselője. (Külön értesítés helyett.)

— Esküvői hír. Szombaton tartotta esküvőjét — fényes keretek között — Tóth Zoltán építésmérnök Mátyásfalvi Orbán Margitkával. Az esküvőt Uray Sándor lelkész végezte, utána az Angol Királynő étterem külön termében jó hangulatban eltöltött ebéd után a fiatal pár nászútra utazott.

— Keresztrefejtény megfekték figyelmébe. Értesítjük a november 15-iki számunkban a keresztrefejtény rovatban a 200 ponttal szereplő megfektet, akik közül tévedésből kimaradt Kovács Károly —, hogy a jutalom-könyveiket hétfőtől kezdve a hivatalos órák alatt délután átvehetik. Lapunk szerkesztőségében. József kir. herceg-utca 16. szám alatt.

Bárki, bárhol hirdetett könyvek Spinger könyvesboltjában ugyanezen áron kaphatók. Farács nyafaldszeg nagy raktára.

— Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy béli-működésük rendszerben legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által érhető el.

— Ertesítés. Ertesítjük villamos-áramfogyasztó közönségünket, hogy a hálózatunkon eszközöndő munkálatok miatt november 22-én, vasárnap a következő helyeken és időben nem lesz áramszolgáltatás: reggel 7—8 óráig: Teleki, Timár, Vigkedvű M., Haláp, Szent Anna, Kandia, Zöldfa-utakon. Reggel 7-től d. u. 2 óráig: Méliusz-tér, Kossuth, Batthyányi, Vargus, Burgondia, Domb, Magos, Kigyó, Csapó u. eleje, Vár, Nyomató, Szappanos, Veres, Kölcsei, Meszena, Maróthy Gy., Faragó, Egymalom, Bákóczi, Főtűs, és Péterfia-u. páratlan oldalán. Vil. Vállalat.

KATALIN-NAPRA legzöldebb csokrok, virágkosarak kizárólag Rózsa virágcsarnok, Piac-u. 22.

— Balogh Sándor tánciskolájában (Péterfia-utca 30.) minden szombaton 8—12-ig, vasárnap 6—8-ig egyetemistáknak ösztöndíj. Colonokban beiratkozás délelőttönként 11—1-ig, d. u. 5—10-ig.

MEGHÜLESNÉL.

náthaláznál, mandolalobbnál, torok-gyulalásnál, valamint idegfájdalmaknál és szaggatásnál, naponta fél-pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz rendszeres gyomor- és béli-működést biztosít. Egyetemi orvos-tanárok véleménye szerint a Ferenc József víz hatása gyors, kellemes és megbízható. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Dr. Hankiss János egyetemi professzor vetített képi előadása a városi közgyűlési termében. Csütörtökön, f. hó 26-án d. u. 6 (hat) órakor az Egyetemi Népszerű Főiskolai Tanfolyamon dr. Hankiss János, egyetemi professzor tart előadást „A francia dráma fejlődése” címen vetített képekkel. Az előadás ingyenes.

— Vallásos estély az Ispótlály templomban. Ma délután 5 órakor vallásos estély lesz. Imádkozik Molnár Ferenc és Bagdy Dániel, kátt magyaró Biky Gábor, énekel Benyhe Imre, szaval Kádár László.

— Az Újságíró Egyesület felhívása. A Magyar Újságírók Egyesületének debreceni csoportja felhívja tagjait, hogy Nyikos Sándornak, a Debreceni Polgár megboldogult felelős szerkesztőjének temetésén vasárnap délután 2 órakor teljes számban jelenjenek meg. Az egyesület koszorúját az elhunyt sírjára dr. Sz. Rácz Imre fogja elhelyezni. Elműködés.

— A baptisták világszövetségének európai megbízottja Debrecenben. — Hétfőn érkezik Debrecenbe dr. Everett Gill európai megbízott, jeles igehirdető, aki napközben a város nevezetességét kívánja megtekinteni. Este 7 órai kezdettel pedig a baptista imaházban tart előadást angol nyelven. Beszédét magyarul fordítja dr. Udvarnok Béla theologiai tanár.

Képek keretezése legolcsóbban BLATTNERNÉL. Piac-utca 89. szám.

ANYAKÖNYVI HIREK

Házasságok: Illés László (művésztanár) — Székely Margit; Tóth Zoltán építésmérnök — Orbán Margit; Székely János házasság — Balogh Irén; Tolnay Gábor (psz.) — Ráduly Lidia; Vadász József (vasöntősegéd) — Balogh Gizella; Vass Lajos (közvetítő) — Vas Mária; Pásti Sándor (közvetítő) — Mózes Mária; Fülöp Gyula (cipész) — Péli Ilona; Récei Géza (mérnök) — Szvatek Magda; Bodogán János (m.) — Kiss Margit; Mieskey Sándor (m.) — Kelemen Ilona; Nagy József (mészáros) — Matkó Erzsébet; Bedő Lajos (vámőr-tiszt) — Földesi Ilona; Lévi Károly (kertész) — Szilágyi Erzsébet.

Születések: Lajkó József (m.) lakatos fia; József Komádi Kálmán egyetemi altszám fia; Endre Debreczeni Gábor (m.) fia; Gábor Barkóczi András (psz.) fia; András Eisenberg Dezső ügynök leány; Judit Dr. Györfly János kollégiumi gazd. hiv. tiszt leány; Teréz Székely Béla tanító fia; Pál Kálmán András lakatos leány; Ella Máthé Sándor lakatos fia; Lajos Rózsa Gábor (cipész) fia; László Sándor (m.) fia; Sándor Sáp Albert ny. máv. tisztviselő leány; Piroksa Fenyves István (psz.) fia; István.

Halálozások: Nyikos Sándor ref. 46 éves Méliusz-tér 10. Lakatos Lajos ref. 86 éves Karcag. Özv. Szekeres Gézáé Kovács Zsuzsa ref. 58 éves Vendég-u. 20. Jenes Lajos ref. 21 éves Perces-u. 5. Tóth Imre ref. 23 éves Bánk 85. Mihó Emma ref. 6 hónapos Dembinsky-utca 30.

MINDEN VILLANYOSKALAUZNAK oda- és visszautazásra is érvényes ARANY BÍKA GÖZ. ES KÁD-FÜRDŐ. Jegyek váltbatók 1 P 20-ért.

MIBE FEKTETI PÉNZÉT AZ OKOS EMBER?

Arany a fürdőházban

A válságos idők mindennapi gondjain túl, szinte alig megoldható kérdésként mered elénk: hogyan biztosítsuk a verejtékes munkával megszólgált pénzünket a gazdasági élet viharaival szemben.

Egyesek az aranyban bíznak, míg mások ingatlanban mentik tőkéiket, pedig nincs igazuk, mert az ingatlan nem hozza meg a kellő kamatot, a holt arany uralma sem örökéletű.

Hát mi az igazi érték?

Az igazi érték az: amire minden időben és minden körülmények között szükség van és amelyek bő kamatot hoznak az élet meghosszabbító szolgáltatásra és az egészség javát építő győvőrségében.

Ilyen például egy fürdőszobafelszerelés és vízvezeték készítése, kényelmes hafizetési feltételekkel, melyek beszerezhetők: Kovács Gyula ismert vízvezeték-szerelő vállalkozónál, Hunyadi-u. 12. szám alatt, ahol már 300 pengőért komplett modern fürdőszobaberendezés áll a közönség rendelkezésére.

— Vallásos est a ref. Elstemplomban. A Piac-utcai egyházzsák szokásos vallásos estéje ma délután 5 órakor lesz a Kistemplomban. A szószéki szolgálatot dr. Soós Béla vallásnász fogja elvégezni. A debreceni gyülekezetnek dr. Soós Bélát már nem kell bemutatni, egyike a legértelmesebb és legkiválóbb előadónak, aki gyülekezetében igen nagy népszerűségnek örvend. Bizonyára most is sokan lesznek, akik nagy örömmel fogják hallgatni prédikációját. Nagy értéke lesz még az estének Csász Ferencnek, a kiváló énekesnek szereplése, aki egy szép éneket fog orgonakísérettel előadni. A vallásos estélyen helytűdij nincs. A perselypénz a piac-utcai egyházzsák szegényeinek segélyezésére fordítatik.

— A Debreceni Egységspártkör fiatalágának vasárnap délutánja ma délután 5 órakor kezdődik és fél 9-ig tart az Arany Bika kistermében. Az összejövetel családi jellegű, épen ezért a hölgyek délutáni ruhában jelennek meg. Igazolvány a pénztárnál is átvehető. Az Arany Bika buffete rendelkezésére áll a kedves vendégeknek. — Kiss Józsa átszervezett bandája muzsikál.

OLCSÓ KÉPVASÁR részletre is a Nemzeti antikváriumban, Piac-utca 40.

— Pecsétgyűrűt keres a rendőrség. Harsányi Sándor egyetemi hallgató feljelentést tett a rendőrségen, hogy a DTE tornacsarnokában lejtette arany pecsétgyűrűjét és mikor észrevette, hogy az ékszer nincs meg, hiába kereste mindenfelé. Az a gyaruja, hogy a 100 pengő értékű gyűrűt, amelybe családi címere volt bevéve, valaki megtalálta és ellopta. A nyomozás megindult.

— A debreceni Muzeumbartók Köre november 24-én, kedden délután fél 6 órakor a Déri Muzeum hivatali helyiségében igazgató választmányi ülést tart. Tárgyak: Jelentés a Kör működéséről. Számvizsgálók kiküldése. A tagsági díjak leszállítása. Előadások rendezése. Indítványok.

— A Katholikus Népszövetség ma, vasárnap délelőtt 11 órakor folytatja sorozatos előadását a gazdasági helyzetéről a Varga-utcai iskola termében.

— Elloptak hat ezüst evőkést. Müller László szállító tegnap délelőtt feljelentést tett a rendőrségen, hogy egyik üzletfelének szállított butorok közül elloptak 6 darab ezüst evőkést. A rendőrség a nyomozást megindította.

MŰVÉSZET

Guglielmotti Anna Mária Debrecenben

A világhírű művésznő s az „Est” című köruti lapnak Guglielmotti megbetegedéséről szóló cikke egyszerre érkeztek meg Pestről — Vasárnapi koncertjére pódiumüléseket állított be a Zenekedvelők Köre

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Szombaton délután a hat órai gyorsvonattal Debrecenbe érkezett Guglielmotti, a kiváló énekesnő s így a Zenekedvelők Körének hangversenyén ma újra gyönyörködhetünk tüneményes szépségű művészetében. Mint érdekességet említhetjük meg, hogy a „jólétesültség”-ére büszke pesti köruti sajtónak ugyanezzel a vonattal érkezett száma „Guglielmotti Anna Mária belebetegedett a tegnapi esti Traviata izgalmaiba” címmel ugynevezett „harmadik-oldalas” szenzációt közölt, amelyből városunk liberális szellemű olvasói megtudhatják, hogy a pesti Traviata-előadás teljesen kimerítette Guglielmottit, beteg fekszik szállodai lakásán(!) ... A keresztívén társadalom természetesen erről a „szenzáció”-ról nem értesült.

Guglielmotti Anna Mária, akit francia származása férje is elkísért Debrecenbe, viruló egészségben szállott ki a vonatból. A pesti Traviata-előadással is meg volt elégedve, sőt arról sem tudott, hogy beteg fekszik egy pesti hotelben... Tiszteletére a pályaudvaron megjelent a Zenekedvelők Körének vezetősége, a Monti-

kör s a fascio debreceni szervezetének küldöttsége. A Zenekedvelők Köre nevében dr. Kuthi Sándor, a Monti-kör részéről dr. Kornya Sándor főgimnáziumi tanár, a fascio képviselőjében pedig ifj. Vidoni János üdvözölték az olasz nyelvű beszédekkel a művésznőt, aki ezután Kesserű Frzsebet és Kuthi Sándor kíséretében az Arany Bika-szállóba hajtatott.

A ma esti hangversenyen a debreceni olaszok hódolatát Vidoni Emma tolmácsolja. Koncert után a művésznő tiszteletére rendezendő társasvacsorán a Monti-kör és a fascio is részt vesz.

A Zenekedvelők Köre titkárságától értesülünk, hogy — amint az előrelátható volt — a jobb jegyek iránt olyan nagy volt az érdeklődés, hogy a vasárnap esti koncertjének kiadása iránt intézkedni. Így azután mindenkinek alkalma lesz a világ egyik legnagyobb énekesnőjének vasárnap esti koncertjében gyönyörködni. A Bika halljában levő jegypénztár vasárnap egész nap a közönség rendelkezésére áll. A hangversenyt pontosan fél kilenckor kezdik.

— Adományok. A kilencztagú nyomorgó család részére a következő adományokat küldték be kiadóhivatalunkba továbbítás végett: Kocz Sándorné 3 P. egy tisztviselőné 2 P. N. N. 1 P. K. J. szalonna, kenyér és tej. Az adományokat rendeltetési helyére juttattuk.

— Nyikos Sándor temetése. A Független Polgári Párt és a Függetlenségi Kör értesítési tagjait, hogy a párt és a kör haláltja. Nyikos Sándornak temetése ma délután 2 órakor lesz a Függetlenségi Kör (Piac u. 38.) udvaráról. Kérjük a tagoknak minél nagyobb számban való megjelenését és az általánosan szeretett és becsült Nyikos Sándor végtisztviselésén való részvételét.

— Kereskedősegéd, (41 éves), vagy helyi ismeretséggel rendelkezik, bármily szerény díjazás mellett állást keres, óvadékkal is rendelkezik. Jólirásu, könyvelésben jártas. Megkeresést a kiadóba kér „Szorgalmas” jellegre.

— A Mácsai Dalkör működő tagjait felkérem, hogy kedden, november 24-én pontosan jelenjenek meg az énekórán az új darab tanulásának megkezdése végett. — Karnagy.

— Adomány. A Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete ezúton mond hálás köszönetet Kardos Béláné urasszonynak (Miklós-u. 4.) a Kardos László cég 100 éves fennállásának az egyesület helyiségében rendezett ünnepére alkalmából az állásnélküli kereskedelmi alkalmazottak segélyezésére adományozott P 30, azaz harminc pengőért. Az elnökség.

— Kerékpárlopás. Vadas Sándor Szegfü ucca 41. szám alatt lakó kereskedősegéd kerékpárját valaki a Varga ucca 31. számú ház elől ellopta. Kára 100 pengő. A tolvaj kézrekerítésére a rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

Vigszínház és Apollóban	Mozik műsora	Vas. d. e. Ifjusági előadás 11 órakor.
November 22—23-án	Vasárnap	Hétfő:
VIGSZINHAZ 5—7—9 órakor	Bécsi vig asszonyok Willy Forst főszerepl. Bolvány Géza rendez.	Bécsi vig asszonyok Willy Forst főszerepl. Rendezte: Bolvány G.
URANIA 5—7—9 órakor	Drakula fantasztikus filmregény, Lugosi Béla főszereplésével	Drakula fantasztikus filmregény, Lugosi Béla főszereplésével
APOLLÓ 7, 9, 11 óra	Rajna, Takarodó Charlotte, Verebes, Stille. Zigeito a dízben vigl.	Szünet

Modern FÉMBUTOR Neubauer-nél Magyarországon

— Pesterzsébet — Szeptenzsébtre változtatja a nevét. Nyolc év előtt vette fel mai nevét a városra alakult Pesterzsébet, most pedig újabb névváltoztatásra kért engedélyt a város vezetősége. Azzal a kérelemmel fordultak ugyanis a vármegyéhez, hogy templomuk védőszentjéről Szentersébet névre változtathassák meg Pesterzsébet nevét.

— Az asztalos szakosztály november 22-én, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel szakosztályi ülést tart az Ipartestület kistanácstermében, ahová a tagok pontos megjelenését kéri a vezetőség, mivel több fontos ügy van a tárgysorozaton.

— A Kath. Otthonban (Kanócia u. 17.) ma 8 órai kezdettel műsoros táncestély. Belépti díj nincs. Műsor ára 50 fillér.

— Cserkészfelszerelések „Cserkészbolt” Budapest hivatalos egységárúlistájánál Kulcsár Imre és Fiai Kálvin-téri szaküzletében.

— A MANSZ közgyűlése. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének debreceni csoportja november 25-én délután 5 órakor tartja rendes évi közgyűlését Széchenyi-utca 1. szám alatti helyiségében dísztermében. — Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Zárószámadás ismertetése, felmentés. 3. Jövő évi költségvetés előirányzata. 4. Munkaprogram. 5. Esetleges indítványok.

Szörmebundák kijavítását, átalkotását olcsón vállalom. Kész bundák, prémőbőrök nagyválasztékban KÖVÁRY szűrmester. József kir. herceg-utca 3. szám.

— Cserépkályhák nagy választékban, átrakásokat, tisztításokat vállal helyben és vidéken. Jutányos Károly Károly kályhásmester, Ferenc József ut 89. (volt Piac utca). Telef. 12—18.

Hőcipőt, sárcipőt, autógummit tökéletesen javít ORBAN gummiüzem, PIAC-UTCA 9.

HIRDETMEY.

A m. kir. debreceni méntelepnek 20 darab fiatal ménje ingyenes próbafedeztetésre a kanca tulajdonosoknak naponta 9—11 óra között rendelkezésére áll.

Méntelepparancsnokság

12551—1931. vhsz.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY

A debreceni kir. járásbírósnak Pk. II. 45362—930. sz. végzése folytán dr. Tervey Tamás ügyvéd által képviselt Mihalovits Jenő végrehajtó javára — debreceni lakos v. h. szenvedő ellen P 120.— tőke, ennek megítélt kamatai és P 19,83 eddigi és a még felmerülő költségek behajtása végett — a fizetett összeg betudásával — a v. h. vella 20. §-a értelmében, mindazon végrehajtatók javára is, akik ugyan ezen ingókra törvényes zálogjogot nyertek, Debrecenben, Eötvös-utca 18. számú háznál 1931 december 12-én délelőtt 11 órakor 1180 pengőre becsült ingók, u. m. rádió, irógép, motorkerékpár bírói árverésen a leg többet ígérőnek, esetleg becsáron alul is, eladatnak az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a, valamint az 1930. évi XXXIV. t. c. 74. §-a értelmében. Debrecen, 1931. évi november 8. napján. Rákóczy László bír. végrehajtó.

Vasárnap

9: Hírek, kozmetika. 10: Református istentisztelet a Kálvin-terti templomból. Prédikál dr. Ravasz László püspök. 11: Egyházi népeknél és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. Szentbeszédet mond P. Bangha Béla jézusársági házfőnök. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd 12:30-tól 12:45-ig: A Mándits szimfonikus zenekar hangversenye. A hangverseny szünetében: Rádiókrónika. Felolvassa Papp Jenő. 2: Gramofonhangverseny. 3: Dr. Ihring Károly egyetemi magántanár: A tagok jogai és kötelességei szövetkezettükkel szemben. 8:45: Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. 1. a) Kéler Béla: Magyar vigjáték nyitány. b) Kodály Zoltán: Intermezzo a Hány János című daljátékából. c) Brahms: Magyar táncok. d) Erkel Ferenc: Egyveleg a Bánk bán című operából. Előadja a Vakok József Nádor Intézetének zenekara. Vezető Schnitzl Gusztáv tanár. 2. Zadvizs István püspök: A mai válság és a lelki egyensúly. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. 5: Az 1. honvédelmi miniszter zenekarának hangversenye. 1. Stephánides Sándor: Jávai ünnepi ment. 2. Suppé: Tíz leány és egy férj sem. nyitány. 3. Szirmai Albert: Egyveleg a Mézeskalács című daljátékából. 4. Pécsi József: Halló, itt vagyunk, egyveleg. 5. Benatzky-Szol-Granichsteden: Rézjáték a Fehér ló című revüből. 6:15: Szuhay történelmi. Irta dr. Szalay László. Felolvassa dr. Fehér József. 6:50: Dalok. Előadja Nagy Margit. Zongorán kísér Polgár Tibor. 1. Schubert: Ave Mária. 2. Jensen: Oh é! ne hagyj meg boldog óra. 3. Grieg: Solvejg dala. 4. Rihmaninoff: Dal a mezőről. 5. Rimsky-Korsakov: Hindu dal. 6. Dierl: Legelső. 7. Tarnay: Méces. 8. Siklósi: Bölcső előtt. 9. Csiky: Mórba. 7:30: Sport- és ügétversenyeredmények. 7:45: A Viktória hotel rejtélye. Hangjáték 3 felvonásban. Irta Moly Tamás. Rendező Kiss Ferenc. Utána körülbelül 9:25: Kétszongorás jazz átiratok. Előadja Kondor László és Polgár Tibor. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának zenéje a Spolarich kávéházból.

Hétő

9:15: Hangverseny. Közreműködik Hajdu Anna (ének). Faragó György (zongora) és Jákos Béla (ének). Zongorán kísér Polgár Tibor. 1. a) Górowsky: Alt-Wien; b) Chopin: Fantázia f-moll (Faragó György). 2. a) Zerkovitz-Kulinyi: Estharang; b) Huszka Jenő: Veronika dala a Nemtudomka című operettből; c) Árokhatár-Balogh: Vasárnap reggelén (Hajdu Anna). 3. a) Lány Ernő-Ady: Jöttem a Ganges partjairól; b) Kurucz János-Ady: I. A halál rokona; II. Meg akarlak tartani (Jákos Béla). 4. a) Dohnányi: Curriccio a moll; b) Radnai: Burleszk (Faragó György). 5. a) dr. Réffy Lajos: Levél; b) Murgács Kálmán: Galamb játsszik a párjával; c) Stolz Róbert: Sárkánydomb. (Hajdu Anna). 6. Vendéghegyi Géza: a) Szeretem a szeptembert; b) Volt egyszer egy kisleány; c) Bus az ember (Jákos Béla).

10 szavas apróhirdetés

2 napilapban 50 Hirdetés feladási helye: Kossuth-u. 3. I. e.

Béla). 7. Liszt: a) Au bord d'une source; b) Waldesrauschen (Faragó György). 12:05: Gramofonhangverseny Hangosfilmklagerek. 4: Asszonyok tünácsadója. 5: Jánoska. Irta és felolvassa Ifj. Bókay János. 5:45: Dombóvári Horváth János és cigányzenekarának zenéje. 6:20: Német nyelvoktatás. 6:50: Fekete Lajos és Csanády György szerzeményei. Előadja Abonyi Géza és Fekete Lajos. 7:35: A Filharmoniai Társaság hangversenyének

ismertetése. 7:40: A Budapesti Filharmoniai Társaság hangversenye az Operaházból. Vezető: Dr. Dohnányi Ernő. Közreműködik Rubinstein Artúr zongoraművész. 1. Bartók Béla: Szvit a fából faragott királyfiból; 2. Mozart: g-moll szimfónia. 3. Brahms: Zongoraverseny B-dur. Utána körülbelül 9:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Az Ostende kávéház szimfonikus és cigányzenekarának zenéje Kalmár Pál énekeseivel.

HAJDUFÜLD

Szerkesztő: MEISSNER KÁROLY. Tízéves Magyar Gazdasági Kamara titkára

KÖZGAZDASÁGI

A mezőgazdaság iparosítása

Irta: Irtvágy Manz György

Vannak hangzatos szakkifejezések, amelyek szárnyra kelnek, a köznyelvbe belopódnak, ott tovább eszenegnek és értelmük kellő magyarázatának hiányában a legfantasztikusabb fogalmakat szülnék. A mezőgazdaság terén is találunk sok ilyen kuriózumot, mint például a „fajtenyészést” a „belterjes gazdálkodást”, „altruizmust”, „többletermelést” és a legutolsókban valósággal csodaszereket említett „mezőgazdasági iparosítást.” Ha aztán különböző helyeken kutatni kezdünk, hogy mit is értenek az emberek ezek alatt, a legahajmerítsebb magyarázatot kapjuk. Így például már hallottam sokat az iparosításról is, egy pár személytől talán nem lesz érdektelen. Vannak, akik úgy értelmezik, hogy csak az foglalkozhatik mezőgazdasági termeléssel, akinek erre meg van a minősítése és ipari engedélye, tehát a tennit gazda. Mások egyszerűen a nagybirtokok teljes felaprítását és a munkásnépek falura való kitelepítését keresik ennek magyarázatul. Mindenképp választ magának a saját kis telkén egy termelési ágat és azt üzi, mint ipart. Más elgondolás megint a termelés szociálizálása a kollektívizmus elvén állami vezetés alatt. (Lenin, Stalin-recept) Egyik verzió az egész termelést géppel való elintézésre bizza állami szakértők közreműködésével, ahol az egyes gazdák csak mint tőke tulajdonosok szerepelnek a tőkéjük szerint vagy kényelmesen pipálnak otthon, vagy mint munkások szerződnek a nagy részvénytársasághoz. Jellemző, hogy kivétel nélkül mind ezt az iparosítást mint valami messze távolban levő lehetőséget tekintik, amelynek megvalósítása, utána a reális közeli célok programjában. Talán fölösleges is mondanom, hogy ily értelmű iparosítás se nem lehetséges, se nem kívánatos. Az állami domináns gazdasági és finansziális történelem mutatja, hogy az állami gazdálkodás nagyon drága üzem, a szovjetországi kollektívizmus szomorú példája kiábrándította a szociális termelésnek híveit is, az egyoldalú ipari minősítés korlátja a mezőgazdaság terén szintén nem felel meg a modern tömegtermelés ideáljának és határozottan tiltja a földtulajdon szétforgácsolását és kisüzemek túltengését. Az ilyen rendszer oda vinné bennünket vissza az ősi korszakbeli állapotokba, ahol mindenki kizárólag saját magának termel és rossz években általános éhínség pusztítaná az embereket.

A mezőgazdaság iparosítása egészen más irányban keresendő, ha már ezt a kifejezést okvetlenül használunk kell. Ez pedig a többi iparban is döntő jelentőséggel bíró munkagazdálkodás elve. A mezőgazdaság mint kereseti pálya ugyanis három részre oszlik, a tulajdonképpeni termelésre, a feldolgozásra és az értékesítésre. Min-

den ilyen fázis struktúrájában, eszközeiben, technikájában és létfeltételeiben más, csak az anyaga azonos. És ez az anyag képezi a három közt a szoros, elválaszthatatlan kapcsolatot, a szerves összefüggést. Ott ahol eről az összefüggésről megfelelően megakad a termelés, megindul egyes ágaknak túltengése, másoknak elcsorvadása, szaktechnikai vívmányai nem lesznek kihasználva, a termelő közőnség lassan, de biztosan eladósodik, a kereskedelem pang, mivel nem képes az előnyös konjunktúrákat kihasználni, a piacokat tartóan biztosítani, a nagyipar kénytelen idegenföldi nyersanyagát beszerezni és a külföldi termelőknél óriási összegeket fizetni, amelyek a hazai termelésre nézve elvesznek. A három tényező struktúrális különbsége az anyag összetételében nyilvánul meg. A termelés a belterjeség értelmében többféle szaktudást karol fel egyszerre, ami által a rendelkezésre álló terület, klíma, talaj meg az összeférhetőség momentuma lesz kiegyenlítő. Ez egymagában magával hozza a különböző birtokosztályok termelési anyagának szétválasztását és az osztályok szükségszerű fennállását.

A feldolgozás evel szemben az egyoldalú specializálást követeli, mivel a nagyipar arra törekszik, hogy minél nagyobb teljesítményű egyféle gépek használata által a gyártás költségeit csökkentse.

Az értékesítés már tágabb teret enged az anyag összeválogatására, de még mindig bizonyos csoportokhoz ragaszkodik, mivel csak akkor tud a külföldön érvényesülni, ha áruja egységes, egvenminőségű és szabatos mennyiségű. Az árunak alapos ismerete, a piacoknak állandó és beható tanulmányozása, a termelésnek messze előre való kiszámítása és becslése, a szállítás gondos előkészítése és irányítása minden egyes cikkben külön-külön óriási szaktudást és gyakorlatot igényel.

És most gondoljunk el ennek a három struktúrájában teljesen eltérő tényezőnek együttműködését. Az ország termelésének anyaga vidékek, klíma, talaj és birtokosztályok szerinti csoportosítása nem fedi a gyár- ipar nyersanyagigényének kombinációját, ugyszintén nem teljesen azonos a kereskedelmi csoportoknak áruigényével. Egy-egy termelőnek sok gyárral, sok kereskedővel kell lebonyolítania ügyleteit, amelyeknek mindenike mást-mást kíván tőle, más anyagot vásárol, más idényekben és más mennyiségben és minőségben, aszerint, hogy piaca mit kíván. Egy pár millió termelőnek az év minden napján van valami eladni valója, ha nem tudja pontosan, hogy mi, mily minőségben, mily mennyiségben hol terem, kénytelen ügynököket országszerte foglalkoztatni, akik neki az árut felhajtják. És ez az árut el kell

szállítani a termelés színhelyéről és el kell raktározni addig, amíg piacot talál. Mivel nem számíthat pontos mennyiségre és minőségre pontos időben, nem köthet előre üzletet. A gyár szintén csak vaktában tapogatózik, vagy ügynökökkel operál vidéken, vagy a kereskedelemmel kell megalkudnia a nyersanyag felhajtásánál. Üzemét nem állíthatja be egy bizonyos állandó teljesítményre, mert ma bőséges forrásra talál, holnap esetleg teljesen kifogy a nyersanyag, a jövő évi terméssel egyáltalában nem számíthat. Itt tehát egy kapcsolata van szüksége mindháromnak, amely a terményforgalmat szabályozza, a termelést irányítja és pontosan a kereskedők és gyárak felvevőképessége szerint méretezi és beosztja, arról gondoskodik, hogy a termelő megtalálja a vevőt, a kereskedő az árut, a gyáros a nyersanyagot, ez a kapcsolat csakis egy általam már részletesen vizsgált általános országos mezőgazdasági szövetkezet lehet, amelynek megvan a módja, meg vannak az eszközei is ezen forgalomnak szabályozására.

De úgy a termelőnek, mint kereskedőnek és gyárnak igényei kielégítéséhez a szövetkezetnek egy olyan szerve van szüksége, amely mindhármat kiszolgálja, a termelést szakértett munkájával alátámasztja és segíti, a kereskedőnek az értékesítési anyagot előkészíti és a gyárnak a nyersanyagot feldolgozásra alkalmassá teszi. Ez a szerv, amely a szövetkezetnek rendelkezésére áll, a mezőgazdasági segédmunka, az a sokoldalú, mondhatnám univerzális testület, amely a szintén univerzálisan berendezett központi vezetéssel együtt lehetővé teszi a tökéletes kooperációt a három tényező közt. Ezek által a mezőgazdaság egy pontosan működő óraművé nővi ki magát millió apró rugókkal, tengelyekkel, számtalan kerékkel, ami mind egymásba kapcsolódik, mint egy nagy gyárnak szétágazó részei.

Ezt és csakis ezt szabad a mező gazdaság iparosítása alatt értenünk.

Lapunkat támogatja, ha hirdetőinknél vásárol.

Perzsa Perzsaláb Csikó Elektrik Nutriette

BUNDÁK

továbbá nemes prénekkel díszített különlegesen finom kiállítású

női felöltők

még eddig nem létezett választékban

RÓZSA

áruházban Alföldi Takarékpalota.

Alig volt változás a terményföldzsdén

Tegnap a csikagói gabonaföldzsdén újabb nagy áresések voltak, amelyek átszámítva, körülbelül egy pengőt tettek ki a jobb időjárás, az export csökkenése idézte elő a tengeren túl a lényeges olcsóbbodást, amelyre alig reagált a budapesti piac. A készáruvásárláson a rozs mindössze 5, a buza 10-15 fillérrel olcsóbbodott és végeredményben a határidő buza is csupán ennyivel csökkent. A lőföldi áruinálát ugyanis nagyon csekély, nehogy véleményes vásárlások is folyton akadnak, többek között a mostanában gyakrabban szereplő magánbank részéről is. Ezért a liveipooli kisebb áresőkkel is hatástalan maradt a buzapiacon. A márciusi rozs 24 fillérrel olcsóbbodott, a májusi tengeri pedig 5 fillérrel, míg a liszt ára változatlan maradt.

Határidőföldzsdén:

Buza: december 11.50, 60, 7' lat 11.60-61, március 12.60, 50, 45, 54, 58, 57, 64, zárlat 12.64-65.

Rozs: december 12.65, 60, 70, zárlat 12.65-70, március 13.70, 65, 76, 75, zárlat 13.76-80.

Tengeri: május 14.35, 50, zárlat 14.50-55.

Készáruüzlet:

Buza: tisztai 77 kg 11.45-11.85, 75 kg 11.60-12.00, 79 kg 11.75-12.15, 80 kg 11.85-12.20, tisztai 77 kg 11.00-11.50, 80 kg 11.35-11.55, jász. 77 kg 10.85-11.05, 78 kg 11.00-11.20, 79 kg 11.15-11.35, 80 kg 11.20-11.40, dtuli 77 kg 11.00-11.20, 78 kg 11.15-11.35, 79 kg 11.30-11.50, 80 kg 11.35-11.55, pestv., bácskai 77 kg 11.05-11.25, 78 kg 11.20-11.40, 79 kg 11.35-11.55, 80 kg 11.40-11.60.

A különleges (80 kg) tisztai buza 12.75-13.30 P.

Rozs: pestv. 12.00-12.10, egyéb rozs 12.00-12.20, tak. árna I. 17.00-17.25, tak. árna II. 16.50-16.75, fev. sörárpa 20.00-23.50, egyéb sörárpa 18.00-19.50, zab I. 19.30-19.60, zab II. 18.90-19.10, t. tengeri 12.90, korna 11.25-11.35.

Valutárfolyamok:

Angol font 20.25-21.75, Belga 78.45-79.45, Cseh korona 16.86-17.00, Dán korona —, Dinár —, Dollár 568.50-572.50, Francia frank 22.15-22.45, Hollandi forint 228.20-530.00, Lengyel zloty 63.35-64.15, Lei 3.38-3.48, Lira 4.08-4.20, Lira 28.80-29.70, Német márka 1.35.00-1.36.00, Norvég korona —, Osztrák schilling —, Svájci frank 110.45-111.45, Svéd korona —.

Debreceni termény és takarmány árak

Buza 9.00-9.20, Rozs 9.60-9.90, Arpa 15.00, Tengeri 10.50-12.00, Tengeri csöves 8.50-9.00, Lucerna 8.50-9.00, Széna 5.50-7.50, Bükköny 6.00-6.50, Szalma 2.00, Cukorrépa 2.00-2.20, Takarmány répa 1.50-1.70, Fehér krumpli 4.50-7.50, Rózsa krumpli 8.00-11.00, Káposzta 100 drb. 5.00-9.00.

Játékkártya reklámjai:

Magyar kártya, nagy alakú P 1.50, Rómy kártya, csomagja Pengő 1.90, Öngyűjtők és alkatrészek nagy választékban, Szász trafik, Piac utca 64. sz.

Most szerezz be tüzelőanyagjárt a Békési és Lőv

fa és szénkereskedő cégnél, mert most legjobb a minősége és legolcsóbb az ára.

TELEFON: 945.

Te is „Hungária” maion mellett!

Színház Mozi

MŰSOR:

Nov. 22-én, vasárnap d. u. 3 óra-
kor (vas. d. u. bérlet) rendes esti
helyárral: **A mosoly országa**, dr.
Szedő Miklós vendégfelléptével. Este
8 óra-**kor: Harapós férfi**, operett. Min-
denki számára félhelyárral.

Nov. 23-án, hétfőn este 8 (10) és
premier hétfőn: **Az aranyászó bárány**,
daltjáték. Bemutató! A Csokonai-kör és a Színpártoló Egyesület
részvételével.

Nov. 24-én, kedden este 8 óra-
kor: **Az aranyászó bárány**, daljáték.

Bécs! vig asszonyok

(Bemutató a Vígszínházban.)

Kedves, romantikus filmpoerett.
Nem jobb, nem rosszabb a többinél.
Cselekménye a múlt század közepén
játszódik és tele van a régi „Kaiser-
stadt” rekvizitumaival. A főszerepet
a könnyed Willy Forst alakítja.
Körülötte és egy tizleányos udvari
tanácsos komikus szerelme körül
bonyolódik a bécsi vigasszonyok, vagy
még jobban az ide szépségű, bécsi
vigleányok mulatságos története.

A darab zenéje helyvel-közvetlen any-
nyira modern, hogy egyes jelenetek-
nél zavarólag hat a múlt-századbeli
millióban játszó cselekményre.

A műsort amerikai vígjáték és
Fox hangos híradó egészíti ki.

Csokonai színház

Ma,

vasárnap délután 3 óra-
kor
DR. SZEDŐ MIKLÓS
vendégfelléptével, közkiadásra
a Mosoly országa.

Vasárnap este 8 óra-
kor
mindenki számára félhely-
árral!
a legmulatságosabb operett

A harapós férfi.

Hétfőn, kedden és szerdán este
a Csokonai kör és a Színpártoló
Egyesület részvételével

Ujdonság! Bemutató!
Móra Ferenc és Vincze Zsigmond
a rádióból közismert országos
sikerű daljátéka

Az aranyászó bárány

Gyönyörű magyar muzsika!
Fényes kiállítás! Remek jelmezek

METEOR MOZI MŰSORA:

Vasárnap: „Tibeti éjszakák”.
Misztikus történet kelet birodal-
mából 8 felvonásban. Főszerep-
ben: Gilda Gray és Clive Brook.
Megelőzi: „Fekete nász”. Filmjá-
téka 8 fejezetben. Mary Thilbin és
Don Alvarado főszereplésével.
Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra-
kor. Csak délután 3 óra-
kor félhely-
árral!

Husz millió mázsával kevesebb nyerscukor lesz

(A Debreceni Újság tudósítójától)

A világ cukortermése a nádcukor
előretörése folytán az utóbbi évek-
ben oly mérvet öltött, hogy a nagy
felesleg miatt a cukor ára a nem-
zetközi piacokon ugyszólván katasz-
trófális mélypontra süllyedt. A ter-
melés és az export szabályozása
miatt a múlt évben létrejött a nem-
zetközi cukoregyezmény, amely öt
évre szól és 1935. szeptember 1-ig
érvényes. Ez az egyezmény megál-
lítja a termelés redukcióján kívül a
kivittelt is a cukorexportáló államok
részére és ezen öt év alatt öhajti-
k eltüntetni azt a 25 millió métermáza
cukorfelesleget, amely eddig felsza-
porodott és a cukorkrizist okozta. Az
idei európai gyenge cukorrépa ter-
més, kapcsolatban a területi reduk-
cióval oly nagy csökkenést mutat,
hogy 20 millió métermázsával keve-
sebb lesz a várható nyerscukor, mint
tavaly. Így az európai répacukor-
csökkenés egymagában már három-
negyed részét eliminálja egy év alatt
a világ cukorfeleslegének.

Debrecen sz. kir. város adóhivatala.

25012-1931. év.

HIRDETMÉNY

Felhívja a városi adóhivatal a vá-
ros lakosságát, hogy a város határá-
ban termelt, vagy vidékről a város
területére akár tengelyen, akár vas-
uton, akár postán behozott fogyasz-
tási adóköteles cikkeket, — bor, sör,
lús és szeszitalokat, — a behozatal-
tól számított 24 órán belül a városi
adóhivatalnál bejelenteni el ne mu-
lassza. Közli a városi adóhivatal a
város össz. lakosságával azt, hogy az

APRÓ HIRDETMÉNYEK

Egy apróhirdetés 10 ezrig hétköznap 50 fillér,
vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban
a Debreceni Újságban és a Debreceni Függelékben
Újságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára
kétszeres. Apróhirdetés csak a díj előzetes befizetése mellett közölünk.
Apróhirdetés vidékről postabélyegben is beküldhető. Hirdetési ügyekben fel-
világosítást a 1-41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

<p>Levelezés</p> <p>AROMÁS, zamatos kávéi Király üzletében vevő előtti pörkölik. Dégenfeld-tér 11.</p> <p>Házasság</p> <p>Nősülés Eljából megösmo. ked- ve 50 éves, elvált job- paros olyan nővel, ki- nek némi pénze, eset- leg ingatlana van. Ci- met „jobb ipar” ci- men kiadóba kérek.</p> <p>Állást kereső nő</p> <p>Fiatal asszony szépen mos- vasal, úri házakhoz ajánlkozik. Cime a ki- adóban. 4379</p>	<p>Pesti varrónő házakhoz ajánlkozik napj kettő pengőért. — Szalmáry Hus, Csapó- utca 28. 1779</p> <p>Betöltendő állás nőknek</p> <p>Ein deutsches Madchen für alles wird gesucht zu zwei kleinen Me- chen (17 Monate und 6 Jahre alt) Dr. 10th Széchenyi-ut 26-b. 1153</p> <p>Egyedülálló intelligensebb nőt ke- resek, ki jól főz, mi- den házimunkát elve- gez Péterfi 1., igazgatói lakás. 4386</p> <p>Mindenes főzőnő elsejére felvéte- lik Batthyány-utcai pa- lota III. em. 4. 1756</p> <p>Szaloncukor- csomagoló lányok, gy- akorlottak, azonnal fel- vétetnek. Cukorkaüzem. Péterfia-u. 47. 4426</p>	<p>Házmesterpár, hol az asszony gyakor- lott takarítónő és vixel- ni tud, külön-külön fi- zetéssel december 1-ére felvétetik. Jelentkezés vasárnap délelőtt 10 óra- kor. Hatvan-u. 53. 1505</p> <p>Házvezetőnők, vagy gazdasszonyok el- menne magányos urhoz vagy házaspárhoz vi- dékre is. Katonáné. — Hatvan 59. 1804</p> <p>Házmesterpár, hol az asszony gyakor- lott takarítónő és vixel- ni tud, külön-külön fi- zetéssel december 1-ére felvétetik. Jelentkezé- sek vasárnap délelőtt 10 óra- kor. Hatvan-u. 53</p> <p>Eves bizonyítvánnyal gyer- mekserető fiatal min- denest keresek decem- ber 1-re. Tóth törvény- széki bír. Széchenyi u. 26-b. 1154</p>
--	---	--

**Betöltendő
Állás-férőhelyek**

**Jómegjelenésű
üzletszerzők** fixfizetéssel felvételnek: Orion rájátszó, Piac-utca 70. 1144

Házmester-
pár kerestetik. Károly Fejenc József-ut 26-c 4364

Egy
nagy családot, ki fejni tud, felveszek és egy feles dinnyést. Kossuth-utca 28. 4122

Soffőri
állást keres végzett műszerész. Cim: Apafi-utca 20. 4432

Házmestert
keres Márton Kálmán Fürdő-utcában. Felmentkezés vasárnap 15 órakor, kertész, vincedler előnyben. 4370

Komenciós
kocsisokat fiatal újrakeresek. Jókai-utca 2. sz. 4375

Butorozott szoba

Különbejáratu
udvari butorozott szoba kiadó Miklós-u. 26 4272

Különbejáratu
butorozott szoba, telefonnal irodának, orvosai rendelőnek, esetleg ellátással kiadó Rákóczi 85. 1758

Különbejáratu
udvari butorozott szoba kiadó Miklós-utca 26 4306

Kiadó
szépen butorozott szoba Bathhány-u. 5. sz. alatt 4393

Különbejáratu
szépen butorozott szoba kettőnek is kiadó. Miklós 21., keresztépület. 1814

Utcai
elegánsan butorozott szoba 1-2 személynek kiadó. Simonffy-u. 29 1806

Udvarra nyíló
butorozott szoba előcsobért kiadó közp. utlan, Iskola-u. 8. szám

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó Nyomatató-utca 9. 4421

Utcai
különbejáratu, nagyon csinosan butorozott szoba kiadó. Kigyó 36 4415

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó azonnalra. Gönczy 5., kollégium mögött. 4409

Urci
hölgyeknek egy szép kis szoba kiadó. Butorozva, esetleg ellátással Csapó 51 4419

Kiadó lakás

Kétszobás
lakás Kossuth-utca 39. kiadó. Házmester. 4367

Azonnalra,
avagy későbbre ötszobás földszinti utcai urilakás kiadó. Arany János 20. 1704

Kossuth-utcán
irodának, rendelőnek 2 szép szoba, előszoba azonnal kiadó. Kossuth-utca 8. sz. 4292

Utcai
két szobás pincekonyha lakás december 1-re kiadó. Nyil 124. 1705

Kiadó
két szoba, előszoba mellékhelyiségekkel. Lakó nincs. Faragó-u. 7. 4429

Egy
szoba, konyha kiadó. Jókai-utca 56. sz. 4425

Hatvan
pengőért utcai háromszobás lakás elsejére kiadó. Eötvös 4. 4428

Péterfia-utca
16. szám alatt komfortos emeleti utcai háromszobás lakás, továbbá utcai földszinti ötszobás lakás, ugyszintén 4 szobás udvari lakás kiadó. Értekezés dr. Gergely Jenő ügyvédnél. — Piac-utca 16. sz. alatt.

Kiadó
december 1-re szoba, konyha, speiz. Csapó-u. 47. sz. 1155

Kétszobás
garzon lakás Hungária-palotában kiadó. Értekezni: földszint 1., iroda. 1701

4 szobás
Piac-utca néző, parkettes, fürdőszobás lakás a Hungária-palotában kiadó. Értekezni: földszint 1., irodában.

Háromszobás
modern lakás és egy üzlethelyiség azonnalra is kiadó. Hatvan-u. 70.

Kiadó
udvarra nyíló szoba. — Nyil-u 125. 1777

Egy
szoba, konyhas lakás, mely garzon lakásnak is megfelel, villanyvilágítással, nagyon olcsón kiadó. Szemben a villanygyárral, Hid-u. 10. 1775

Kiadó
Csapó 55. alatt 4 szobás, alkóvos, fürdőszobás mellékhelyiségekkel álló lakás azonnalra, előnyös feltételekkel. 1774

Két
vagy három szobás lakás kiadó. Rákóczi u. 26. 4415

Kiadó
3 szobás modern lakás májusra. Szapannos 7. 1811

Három
szoba, konyha, előszoba, pince, speiz azonnal kiadó. Hadházi utca 21. 1816

Olecsóért
kiadó szoba, konyha, fűskamara. Jánosi u. 53. 1808

Háromszobás
lakás mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Széchenyi-ut 10. 1815

Kiadó
egy 1 szobás, egy kétszobás, konyhas lakás. Széchenyi-utca 3., házmesternél. 1803

Kiadó
azonnal Mester-utcai szobapónál magában álló ház udvar és kerttel 1 két szobás lakás zárt verendával. Értekezni: Gazdák Bankja Kossuth-utca 4165

Veres-utca 5.
számú ház bérletbe azonnalra is kiadó. Hálósza butor eladó. 1767

Könyök
utca 8. számú négyszobás nagytelkű ház olcsón eladó. 1761

Vasuti sor
21. számú háromszobás családi ház olcsón eladó. 1765

Utcai
lakás három szoba, előszoba, fürdőszoba, pince, konyhával május elsejére kiadó József kir. herceg-u. 50. 1770

Kiadó
szoba, konyha, előszoba, speiz, külön udvarral Zvingli-u. 5. Luther-utca 22. 1768

Két
utcai szoba, előszoba, konyh, kis speizzal, — pince, pad, azonnal kiadó Hüvelyes 11. 1760

Keresünk
kettő rendbéli két-három szobás, fürdőszobás utcai lakást májusra Kölcsonos Ségélyző. Cégvezető. 4384

Kiadó
májusra emeleti ötszobás mellékhelyiségekkel (Fonciére bérelménye) együtt vagy két részben. Értekezés Szent Anna-u 14 4363

Szoba,
konyha, kamara kiadó Márton Kálmánál Fürdő utcában. 4369

Két szoba
füveges veranda elsejé-
lől kiadó Kishegyesi ut 21. sz. 4391

Kiadó
február 1-re Hatvan-utca kert, Diófa-utca 17 3 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel, nagy kerttel. 4391

Egy
szoba, konyha, hálósza, előszoba, Jókai-ut 22. sz. 4376

Kiadó
egy udvarra nyíló szoba Jókai-utca 38. Értekezhetni lehet csak a sárnap. 1119

MAGÁNOS
udvarban udvarban 2 szoba, konyhas lakás kiadó. Burgundia u. 14. 4397

Jól fűthető
utcai szoba, előszoba rendelőnek, irodának vagy butorozott szobának kiadó Szent Anna-utca 34. 4395

Azonnalra
vagy későbbre ötszobás földszinti utca lakás kiad Arany János u. 20 1704

Kiadó
két szoba, előszoba, konyha, Kishegyesi-ut 19. szám. 4390

Egy
szoba, konyhas lakás elsejére kiadó. Percec-utca 18. 4362

Május
elsejére kiadó egy háromszobás utcai és egy hatszobás kerti lakás. Piac-utca 64. 4373

Kétszobás
komplett lakás december 1-re 55 P-ért kiadó Timár-u. 25. sz. 4359

**Üzlet,
műhely, raktár**

Kis üzlethelyiség
Szent Anna 5. szám alatt azonnal kiadó. — Felvilágosít Bathhány-u. 14. sz. ügyvédi irodában. 3517

Piac-utca
51. szám alatti házban utcai üzlethelyiség (jelölve: Alföldi ruhaközpont bérlete) január hó 1-től kiadó. Értekezés: dr. Gergely Jenő ügyvédnél, Piac-utca 16. sz. alatt. 4424

Piac utcai
üzlethelyiség november elsejére kiadó. Értekezhetni Debreceni Első Takarékpénztárnál A

Kossuth utca
elején forgalmas szép üzlet kiadó. Kossuth-u. 8. 4291

Kiadó
a Debreceni Újság kiadóhivatalának a földszinti helyiségekbe való költözésével a Kossuth utca 3. szám alatt az első emeleten kétféleg szobából álló lakás irodának. Üzlethelyiségnek rendkívül alkalmas. Értekezni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárnál. 1923

Kossuth utca
üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Debreceni Első Takarékpénztárnál. A

Jóforgalmu
korcsma berendezéssel kiadó. Értekezni: Hálósza, Sámsoni-ut 1772

Vendég
utca 26. számú jókarban levő ház fűszerüzlettel eladó. 1762

Irodának
két szobás első emeleti udvari helyiség azonnal kiadó. — Értekezhetni Debreceni Első Taka rékpénztárnál. A

Üzlethelyiség
utcai és udvar is kiadó Ferenc József ut (Piac-utca) 70 szám a att. — Felvilágosítást ad a Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth u. 3. 516

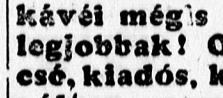
22 év óta
fennálló elsőrendű cipészüzlet nyugalmában vonulás miatt átadó. — Cim a kiadóban. 4414

Korcsma
jóforgalommal átadó. 1759

Ajánlat

KIRALY
kávái mégis a legjobbak! Olcsó, kiadós, kiválóban zamatos. Dégenfeldtér 11. szám.

Szemüvegek,

szemüvegek, látászerkek legolcsóbban Paulo vésnöké nyelvezőkészítő és látászerkeszkedőnél, Bathhány u 22. 3847

Magas törzsű
oltott pószmétéfák kaphatók Sesztina-utca 4., kiállomás mögött. 4381

Elsőrendű
fajalmák téli eltartásra 20 kilogrammtól házhoz szállítva. Mintákat szíveségből megmutatják Bleuer Bankházban. Piac-u. 77. 1727

Legolcsóbban
tűzfát és szemet Rosenfeldnél vehet. Sálétrom-utca 12., vagy megrendelhet. Telefon 6-74. 3862

Vártély
havi 8 pengőért, sifon, ágy eladó Mór-utca 14. 1759

20 százalékos
árleszállítás Bardócz szalonban. Csapó-u. 17. Színház átjáró. 1151

Tükrök,
füvegsziszolások, foncszírozások legolcsóbban Sipkovitsnál, Nagyvárad-utca 15. Telefon 3862 3862

Marhát
4-5 darabot telelésre elvállalok. — Értekezni Mező Antal, Ujföld, Fát dűllő. 4392

Betételekre
magas kamatot ad Gazdák Bankja Kossuth-utca. 4407

Nagyobb
mennyiségű alma van eladó Rákóczi-utca 12. I. emelet. 4374

Kisgyermeknek
ellátását elfogodom. — aryai szeretettel, fél-évestől hatig olcsón. — Lötvs-u. 69. 1782

Soffőrvizsgára
legolcsóbban előkészítem. Fogorvost munkájáért is. Csapó u. 65. 1773

Kötött
ruhák eredeti bécsi modellek Róth Zsuzsi divatszalonjában. Piac 58 1817

Szén,
nagykalóriájú, salikmentes, szagtalan, 380 pengő Balogh fatelepen, Miklós-utca végén. 1798

Elsőrendű
házikoszt kihordásra jutányosan kapható. — Havas, Barna-utca 2. 1797

Tóth cipőüzem
talpalás sarkakkal női 2 P. férfi 2.60 P. Hatvan-utca 4. 1812

Soffőriskolában
meglepedően olcsó tandíj Török Bálint-u. 15. 4416

Kereslet

Megvételre
keresek Debrecen környékén, lehetőleg közvetlen és állomáshoz közeli jó minőségű, sima felületű, barna homokbirtokot, ca 30 kat. holdat, mely lakó és melléképületekkel el van látva. Cim megtudható a kiadóhivatalban. 2193

Négyszobás
komfortos, lehetőleg földszinti lakást központban keresek január 1-re. Cim a kiadóban 1813

Jobb
női bundát megvételre keresek. Cim a kiadóba leadni. 1803

6-10 hónapos
vizsla-kutyát veszek. — Vizslák kitanítását vállalom. Kinizsi-u. 63. 4429

25 százalékos
évi haszonrészesedésre ezer pengőt kölcsön veszek fedezetre. Cim a kiadóban. 4408

Keresek
néhány jó fejű tehenet tejhaszonra, Temető 18 Kossuth-utca temetőnél 4400

Használt
jó állapotban levő székkeket keresek, 4-6 darabot. Cim a Debreceni Újság kiadóhivatalában 4394

Alig volt változás a terményföldzsdén

Tegnap a csikagói gabonaföldzsdén ujjal nagy áresések voltak, amelyek átszámítva, körülbelül egy pengőt tettek ki a jobb időjárás, az export csökkenése idézte elő a tengeren túl a lényeges olcsóbbodást, amelyre alig reagált a budapesti piac. A készáruvásárlón a rozs mindössze 5, a buza 10—15 fillérrel olcsóbbodott és végeredményben a határidő buza is csupán ennyivel csökkent. A Lőföldi árukiadást ugyanis nagyon esékély, vagyis véleményes vásárlások is folyton akadnak, többek között a mostanában gyakrabban szereplő magánbank részéről is. Ezért a liveipooli kisebb áresökkenés is hatástalan maradt a búzapiacra. A márciusi rozs 24 fillérrel olcsóbbodott, a májusi tengeri pedig 5 fillérrel, míg a liszt ára változatlan maradt.

Határidőüzlet:

Buza: december 11.50, 60, 70 lat 11.60—61, március 12.60, 50, 45, 54, 58, 57, 64, zárlat 12.64—65.

Rozs: december 12.65, 60, 70, zárlat 12.65—70, március 13.70, 65, 76, 75, zárlat 13.76—80.

Tengeri: május 14.35, 50, zárlat 14.50—55.

Készáruüzlet:

Buza: tiszta 77 kg 11.45—11.85, 75 kg 11.60—12.00, 70 kg 11.75—12.15, 80 kg 11.85—12.20, friszai 77 kg 11.00—11.50, 80 kg 11.35—11.55, jászai 77 kg 10.85—11.05, 78 kg 11.00—11.20, 79 kg 11.15—11.35, 80 kg 11.20—11.40, dtuli 77 kg 11.00—11.20, 78 kg 11.15—11.35, 79 kg 11.30—11.50, 80 kg 11.35—11.55, pesti, bácskai 77 kg 11.05—11.25, 78 kg 11.20—11.40, 79 kg 11.35—11.55, 80 kg 11.40—11.60.

A különleges (80 kg) tiszta buza 12.75—13.30 P.

Rozs: pesti, 12.00—12.10, egyéb rozs 12.00—12.20, tak. árna I. 17.00—17.25, tak. árna II. 16.50—16.75, feiv. sörárpa 20.00—23.50, egyéb sörárpa 18.00—19.50, zab I. 19.30—19.60, zab II. 18.90—19.10, t. tengeri 12.90, kornai 11.25—11.35.

Valutárfolyamok:

Angol font 20.25—21.75, Belga 78.45—79.45, Cseh korona 16.86—17.00, Dán korona —, Dinár —, Dollár 568.50—572.50, Francia frank 22.15—22.45, Hollandi forint 228.20—530.00, Lengyel zloty 63.35—64.15, Lei 3.38—3.48, Léva 4.08—4.20, Lira 28.80—29.70, Német márka 135.00—136.00, Norvég korona —, Osztrák schilling —, Svájci frank 110.45—111.45, Svéd korona —.

Debreceni termény és takarmány

Buza 9.00—9.20, Rozs 9.60—9.90, Arpa 15.00, Tengeri 10.50—12.00, Tengeri cséves 8.50—9.00, Lucerna 8.50—9.00, Széna 5.50—7.50, Bükköny 6.00—6.50, Szalma 2.00, Cukorrépa 2.00—2.20, Takarmány répa 1.50—1.70, Fehér krumpli 4.50—7.50, Rózsa krumpli 8.00—11.00, Káposzta 100 drb. 5.00—9.00.

Játékkártya reklámairai:

Magyar kártya, nagy alakú P 1.50, Rómy kártya, csomagja Pengő 1.90, Öngyújtók és alkatrészei nagy választékban, Szász trafik, Piac utca 64. sz.

Most szerezz be tüzelőanyagjárt a Békési és Löw

fa és szénkereskedő cégnél, mert most legjobban a minősége és legolcsóbb az ára.
T LEFON: 945.
Te is „Hungária” máiom melet!

Színház Mozi

MŰSOR:

Nov. 22-én, vasárnap d. u. 3 óra-
kor (vas. d. u. bérlet) rendez estei
helyárrakkal: **A mosoly országa**, dr.
Szedő Miklós vendégfelléptével. Este
8 óra-**kor: Harapós férj**, operett. Min-
denki számára félhelyárrakkal.

Nov. 23-án, hétfőn este 8 (10) és
premier bérletben: **Az aranyszörű bárány**,
daltjáték. Bemutató! A Csokonai-
kör és a Színpártoló Egyesület
részvételével.

Nov. 24-én, kedden este 8 óra-
kor: **Az aranyszörű bárány**, daltjáték.

Bécs! vig asszonyok

(Bemutató a Vigszínházban.)

Kedves, romantikus, filmoperett.
Nem jobb, nem rosszabb a többinél.
Cselekménye a múlt század közepén
játsszódik és tele van a régi „Kaiser-
stadt” rekvizitumaival. A főszerepet
a könnyed Willy Forst alakítja.
Körülötte és egy tizelányos udvari
tanácsos komikus szerelme körül
bonyolódik a bécsi vigasszonyok, vagy
még jobban az ide szépségű, bécsi
viglányok mulatságos története.

A darab zenéje helyvel-közvetlen
nyira modern, hogy egyes jelenetek-
nél zavarólag hat a multi-századbeli
millióban játszódo cselekményre.
A műsort amerikai vígjáték és
Fox hangos hirdető egészítik ki.

Csokonai színház

Ma,

vasárnap délután 3 óra-
kor **DR. SZEDŐ MIKLÓS**
vendégfelléptével, közkívánatra

a Mosoly országa.

Vasárnap este 8 óra-
kor mindenki számára félhely-
árrakkal!

a legmulatságosabb operett

A harapós férj.

Hétfőn, kedden és szerdán este
a Csokonai kör és a Színpártoló
Egyesület részvételével

Ujdonság! Bemutató!

Móra Ferenc és Vincze Zsigmond
a rádióból közismert országos
sikerű daltjátéka

Az aranyszörű bárány

Gyönyörű magyar muzsika!
Fényes kiállítás! Remek jelmezek

METEOR MOZI MŰSORA:

Vasárnap: „Tibeti éjszakák”.
Misztikus történet kelet birodal-
mából 8 felvonásban. Főszerep-
ben: Gilda Gray és Clive Brook.
Megelőzi: „Fekete nász”. Filmjá-
téka 8 fejezetben. Mary Thilbin és
Don Alvarado főszereplésével.
Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra-
kor. Csak délután 3 óra-
kor félhely-
árrakkal!

Husz millió mázsával kevesebb nyerscukor lesz

(A Debreceni Újság tudósítójától)
A világ cukorkortermése a nádcukor
előretörése folytán az utóbbi évek-
ben oly mérvet öltött, hogy a nagy
feleslegek miatt a cukor ára a nem-
zetközi piacokon ugyszólván katasz-
trófális mélypontra süllyedt. A ter-
melés és az export szabályozása
miatt a múlt évben létrejött a nem-
zetközi cukoregyezmény, amely öt
évre szól és 1935. szeptember 1-ig
érvényes. Ez az egyezmény megállá-
pítja a termelés redukcióján kívül a
kivittelt is a cukorexportáló államok
részére és ezen öt év alatt óhajtik
eltüntetni azt a 25 millió métermázsas
cukorfelesleget, amely eddig felsza-
porodott és a cukorkrizist okozta. Az
idei európai gyenge cukorrépa ter-
més, kapcsolatban a területi reduk-
cióval oly nagy csökkenést mutat,
hogy 20 millió métermázsával keve-
sebb lesz a várható nyerscukor, mint
tavaly. Így az európai répacukor-
csökkenés egymagában már három-
negyed részét eliminálja egy év alatt
a világ cukorfeleslegének.

Debrecen sz. kir. város adóhivatala.

25042—1931. aug.

HIRDETMÉNY

Felhívja a városi adóhivatal a vá-
ros lakosságát, hogy a város határá-
ban termelt, vagy vidékről a város
területére akár tengelyen, akár vas-
úton, akár postán behozott fogyszi-
tási adóköteles cikkeket, — bor, sör,
lús és szeszitalokat, — a behozatal-
tól számított 24 órán belül a városi
adóhivatalnál bejelenteni el ne mu-
lassza. Közli a városi adóhivatal a
városi lakosságával azt, hogy az

APRÓ HIRDETMÉNYEK

Egy apróhirdetés 10 szög hétköznap 50 fillér,
vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban
a Debreceni Újságban és a Debreceni Független
Újságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára
kétzeres. Apróhirdetést csak a díj előzetes befizetése mellett küldünk.
Apróhirdetést vidékről postabélyegben is beküldhető. Hirdetési ügyekben fel-
világosítást a 1—41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

<p>Levelezés</p> <p>AROMAS, zamos kávéi Király üzlet- ben vevő előtt pörkölik. Dé- genfeld-tér 11.</p> <p>Házasság</p> <p>Nősülés éltől megösmé, ked- ve 55 éves, elvált jobb paros olyan nővel, ki- nek nem pénze, eset- leg ingatlana van. Ci- met „jobb iparos” cí- men kiadóba kérek.</p> <p>Állást kereső nők</p> <p>Fiatal asszony szépen mos- vasal uri házekhoz ajánlkozik. Címe a ki- adóban. 4379</p>	<p>Pesti varrónő házakhoz ajánlkozik napi kéttől pengőért. — Szahmáry Ilus, Csapó- utca 28. 1779</p> <p>Betöltendő állás nőknek</p> <p>Ein deutsches Madchen für alles wird gesucht zu zwei kleinen Meis- chen (17 Monate und 6 Jahre alt) Dr. 10th Szechenyi-ut 26.b. 1153</p> <p>Egyedülálló intelligensebb nőt ke- resek, ki jól főz, mi- den házimunkát elve- gez Péterfi 1., igazgatói lakás. 4386</p> <p>Mindenes főzőnő elsejére felvéte- tik Batthyány-utcai pa- lota III. em. 4. 1736</p> <p>Szaloncukor- csomagoló lányok, gy- akorlottak, azonnal fel- vétetnek. Cukorkaüzem, Péterfia-u. 47. 4426</p>	<p>Házmesterpár, hol az asszony gyakor- lott takarító és vize- ni tud, külön-külön fi- zetéssel december 1-ére felvétetik. Jelentkezés vasárnap délelőtt 10 óra- kor. Hatvan-u. 58. 1595</p> <p>Házvezetőnők, vagy gazdasszonyok el- menne magányos urhoz vagy házaspárhoz vi- dekre is. Katonáné. — Hatvan 59. 1804</p> <p>Házmesterpár, hol az asszony gyakor- lott takarító és vize- ni tud, külön-külön fi- zetéssel december 1-re felvétetik. Jelentkezé- sek vasárnap délelőtt 10 óra- kor. Hatvan-u. 58</p> <p>Eves bizonyítvánnyal gyer- mekszerető fiatal min- denest keresek decem- ber 1-re. Tóth István- széki bír. Széchenyi u. 26-b. 1154</p>
---	---	---

összes behozatali utakat fokozott és
szigorú ellenőrzés alatt tartja és a be-
jelentés elmulasztása jövedéki kihá-
gást képez, minek során a mulasztó a
be nem jelentett fogyasztási adóköte-
les cikk után járó fogyasztási adó-
nak 8-szorosáig terjedő bírság összeg-
ben marasztaltatik.

Debrecen 1931 november hó 20.

Városi adóhivatal.

HIRDETMÉNY

Közhírré teszi a városi adóhivatal,
hogy az adóterhek és adókötelezet-
tek 1932. évre szóló összeírását fo-
lyamatba tette. Az összeírás okkint
történik, hogy az összeíró ikeket a vá-
rosi adóhivatal minden debreceni la-
kosnak előre lekészített, amit min-
denki tartozik sajátkezőleg kitölteni.
Az összeíró közeg házról-házra, la-
kásról-lakásra járva, felvilágosítja a
kitöltött összeírási ikeket és esetleges
utánpótlás után magával viszi. Fel-
hívja a városi adóhivatal a város
összes lakosságát, hogy a kikészít-
ett összeírási ikeket a megfelelő fel-
világosításokat adja meg. Az össze-
írás munkálatainak megfelelő befejez-
tetése érdekében felkéri a városi adó
hivatal a város összes lakosságát
arra, hogy távollétel esetén a kitöl-
tött összeírási ikeket a háztulajonos-
nál, vagy a házmesternél hagyja
vissza. Debrecen, 1931 november 19.

Városi adóhivatal.

INGYEN

kap minden tűzifa és szén vedőnk 20
darab „Pirólux” tökéletes tűzala-
gyujtót. Fekereskedelmi Piac 64.

**Betöltendő
a ház férflaknak**

Jómegjelenésű
Üzletszerzők fixfizetéssel felvételnek: Orion ráfőzőnál, Piac-utca 70. 1144

Házmester-
pár kerestetik. Károly Ferenc József-ut 26-c. 4364

Egy
nagy családot, ki fejni tud, felveszek és egy feleséget. Kossuth-utca 28. 4122

Soffőr
állást keres végzett műszerész. Cim: Apafi-utca 20. 4432

Házmester
keres Márton Kálmán Fürdő-utcában. Telentekezés vasárnap 15 órakor, kertész, vincedler előnyben. 4370

Komenció
kocsisokat fiatal utjére keresek, Jókai-utca 2. sz. 4375

Butorozott szoba

Különbejáratu
udvari butorozott szoba kiadó Miklós-utca 26. 4272

Különbejáratu
butorozott szoba, telefontal irodának, orvosrendelőnek, esetleg ellátással kiadó Rákóczi 35. 1768

Különbejáratu
udvari butorozott szoba kiadó Miklós-utca 26. 4396

Kiadó
szépén butorozott szoba Batthyány-u. 5. sz. alatt 4393

Különbejáratu
szépén butorozott szoba kettőnek is kiadó. Miklós 21., keresztépület. 1814

Uteal
elegánsan butorozott szoba 1-2 személynek kiadó. Simonffy-u. 29. 1806

Udvarra nyíló
butorozott szoba elcséért kiadó központi-
ban, Iskola-u. 8. szám

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó Nyomató-utca 9. 4421

Uteal
különbejáratu, nagyon csinosan butorozott szoba kiadó. Kígyó 36. 4415

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó azonnalra. Gönczy 5., kollégium mögött. 4409

Uteal
hölgyeknek egy szép kis szoba kiadó. Butorozva, esetleg ellátással Csapó 51. 4419

Kiadó lakás

Kétszobás
lakás Kossuth-utca 39. kiadó. Házmester. 4367

Azonnalra,
avagy későbbre ötszobás földszinti utcai urlakás kiadó. Arany János 20. 1704

Kossuth-utcán
irodának, rendelőnek 2 szép szoba, előszoba azonnal kiadó. Kossuth-utca 8. sz. 4202

Uteal
kettőszobás pincekonyhás lakás december 1-re kiadó. Nyil 124. 1795

Kiadó
két szoba, előszoba mellékhelyiségekkel. Lakó nincsen. Faragó-u. 7. 4429

Egy
szoba, konyha kiadó. Jókai-utca levő gyermekocsi eladó. Teleki 56. sz. 4425

Hatvan
pengőért utcai háromszobás lakás elsejére kiadó. Eötvös 4. 4428

Péterfia-utca
16. szám alatt komfortos emeleti utcai hátszobás lakás, továbbá utcai földszinti ötszobás lakás, ugyiszintén 4 szobás udvari lakás kiadó. Értekezés dr. Gergely Jenő ügyvédnél, Piac-utca 16. sz. alatt.

Kiadó
december 1-re szoba, konyha, speiz. Csapó-u. 47. sz. 1155

Kétszobás
garzon lakás Hungáriapalotában kiadó. Értekezni: földszint 1., iroda. 1791

4 szobás
Piac-utca néző, parkettes, fürdőszobás lakás a Hungáriapalotában kiadó. Értekezni: földszint 1., irodában.

Háromszobás
modern lakás és egy üzlethelyiség azonnalra is kiadó. Hatvan-u. 70.

Kiadó
udvarra nyíló szoba. — Nyil-u. 125. 1777

Egy
szoba, konyhás lakás, mely garzon lakásnak is megfelel, villanyvilágítással, nagyon olcsón kiadó. Szemben a villanygyárral, Hid-u. 10. 1775

Kiadó
Csapó 55. alatt 4 szobás, alkóvos, fürdőszobás mellékhelyiségekkel álló lakás azonnalra, előnyös feltételekkel. 1774

Két
vagy három szobás lakás kiadó. Rákóczi u. 26. 4415

Kiadó
3 szobás modern lakás májusra. Szapannos 7. 1811

Három
szoba, konyha, előszoba, pince, speiz azonnal kiadó. Hadházi utca 21. 1816

Olesóért
kiadó szoba, konyha, fűkamara. Jánosi u. 53. 1808

Háromszobás
lakás mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Széchenyi-ut 10. 1815

Kiadó
egy 1 szobás, egy kétszobás, konyhás lakás. Széchenyi-utca 3., házmesternél. 1803

Kiadó
azonnal Mester-utcai szompónál magában álló ház udvar és kerttel 1 két szobás lakás zárt verendával. Értekezhetni Gazdák Bankja Kossuth-utca 4105

Veres-utca 5.
számu ház bérletbe azonnalra is kiadó. — Hálószoza butor eladó. 1767

Könyök
utca 8. számu négyszobás nagyterű ház olcsón eladó. 1761

Vasuti sor
21. számu háromszobás családi ház olcsón eladó. 1765

Uteal
lakás három szoba, előszoba, fürdőszoba, pince, konyhával május elsejére kiadó József kir. herceg-u. 50. 1770

Kiadó
szoba, konyha, előszoba, speiz, külön udvarral Zvingli-u. 5. Luther-utca 22. 1768

Két
utcai szoba, előszoba, konyh. kis speizzal, — pince, pad, azonnal kiadó Hűvelyes 11. 1760

Keresünk
kettő rendbeli két-három szobás, fürdőszobás utcai lakást májusra Kölesönös Ségelyző. Cégvezető. 4384

Kiadó
májusra emeleti ötszobás mellékesekkel (Fonciére bérletmánya) együtt vagy két részben. Értekezés Szent Anna-u. 14. 4368

Szoba,
konyha, kamara kiadó Márton Kálmánál Fürdő-utca. 4389

Két szoba
füvegcs veranda elsejé-
től kiadó Kishegyesi ut 21. sz. 4391

Kiadó
február 1-re Hatvan-utca kert, Diófa-utca 17. 3 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel, nagy kerttel. 4391

Egy
szoba, konyha bérlet-
tözhető Jókai-u. 22. sz. 4376

Kiadó
egy udvarra nyíló szoba Jókai-utca 38. Értekezhetni lehet csak vasárnap. 1119

MAGANOS
udvarban udvarban 2 szoba, konyhás lakás kiadó. Burgundia u. 14. 4397

Jól fűthető
utcai szoba, előszoba rendelőnek, irodának vagy butorozott szobának kiadó Szent Anna-utca 34. 4395

Azonnalra
vagy későbbre ötszobás földszinti utca lakás kiadó Arany János u. 20. 1704

Kiadó
két szoba, előszoba, konyha, Kishegyesi-ut 19. szám. 4390

Egy
szoba, konyhás lakás elsejére kiadó. Percec-utca 18. 4362

Május
elsejére kiadó egy háromszobás utcai és egy hátszobás kerti lakás Piac-utca 64. 4373

Kétszobás
komplett lakás december 1-re 55 P-ért kiadó Timár-u. 25. sz. 4359

Üzlet, mühely, raktár

Kis üzlethelyiség
Szent Anna 5. szám alatt azonnal kiadó. — Felvilágosít Batthyány-u. 14. sz. ügyvédi iroda. 3517

Piac-utca
51. szám alatti házban utcai üzlethelyiség (jelenleg: Alföldi ruhaközpont hárle) január hó 1-től kiadó. Értekezés: dr. Gergely Jenő ügyvédnél, Piac-utca 16. sz. alatt. 4424

Piac utcai
üzlethelyiség november elsejére kiadó. Értekezhetni Debreceni Elő Takarékpénztárnál A

Kossuth utca
elején forgalmas szép üzlet kiadó. Kossuth-u. 8. 4291

Kiadó
a Debreceni Újság kiadóhivatalának a földszinti helyiségekbe való költözésével a Kossuth utca 3. szám alatt az első emeleten kétféle szobából álló lakás irodának. Üzlethelyiségnek rendkívül alkalmas. Értekezni lehet a Debreceni Elő Takarékpénztárnál. 1923

Kossuth utca
üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Debreceni Elő Takarékpénztárnál. A

Jóforgalmu
korcsma berendezéssel kiadó. Értekezni: Hablón, Sámsoni-ut 1772

Vendég
utca 26. számu jókarban levő ház fűszerüzlettel eladó. 1762

Irodának
két szobás első emeleti udvari helyiség azonnal kiadó. — Értekezhetni Debreceni Elő Taka rékpénztárnál. A

Üzlethelyiség
utcai és udvari is kiadó Ferenc József ut (Piac-utca) 70 szám a att. — Felvilágosítást ad a Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth u. 3. 516

22 év óta
fennálló elsőrendű cipészüzlet nyugalombavonulás miatt átadó. — Cim a kiadóban. 4414

Korcsma
jogfolytonossággal átadó. 1789

Ajánlat

KIRALY
kávái még is a legjobb! Olcsó, kiadós, kiválóan zamatos. Dégenfeldtér 11. szám.

Szemüvegek,
dómérok, látszerek legolcsóbban Paulo vésnökélyegzőkészítő és látzerkereskedőnél, Batthyány u. 22. 3847

Magas törzsű
oltott pöszmétéfák kaphatók Sesztina-utca 4., kiállomás mögött. 4381

Elsőrendű
fajalmák téli eltartásra 20 kilogrammtól házhoz szállítva. Mintákat szivességből megmutatják Bleuer Bankházban. Piac-u. 77. 1727

Legolesóbban
tűzifát és szenet Rosenfeldnél vehet. Sallétrom-utca 12., vagy megrendelhet. Telefon 6-74. 3862

Értvély
havi 8 pengőért, sifon, ágy eladó Mörice-utca 14. 1759

20 százalékos
árleszállítás Bardócz szalonban, Csapó-u. 17. Színház átjáró. 1151

Tükrök,
füvegcsizolások, foncsirozások legolesóbban Sipkovitsnál, Nagyvárad-utca 15. Telefon 356 3872

Marhát
4-5 darabot telelére elvállalok. — Értekezni Mező Antal, Ujföld, Földüllő. 4392

Betételekre
magas kamatot ad Gazdák Bankja Kossuth-utca. 4401

Nagyobb
mennyiségű alma van eladó Rákóczi-utca 12. I. emelet. 4374

Kisgyermeknek
ellátását elfogodom. — anyai szeretettel, fél-
évestől hatig olcsón. — Eötvös-u. 69. 1782

Sofförvizsgára
legolesóbban előkészítem. Fogorvost munkájáért is. Csapó u. 65. 1773

Kötött
ruhák eredeti bécsi modellek Róth Zsuzsi divatszalonjában. Piac 58. 1817

Szén,
nagykalóriájú, salikmentes, szagtalan, 380 pengő Balogh fatelepen, Miklós-utca végén. 1798

Elsőrendű
házikoszt kihordásra jutányosan kapható. — Havas, Barna-utca 2. 1797

Tóth cipőüzem
talpalás sarokkal női P. férfi 2,60 P. Hatvan-utca 4. 1812

Sofföriskolában
meglepően olcsó tandíj Török Bálint-u. 15. 4416

Kereslet

Megvétetre
keresek Debrecen környékén, lehetőleg köves ut és állomáshoz közel jó minőségű, sima felületű, barna homokbirtokot, ca 30 kat. holdat, mely lakó- és melléképületekkel el van látva. Cim megtudható a kiadóhivatalban. 2193

Négyszobás
komfortos, lehetőleg földszinti lakást központban keresek január 1-re. Cim a kiadóban 1813

Jobb
női bundát megvétetre keresek. Cim a kiadóba leadni. 1803

6-10 hónapos
vizsla-kutyát veszek. — Vizslák kitanítását vállalom. Kinizsi-u. 63. 4423

25 százalékos
évi haszonrészre ezer pengőt kölcsön veszek fedezetre. Cim a kiadóban. 4408

Keresek
néhány jó fejű tehenet tejhaszonra, Temető 18 Kossuth-utca temetőnél 4400

Használt
jó állapotban levő székeket keresek, 4-6 darabot. Cim a Debreceni Újság kiadóhivatalában 4394

